

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Utazás a kvóta körül.

Budapest, november 18.

(v.) Az egyezményes kvóta már megint holtan jött a világra. Szegény pára úgy megszokta az elvetéltetést, hogy elevenen meg sem tudna már születni. Mikor az idők méhe vajadni kezd vele, a pap is nem keresztelőre készül többé, hanem temetésre. Ezt a tegnapi holtanszülöttet is temetgetik már a Lajtha mindkét oldalán. Vézna kis kadáverét körülveszik a himnemű sirató asszonyok s bucsuztatják hangos jajszóval. Persze más hangnemből itt minálunk s másból odaát Ausztriában. Nálunk az fáj a siratóknak, hogy ekkorára is meg tudott nőni; amodaát meg azon buslakodnak, hogy miért nem lett valamivel nagyobbacska, akkor tán el sem kellett volna pusztulnia. Szegény kvóta, bölcsőbbet alig tehetett, mint hogy elvetéldőt. Ha elevenen, de kisebb méretekkel jó a világra, Ausztriában ütök agyon; ha viszont akkorának születik, amilyennek az osztrák kapzsóság várta, itt minálunk tapossák ki a lelkét belőle. Bizony jobb volt neki úgy járnia, ahogy járt: legalább akad itt is, ott is, aki elsiratja.

A magyar panaszok legmagvasabbja az, hogy kicsinált dolog volt az egész, amolyan praktika-féle Széll és Clary között. Ez a vád kissé nehezen érthető. Mi szüksége volt a két kormányelnöknek abban megegyeznie, hogy nem fognak megegyezni? Ezt az eredményt aligha kellett külön megállapodás révén biztosítani. A tapasztalás azt mutatja, hogy nincs a világon könnyebb dolog, mint kölcsönös egyetértésre nem jutni a kvóta dolgában. Mi okból kötött volna hát ilyen paktumot a két miniszterelnök? Politikának ez tartalmatlan volna, időtöltésnek pedig silány. A másik panasz, mely magyar részről hallatszik, az, hogy vagy nem kellett volna

34'25-ig sem fölmenni, vagy bátran fölmehtünk volna még azzal a további negyed százalékkal is. Ez sem helyes beszéd. Valami határvonalnak csak kell lenni, amelyet még a magyar áldozatkészség orgiáinak sem szabad túllépniök. A küldöttség és a kormány úgy találta, hogy a 34'25 jelzi ezt a határvonalat. Várjunk szépen keddig; akkor megtudjuk, helyes uton jutott-e ehhez az eredményhez. De addig is olybá kell ezt a számot vennünk, mint amelyben egy gazdasági és politikai meggyőződés nyilatkozik meg. Az a meggyőződés tudniillik, hogy igazainak és érdekeinek sérelme nélkül Magyarország ezen a határvonalon túl nem mehet. Ki merné állítani, hogy ilyen meggyőződésnek nem lehet jogosultsága? Elvégre is minden dolognak van egy maximuma; ha ez betelt, akkor megszűnt a továbbterjeszkedésnek fizikai lehetőségé. A magyar küldöttség és a magyar kormány — majd megtudjuk, miért? — a 34'25-nél látta beteltnek a maximumot. Hogy tovább nem ment, azért gáncs nem érheti, kivált a függetlenségi párt részéről nem, amely igenis kritizálhatja, amiért idáig is elment, de amelynek méltányolnia kellene, hogy megállott azon a ponton, amelyen megállította a meggyőződése és lelkiismerete. Pedig épp az a furcsa dolog esett meg, hogy függetlenségi részről panaszolják fel — habár csak vagylagosan — a negyedszázalék miatt történt szakítást. Ha megér — így okoskodnak — a dualizmus 34'25 százalékot, hogyan van az, hogy nem éri meg a 34'50-et? Megadjuk rá a feleletet. A dualizmus megér annyit, hogy miatta Magyarország elvállja azt a tehermennységet, amelyet még el tud viselni. De ha úgy megrakjuk Magyarországot vállalt, hogy összerokad a terhe alatt, akkor nem ér semmit sem a dualizmus, sem Magyarország, mert belepusztul mind a kettő. Hogy a különbség a két kvótakül-

döttség álláspontja közt csak negyedszázaléknyi volt, az nem von le semmit ebből az igazságból. A leghatalmasabb hid is leszakadhat egy dekagrammnyi súlytól, ha ez a dekagramm több, mint amennyit a hidszerkezet elviselni képes. Aki meg akarja támadni a magyar küldöttség álláspontját, ne azt nézze, miért nem tett hozzá még egy negyed százalékot, hanem mutassa ki azt, hogy nemzetünk teherviselő képessége a 34'25 százaléknál mértéket sem üti meg.

Az osztrák siratók nemcsak siratnak, hanem toporzékolnak is. Megütözköznek azon, hogy háromszázezer forintot mult a békés megegyezés. Ilyen rongy összegben! Hát ez a magyar gavallérság? A milliárdnyi költségvetés bármely zugában — így harag a bécsi sajtó — könnyen megtalálhatta volna a magyar pénzügyminiszter ezt a hitvány lappáliát. Micsoda örült okoskodás!

Nekik sok volt ez a háromszázezer forint, olyan sok, hogy nem tudták megadni. De tőlünk elfogadták volna lappalászámba. Hát az osztrák költségvetés nem milliárdnyi? Fájdalom, jóval milliárdnyibb a miénkél. Ha Lukács László nem keresgélte budgetjének zugaiban, mért nem főzte le Kniazio-lucki ur a maga gavallérságával? A szemünkre velik azt is, hogy csökönységünk az osztrák parlamentarizmuson ejt csorbát. Mert ha megadjuk ezt a negyedszázalékot, a Reichsrath nyilván megszavazza a kvótát s akkor legalább ez a részlete a kiegyezésnek részül parlamenti elintézésben, ha már minden egyebet a császárpáragrafussal kellett életbe léptetni. Hogy ez a vád attól a bécsi sajtótól ered, amely nem győzte unszolással a németeknek a kiegyezés ellen folytatott obstrukcióját, ezen már meg sem akadunk. Abban a szerencsétlen országban a feje tetejére van állítva minden s éppenséggel nincs mit csodálni az ilyen bizarr önle-

T Á R C A.

Servo.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Szalay Fruzina.

A délutáni nap ráveti sugarát az én kis törpémre. A kis törpe ott áll a fali kosárban s amin elnézem megvilágított furesa alakját, egyszerre úgy tetszik, hogy én őt már ismertem valahol; esakhogy akkor nagyobb volt és mozgott, beszélt, szóval — más embernek is láthatóan — élt. Elgondolkozom, hogy hol is láttam én már ezt a nagy, széles száját, a vastag, időmtalan orrot, a millió ráncba szedett homlokot és ezeket a derült, jószágos szemeket? Aztán csak egyszerre vizloccsanást hallok, sós viz lehelletét érzem s mintha friss, gyorsreptű borino csapna az areomba és a kis törpe már nem áll a falon, de valamelyest megnövekedve egy formátlan mély csónakban ül s ott ülünk véle mi is, az egész kis társaság, kiket ő annyiszor vitt a fehér lussini Rivától ki a két tengerre.

A csónak bordáit valami ódon fekete színnel futtatta be az idő s orrára nagy fehér betűkkel van mázolvva a neve: Servo. Csak Servo, nem Aurora, sem Stella, sem Alba, mint a többi karesu esinos ladik. Csak Servo — s a vén Servo s az ódon evezők s a kis öreg Giovanni úgy összeülnek, úgy értik egymást, hogy talán már beszélni is tudnak együtt.

Sebes, sima repüléssel haladunk. Az öbölben hosszú, úde, két fodrok himbálóznak, Cigaléből alárad hozzánk a fenyő- meg narancsvirágillat s lentről, az átlátszó víz mélyéből csodás vízi világ

látszik fel. Az ott a habkaru Nereidák, a gyönyvös fátyolu viziléányok misztikus országa! Zöld, ragyogó sziklák fantasztikus hosszu indákkal, tapadó nagy levelekkel, szakállas mohával befutva, benőve. Kék és zöld és arany csillámlás száll fel onnan a mélyből s a millió gyémántszikra villan itt fenn a tengeren.

De túl a Boccafalsán már vége a szeliden ringatózó fodroknak, a sima suhanásnak; ott már felharsan a felséges nyílt tenger diadalmas hangja, nagy, szilaj, fehérsörényes hullámok jönnek, rohannak, felkapják, meglóbálják a csónakot, s beszórnak bennünket szikrázó gyöngyökkel, az éles borino arcunkba fuvall s az ég oly kék, a levegő oly tiszta, hogy szinte felujjongunk, együtt a tündöklő hullámokkal, együtt a rohanó borinóval, bele a napsugaras levegőbe!

Am dél felé a nap már nagyon is égetőn süt s a káprázató déli fényben egészen elbágyadunk. Indulunk is hazafelé s én elnézem a meg-megvillanó furesa evezőket; milyen vastag a nyelők s fenn a markolatnál milyen fényesek, simák a sok használttól. Az öreg csónakos bólogat és mosolyog.

— Bizony ezek már régiek, még az apámé voltak, de ilyen jókat ma már nem is tudnak csinálni, olyan a fájuk mint a kő. Az az, én is már ötven éve evezek velők!

— Hány éves Giovanni? — kérdelem tőle.

— Hetven — felel ő — éppen hetven évvel ezelőtt születtem, Madonna Annunziata napján. Mondta is mindig az aryam: Giovanni, ez szép nap, nagyon szép nap s te szerencsés leszel Giovanni. Ki is megyek minden ünnepen Madonna Annunziatahoz a Beppoval meg a Toniával.

— Ki a Beppo, meg a Tonia?

— A gyerekeim, de a Tonia most nincs

már itt, férjhez adtam Nerezinébe, jól ment férjhez, derék, jómódu ember az ura.

— Ej, ej és magát így dolgozni hagyják Giovanni! A Tonia rossz lány lehet!

— Nem rossz, dehogyan rossz, csak már milyenek a fiatalok, meg milyen a lány, ha az apjához hazajön, mindig kér valamit szegény. A farsangon is, mikor itthon volt, kérte a kecskét, a Beppo morgott, de én mondtam: Beppo, adjuk oda a kecskét a Toniának, jobban kell neki, mint nekünk. Ugy aztán csak elvezettük hozzá.

— Hát a felesége mit szólt, Giovanni?

— A feleségem? — mondja az öreg — nem volt nekem soha feleségem.

— S a Beppo, meg a Tonia? ...

— A Beppo, meg a Tonia a szomszédom gyerekei voltak, a Marcoé, aki elment Amerikába. Jó pajtásom volt, soká vártuk, a felesége kísírta utána a szivét, de a Marco csak nem jött vissza. Az asszony aztán meghalt s a két kis jószágunk pártját fogtam. Nem volt velők bajom, a gyerekek nőttek s én dolgoztam, mindig dolgoztam, dolog mindig akadt és erőm is volt mindig elég, áldassék érte a drága Madonna! ...

Elhallgattunk. A kis öreg egyszerűen, nyugodtan ül a helyén, kérés kezeivel szaporán emelve a súlyos régi evezőket s a vén sötét Servo sietve igyekezik a part felé.

És nékem úgy tetszik, mintha a szigetéről langyos, hűsítő szellők szárnyalának, a hullámok megsimulnak s lágyan segítik előre a csónakots mintha onnan, Madonna Annunziata kápolnája felől, egy nagy, szelid sugár szállana, mind közelebb, mind közelebb, egészen a kis öreg Giovanni ősz feje fölé ...

cáfólásokon. De a vádnak érdemét nézve, mégis csak tiltakoznunk kell az ellen, hogy Magyarország fizesse meg évente háromszáz-ezer forinttal az osztrák parlament munkaképességét. Magyarországnak ez nem lehet sem feladata, sem ambíciója. Hogy Ausztriában a kiegyezést a császárpáragrafus segítségével kellett létrehozni, abban mi ártatlannak vagyunk, ártatlanabbak bizonyára annál a bécsi sajtónál, amely most legalább a kvótát szerentes parlamenti elintézésben részíteni a mi költségünkön. Vagy közjogi malőr a császárpáragrafusnak a kiegyezésre való alkalmazása, vagy csak szépséghibája. Ha közjogi malőr, akkor épp a bécsi sajtó okozta ezt a szerencsétlenséget. Ha pedig csak szépséghibája, akkor jobb nekünk az a kiegyezés szépséghibától együtt háromszáz-ezer forinttal olcsóbban, mint megszüaditva a szépséghibától, de háromszáz-ezer forinttal drágábban. Ilyen drága kozmetikai szereket mi nem bocsáthatunk a rendelkezésére Ausztriának.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, november 18.

A politikai helyzet homályába két nagyfontosságú nyilatkozattal világított be a kormány. Mindkét nyilatkozat egy-egy interpellációhoz fűződött, melyek közül az egyik a valutaszabályozás sikerét, a másik pedig az egész kiegyezés sorsát feltette az osztrák bonyodalmaktól. A mai nyilatkozatok azonban mindkét irányban meghozták a legteljesebb megnyugvást s amit a pénzügyminiszter az Ugron Gábor interpellációjára válaszolt, de még sokkal inkább az a feltűnően erélyes nyilatkozat, melyet interpellációjával Rakovszky István váltott ki Széll Kálmán miniszterelnöktől: kétségtelenül el fogják simítani az ország homlokáról a gondokat. Határozottabban és erélyesebben hasonló politikai viszonyok közt még nem nyilatkoztak magyar kormányfőfiak.

Ez a mai nap szenzációja. Magyarországot nem érheti meglepetés! — mondta a miniszterelnök s ez ki fog hangzani az országba, de ki fog hangzani az országból is messzire.

... Az ülés pedig, mely ezt a szenzációt meghozta, egy kis nyugtalansággal indult. A szélsőbal nagyon harcias hangulatban áradt el a folyosókon és titkot sem csinált belőle, hogy pártértekezletéből magával hozta a tüzet, melylyel most az osztrák események nyomában a magyar szenvedélyeket is felgyújtja. Az alkalmat megadja hozzá a pénzügyminiszter válasza, mely az osztrák aranyháborúval és a valuta sorsával fog foglalkozni. Azonfelül pedig Rakovszky István új interpellációt is jegyzett be a kiegyezés sorsa tárgyában. Micsoda jó alkalom a szélsőbalnak, mely egyszerre két ilyen jelentős ponton dobhatja égő esőváját a nyugvó szenvedélyekbe!

Suttogás járt a folyosón:

— Ma lesz, ami még nem volt! Széll Kálmán is megismeri, hogy mi a vihar!

S ha a pénzügyminiszter válasza során még csak türtöztette magát a szélsőbal, de már az Ugron Gábor tüzes viszonzválaszába sokszor belevillámlottak a rejtett tüzek. Vad, szenvedélyes közbeszólások zuhogtak mindenfelől, s a balmeztől megint az a vihar kezdte borzolni, mely tavaly óta pihent. Ugy tetszett, mintha a függetlenségi párt ezen a napon akarná meggyőzni a nemzetet, hogy minden gyanúsítás dacára él még benne a régi furor és még mindig fel tudja korbácsolni a t. Ház levegőjét.

Mégis, ez még csak bevezetés volt. Hangulatsínáló introdukción. A viharosabb része csak ezután jött.

Rakovszky István interpellált s azt mondta, hogy Deák Ferenc műve nem állta ki a próbát. (Hajrá, hogy ujjongott ennek a szélsőbal.) Aztán ki próbálta fejteni, hogy a viszonyosságot Ausztria

már megértette. (Oh milyen jól esett ez is a szélsőbal szíveknél!) S ahogy végül fölszóllította a miniszterelnököt, hogy mondja meg, milyennek képzeli újévétl kezdve a helyzetet, akkor már harsogva helyeselt az egész ellenzék.

Széll Kálmán miniszterelnök pedig nem tért ki a válasz elől. Láttá a harcias hangulatot, melyből gyújtva és ingerelve szöktek ki a közbeszólások; látta magával szemközt azt az egész tábor, mely háborus kedvének teljességét készült kiönteni, hogy végre népszerű álláspontból vihatja a kormány várát. Mégsem tudott habozni. Mikor a Deák Ferenc művere zúgott rá, hogy nem állta meg a próbát, Széll Kálmán nem térhetett ki a válasz elől. S felelt. Olyan hévvel és olyan őszinteséggel, ahogy mindenkor szokta. De a jól táplált hangulatból szenvedélyesen szöktek feléje a zavaró, a gyűlölködő, a lázító megjegyzések, hogy elborítsák és kivegyék a nyugalmból. Ha nem áll a politikai igazság a becsületes magyar törekvések alapján, talán ez a hirtelen forogtet leveleszi a lábáról. De az igazság erőt öntött hangjába s a tiszta öntudat esodálatosan megnövelte debatterti ügyességét. Minden közbeszólást, minden megjegyzést sebtiben kapott el és meg is felelt rájuk. Ami úgy repült feléje, mint valami ártó puskagolyó, abból virág lett a kezében, mely őt díszítette. A fenyegetésből biztatást formált, ahogy megfelelt reá:

— Az osztrák hullámok minket fognak eltemetni! — zugta a szélsőbal.

— Nem fognak eltemetni! Magyarországnak kezében van a védelem és a megtorlás fegyvere! Minket nem érhet meglepetés!

Igy vágott vissza a miniszterelnök és lassanként esodálatosan megfordította a hangulatot. Már bátoratlanabban röpködtek a közbeszólások, óvatosabban szöktek ki a megjegyzések. A végén pedig az ellenzék azon vette magát észre, hogy együtt helyeselt a többséggel. Hogy a miniszterelnök minden irányban megfelelt és a január elseje már nem is látszott többé olyan veszedelmes dátumnak, már hallatszott egy-egy önkénytelen fölkiáltás a balmeztől:

— Hiszen ez az, amit mi akartunk!

Rakovszky István meg éppenséggel hálásan mondta ugyanezt. Tudomásul vette a választ. És azok a tapok, amelyekkel nemesak a szabadelvűpárt, de a néppárt is szívesen jutalmazta a miniszterelnök hatalmas rögtönzését, egy nagy tanulságot is visznek bizonyos bécsi köröknek. Ha ott azt hitték, hogy a néppártra minden körülmények közt számíthatnak, most megtanulhatják, hogy az osztrák bonyodalmakkal szemben Magyarország kormányát pártkülönbösg nélkül támogatják mindazok, akik a kiegyezés alapján állanak. Ha Magyarország törvényes jogai vannak kockán — titkos áramlatok a néppártra se számítanak.

Mert amikor ma Széll Kálmán minden fenyegető bonyodalommal szemben a törvények alapjára helyezkedett, egy pillanatra leomlottak a pártkorlátok s az az egész parlamenti félkör tapolt Magyarország miniszterelnökének...

A képviselőház ülése november 18-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Pósz Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Hegedűs Sándor, Cseh Ervin.

(Jelentések.)

Neményi Ambrus előadó betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a Magyarország és Horvát-Szlávon-Dalmátországek közt létrejött pénzügyi egyezményre vonatkozó 1889 : 60. törvények hatályának újabb meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Benke Gyula előadó betérjeszti a zárózámadási bizottság nevében annak az 1898. évi zárózámadásra vonatkozó jelentését.

(Kongrua.)

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: T. Ház! Van szerencsém a lelkeszek java-

dalmazásának kiegészítéséről szóló 1898. évi XIV. törvények végrehajtásához az 1899. évben szükséges póthitel engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot indokolásával együtt betérjeszteni. Kérem a t. Házat, méltóztatssék annak kinyomatása és a Ház tagjai közt szétosztása iránt intézkedni, azt előzetes tárgyalás és véleményes jelentéssel végezt a pénzügyi bizottsághoz utasítani. (Helyeslés.)

(Napirend.)

Következik a

bíráknak és ügyészeknek az igazságügyminiszteriumban

való alkalmaztatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Kola János előadó utalt azokra az okokra, amelyek szükségesek tették, hogy a törvényhozás intézkedjék újabb tíz esztendőre a bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminiszteriumban való ideiglenes felhasználásáról és a javaslatot elfogadásra ajánlja.

A Ház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadta.

Következik Lukács László pénzügyminiszter válasza Ugron Gábor interpellációjára, az osztrák ellenőrző bizottság részéről

megtagadott aranyszolgáltatás

tárgyában.

Lukács László pénzügyminiszter: T. Ház! Ugron Gábor képviselő ur a közelebbi múlt napokban interpellációt intézett hozzám, mely két, egymással nem szoros összefüggésben álló tárgyra vonatkozik. Az egyik tárgy a valuta-rendezési akció lassu haladása és az ezzel összefüggésben felmerült események, a másik a pénz drágulása, a magas kamatláb s az ennél fogva mutatózó bajok és a kormány által ez irányban teendő intézkedések.

Midőn ez interpellációra válaszolok, azt hiszem, természetesen fogja találni a t. Ház, ha nem terjeszkedem ki minden egyes dologra, amely a t. képviselő ur interpellációjának indoklásában fel volt sorolva. Erre tán annál kevésbé van szüksége, mert sok dologban, amelyet ő előadott, magam is egyetértek vele. Egyetértek vele teljesen abban, hogy sajnálatos, hogy a valuta-rendezési akció nem haladhatott gyorsabban időben, mint fényel haladt. De azt hiszem, e körülményből a kormány ellen vádat formálni nem igen lehet. Mert igaz van a képviselő urnak abban, hogy körülbelül hét évvel ezelőtt, 1892-ben jöttek létre a valuta-rendezésre vonatkozó első alaptörvények, de nem hagyható figyelmen kívül, hogy ezekben a törvényekben a valuta-rendezésnek csak keretei állapítottak meg és csak azok a célok jelöltettek ki, amelyek elérendők. Ennek a keretnek tartalommal való kitöltése azonban, azon módok, azon eszközök megkeresése, megállapítása és törvényhozási uton való fixirása már későbbi kormányzati és törvényhozási akciónak képezte feladatát. 1892 után megindultak e tekintetben a tárgyalások a két kormány között, és a t. Ház előtt bizonyára nagyon ismeretes az, hogy mily nehézségekkel kellett e tekintetben küzdeni, mily sok elintézésre kellett kiengyeníteni és mily sok ellenzék és mondatnám ellenséges felfogással kellett megküzdeni. Mindezek dacára azonban sikerült a kérdést megoldani, az ellentéteket kiegyeníteni és én már 1897-ben voltam abban a helyzetben, hogy bejelenthettem a t. törvényhozásnak, hogy a megalapodás a két kormány közt a valuta-rendezés minden kérdésére, a részletekre vonatkozólag is, perfekt, és akkor megindítottán a törvények szerkesztése, 1898. tavaszán voltam szerencsés betérjeszteni az erre vonatkozó, ha jól emlékszem, kilenc törvényjavaslatot. Hogy 1898. tavasz óta ezek a törvényjavaslatok nem voltak letérnyalhatók és csak a folyó év nyarán emelkedhetek törvényerőre, az a fennforgott politikai viszonyoknak képezte folyamonyat. Miután pedig ezek a törvények csak e nyáron alkottattak meg és miután az azokban foglalt intézkedések legnagyobb része olyan, hogy csak a jövő év január elsején fog életbe lépni, azt hiszem, hogy a dolgok mai stádiumában a törvények megalkotásától kezdve számított időre való tekintettel, a valuta-rendezési akció lassu menetéért panaszkodni nem lehet.

De t. Ház, azokra a hírekre nézve is, amelyek a valuta-rendezési akció fennakadására, vagy meghiusulására tekintetében elterjedtek, konstátálhatom, hogy azok abszolte nem bírnak azzal a jelentőséggel, amelyet azoknak a közvélemény tulajdonított. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) És az a határozata az ausztriai államadóságot ellenőrző bizottságnak, amely ezek híreknek alapul szolgál, sokkal kevesebb súlylyal és fontossággal bír, mint amilyenel az látszik birni és pedig az az oknál fogva, mert az abszolte nem alkalmas arra, hogy a valuta-rendezési akció megakassza, legfeljebb annyit lehet az eredménye, hogy az ötkoronások kiveretését néhány nappal előadzza; de egyéb eredménye annak nincs és nem is lehet. Arról pedig, hogy az a reciprocitás megsértését képezne, egyáltalában szólni sem lehet, mert hiszen ez a határozat nem valamely végleges határozatra jogosított fórumnak a nyilatkozata, mert a végleges határozatra nézve állást foglalni kompetens fórum első sorban az osztrák Reichsrath, másodsorban az osz-

Az Én Ujságom

október havában a tizedik évfolyamába lépett. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: Budapest, Andrásy-ut 10. szám.

rak kormány. A Reichsrath ez irányban még abszolúte nem nyilatkozott. (Mozzás a szélsőbaloldalon.) és nincs okunk és nincs jogunk előzetesen feltételezni, hogy nyilatkozata ellentétben fog állani az elfogadott törvényes intézkedésekkel. Ami pedig az ausztriai kormány álláspontját illeti, kijelentem, hogy az osztrák kormány teljesen a törvény alapján áll és képes is, kész is megtenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek arra, hogy a törvény ezen dispoziciója teljes egészében végre is hajtsassék.

Miután eddig eljutottam, most már áttérhetek a konkrét kérdésekre adandó válaszra és pedig a t. képviselő ur által felvetett első három kérdésre együttesen akarok válaszolni.

Az első kérdés az volt, hogy igaz-e, hogy az a 9.600.000 frt arany, amelynek deponálása iránt a kormány intézkedett, visszavonatot a banktól: ez a 9.600.000 frt arany ezüst forintosok vásárlására, avagy államjegyek bevonására volt-e szánva és harmadszor, hogy mi okból történt a visszavonás?

T. képviselőhöz! Hogy világos képét adjam a dolognak, röviden rekapitulálom a történetet. (Halljuk!)

Az 1892. évben megalkotott valutatörvények többek közt azt az intézkedést is magukban foglalják, hogy a valuta céljaira beszerzett arany Ausztriában is a parlament ellenőrzése alá helyeztetik, sőt Ausztriában a törvény azt az intézkedést is magában foglalja, hogy ez arany egy bizottságnak ellenőrzése alatt áll. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Nálunk is ugye kellene!) Ami tényleg nálunk is megtörténik ugyan, de nem törvény alapján, hanem csakis a kormány és a bizottság közt létrejött megállapodás folytán. (Helyeslés.) Most, t. képviselőhöz, miután a nyár folyamán megalkotott az ötkoronás kiveretéről szóló törvény, a két kormány elkergette látta az időt — nem éppen azért, hogy időt ne veszítsünk — megindítani az ötkoronások kiveretésére vonatkozó intézkedéseket és ezért a magyar pénzügyminisztérium egy rendeletet bocsátott a magyar állampénztárhoz, amelyben az az utasítás foglaltatik, hogy a 9.600.000 forint értékű aranyviteket át az osztrák-magyar bankhoz oly célból, hogy ennek ellenében ezüstforintosokat vegyünk át, amelyeket ötkoronásokká kellett volna kiverni és amelyekre hivatal van forgalomba bocsátatni a függő államadósság egy részének, tudniillik a bevonandó államjegyek egy részének helyettesítésére. Ugyanakkor az osztrák pénzügyminisztérium egy megkeresést intézett az államadósság ellenőrző bizottsághoz, amelyben azt kérte, hogy a megfelelő összegű aranyat oldja le a zár alól, ugyanazon célból, amelyet volt szerencsém előadni. Az említett bizottság a kormány kívánságának teljesítését megtagadta. Nem vizsgálom az indokokat; azt hiszem, ez nem tartozik hozzám. Azt hiszem azonban, hogy nem a valutarendelési akció elleni felfogás vagy animozitás vezette a bizottságot, (Mozzás a szélső baloldalon.) hanem más politikai okok.

Miután én erről tudomást szereztem, az első tudósítás, amelyet kaptam, magánforrásból származott; nem ismertem tehát sem a dolog autentikus állását, sem az indokokat, amelyek a bizottságot erre a határozatra vezették, nem ismertem azt az álláspontot sem, amelyet az osztrák kormány a bizottság ezen határozatával szemben elfoglalt és így azt hiszem, hogy csak az óvatosság kötelességének tettem eleget akkor, amikor intézkedtem, hogy függesztessék fel az általam kiadott rendelet végrehajtása, ami annál könnyebben volt lehetséges, mert az arany átszállítása még sem kezdett; tehát egyszerűen a rendeletnek egy pár napi függőben tartása volt az intézkedés lényege.

Ebből áll, t. képviselőhöz a dolog és ma már abban a stádiumban vagyunk, hogy miután — mint ismételhetem — az ausztriai kormány késnek nyilatkozni, a hozott bizottsági határozat dacára, megtenni a szükséges intézkedéseket arra, hogy a törvény intézkedések elég tényszerű, most már semmi akadály sincs annak, hogy az intézkedések folytattassanak és így az arany deponálásának, az ezüst átvételének és kiveretésének semmi akadály útjában nem áll.

Ezekből következik, t. képviselőhöz, a válasz, amelyet a t. képviselő ur által felvetett negyedik kérdésre adhatok. Ez a negyedik kérdés pedig így szól: (olvassa.)

„Miután Ausztria alkotmányos uton nem tesz eleget elváltat kötelezettségének, elérkezettnek látja-e a pénzügyminiszter az időt, hogy az önálló magyar jegybank felállítására iránt törvényjavaslatot terjesszen a Ház elé?”

A mint említettem, az előadottakból foly a válasz erre a kérdésre és ez a válasz nem lehet más, mint hogy, miután még egyáltalában nem következett be ez a föltétel, amelyet itt a t. képviselő ur emiit, az t. i., hogy Ausztria alkotmányos uton nem akarna eleget tenni elváltat kötelezettségének és miután a reciprocitás, vagy a törvény megsértéséről szólni még nem lehet, ennél fogva a magyar kormány nincs is abban a helyzetben, hogy az önálló jegybank felállítására iránt javaslatot tegyen a törvényhozásnak, még pedig annál kevésbé, mert hiszen pár hónappal ezelőtt fogadtam el a törvényhozás az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, mert helyesebbnek tartotta a jelen viszonyok között ezt az intézkedést, mint az önálló jegybank felállításának elrendelését.

Ezeknek előadása után most már röviden nyilatkozhatom a másik kérdésről, amelyet a képviselő

ur a kamatláb magasságára és a pénz drágulására vonatkozólag itt felhozott.

A t. képviselő ur szíves volt indokolásában felsorolni azokat az okokat, amelyek Európászerte a pénz megrágulását eredményezték és miután a t. képviselő ur ezeket az okokat egészen helyesen sorolta fel, tehát ismeri azokat, azt hiszem, el fogja ismerni, hogy ezek az okok oly természetiek, hogy szokot elváltolítani, ellensúlyozni, megsemmisíteni sem ennek a kormányának, sem egyetlenegy kormányának sincs hatalmában, módjában. Igaz az, amit a képviselő ur mond, hogy ilyen nehéz körülmények között nem lehet a kormánynek feladata az, hogy elzárja a pénzt, amely rendelkezésre áll és ne igyekezzék a társadalmi gazdálkodásnak segítségére lenni azokkal az eszközökkel, amelyek a kormány rendelkezésére állanak. Igaza van a képviselő urnak és magam is és velem a kormány is ebben a véleményben lévén, megteszünk mindent, ami módunkban és hatalmunkban van, hogy ha már nem lehet ezeken a bajokon gyökeresen segíteni, legalább a bajok enyhíttessenek. E tekintetben megtörtént az, hogy évről-évre az állami költségvetésben igen jelentékeny összegeket vesszünk fel investíciókra; megteszünk azt, hogy a költségvetésben kívül is, amennyire lehet, megindítunk közmunkákat, hogy pénzt hozjunk forgalomba, hogy a vállalkozási szellemet fejlesszük; megteszünk azt, hogy gyáraknál megrendeléseket teszünk meg olyan dolgokra is, amelyek nem okvetlenül sürgősek, csak azért, hogy a munkásokat a gyárak ne bocsássák el; megteszünk azt, hogy egyes törvényhatóságoknak, egyes visszabályozási társulatoknak, amelyek munkákat kezdettek meg, vagy akarnak megkezdni, de a pénzpiacokon csak elfogadhatatlan feltételek mellett kapnának kölcsönt, kölcsönöket eszközünk ki, vagy az állampénztár készletéből adunk előleg; megteszünk azt, hogy a piac állimantálására igen jelentékeny pénzüsségeket bocsátunk rendelkezésre legalább is oly mérvben, mint a korábbi években, és megjegyzem, hogy az a pénz, amelyet a budapesti pénzüzeteknek bocsátunk rendelkezésre, nemcsak a fővárosnak szolgál javára, hanem a vidéknek is, mert hisz a vidék is ezekből a forrásokból fedezi a maga hitelszükségletét. Az, t. Ház, hogy a vidékre jutó pénz drágább, mint az a kamatláb, amely a fővárosban uralkodik, azt hiszem, természetes törvénye a gazdasági életnek, amely azt hozza magával, hogy minél több válik meg keresztül a kölcsönpénz, annál drágább kézik. Ez normális viszonyok között is így van, annál inkább így kell lennie a jelen viszonyok között.

Ezenkívül megtettem azt, hogy az országos központi hitelszövetkezetnek oly jelentékeny összegeket bocsátottam rendelkezésre, hogy képessé vált a kamatláb felemelése nélkül adni továbbra is kölcsönt, úgy hogy mindazon intézetek, amelyek a központi hitelszövetkezettel összekötésben vannak, ugyanazon olcsó kamatláb mellett kaphják a kölcsönt, mint kapták ezelőtt, úgy hogy ezekre a pénznek drágulására, a kamatlábnak emelkedésére semmi hatást nem gyakorolt. (Helyeslés a jobboldalon.)

Megteszünk tehát mindent, t. képviselőhöz, a mi módunkban és hatalmunkban áll. Egy dolgra azonban nem vállalkozhatnánk azon felelősség miatt, amelylyel az államvagyonnak kezelésével szemben tartozom. És ez az, hogy direkt pénzbetéteket helyezzek el a vidéki pénzüzeteknek. Nem vállalkozhatom pedig annál fogva, mert először nem volnék képes ezeknek az igényeknek eleget tenni és másodsor, mert ezzel nem is segítenék az illetők szükségletein.

Méltóztassék a t. képviselőhöznek tekintetbe venni azt, hogy az állampénztár készletei nem elégségesek arra, hogy egynehány ezer pénzüzetet hitelszükséglete kielégítsék, tehát elforgácsolatnának az állampénztár készletei minden látható és kezelhető eredmény nélkül. Másrésről azonban, miután a pénztári készletek az állam forgó tőkéjét képezik, a kormánynek kötelessége gondoskodni, úgy, mint a magánvállalatok vezetőségének arról, hogy a forgó tőke mindig mobil legyen. Mert valamint a magánintézeteknél, úgy az államra nézve is a legnagyobb bajok keletkezésének abból, ha a forgó tőke immobilizáltatik, ennél fogva az állampénztári készletéről való pénzbetétek osakis nyolc, vagy 14 napi felmondásra adatnak. Ez lehetséges nagy központi intézeteknél, amelyek könnyen jutnak más pénzhez akkor, amikor az állam pénztét vissza kell fizetni. De így feltétel mellett adott kölcsönrel a vidéki pénzüzeteknek egyáltalában nem volna segítség, mert azok a legjobb akarat mellett sem volnának azon helyzetben, hogy a 8—14 napi felmondás mellett igénybe vett pénzt ismét visszafizessék.

Ezek azok, t. képviselőhöz, amelyeket az interpellációra válaszolni kötelességemnek tartottam és kérem a t. képviselőházat, méltóztassék válaszat tudomásul venni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ugron Gábert nem nyugatja meg a válasz. Sajnos, hogy a pénzügyi politikánkba vetett bizalom a külföld előtt megrendült. A pénzügyminiszter ugyan biztos, hogy a valuta rendezése tennakadást nem fog szenvedni, mégis aggályokkal néz a jövő elé. Ausztria semmi hajlandóságot nem mutat kötelezettségének betartására és felhasznál minden alkalmat, hogy tisztán politikai célből pénzügyeinknek ártson. A viszonyosságot nem az osztrák kormányval állapítottuk meg és éppen ezért megdöbbenő, hogy kerülő uton igyekeznek azt, ahol lehet, megserteni. Igaza van a pénzügyminiszternek, hogy nem is-

merheti a vidéki pénzüzeteknek hitelviszonyait, a felelősséget nem vállalhatja magára, de csak akarni kell, mindennek megvan a módja. Régebben a magyar kormány úgy találta meg a módját, hogy az Első Hazai Takarékpénztárnak bocsátott rendelkezésére négy-öt-hat millió forintot, a takarékpénztár azután a maga felelősségére és tájékozottsága szerint bocsátotta a vidéki pénzüzetek rendelkezésére összegeket. Ebben az országban az osztrák-magyar banknak nagyon sok fiókja van szétszórva. Nem volna-e lehetséges az az osztrák-magyar bankkal, akár az Első Hazai Takarékpénztárral, akár egy másik pénzüzettel akként egyezni meg, hogy kettéfele számlát nyissanak, egyfelől legyen az az összeg, amelyet ő bocsátott ki a vidéki pénzüzetek rendelkezésére, másfelől egy másik számla lenne, melybe a vidéki pénzüzeteknek a kormány által szolgáltató összegeket vezetnék és ezen két megosztott számla szerint viselnék a felelősséget. Az elsőbbséget mindig a kormány által nyújtott összegeknél adva lenne a vidéki pénzüzeteknek segítségére menni és számukra jelentékeny összegeket bocsátani rendelkezésre és pedig olcsóbb kamat mellett, olyan kamatláb mellett, amilyen a banknak a kamatlábnak, mert akkor több pénzzel rendelkezne, a kamatlábat 1/2—1% al olcsóbbenteni lehetne. A miniszter válaszáig úgy a valuta-rendezés, mint az általános pénzügyi és hitelviszonyok tekintetében tudomásul nem veszi és kéri a Házat, hogy tűzze ki azt tárgyalásra, mert ezek a kérdések megérdemlik, hogy azok alaposan megvitattassanak. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Szavazásra teszi föl a kérdést.

A Ház tudomásul vette a választ.

A kiegyezés.

Rakovszky István: Az a nagy koncepció, melyet Deák Ferenc művének nevezünk: a 67-iki kiegyezés rezege-rodog, úgy látszik, a nagy próbát nem állja ki. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Nehéz szívvel teszi az interpellációt, mivel most a pénzügyminiszternek imént elmondott beszéde még nagyobb aggályokkal tölti el. A jelenségek egész láncolata azt bizonyítja, hogy az törvények, amelyek mi nagy áldozatok árán meghoztunk, aggodalmainknak szétterelésére, Ausztriában kellő méltánál nem találkoznak. Ott megtesznek mindent, hogy az a viszonyosság, mely ki van kötve, meg legyen ingatva. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) A jelenségek láncolata előtt állunk. Veszi az átutalási törvényt. Ez az egyetlen a kiegyezési törvények komplexumában, amely Magyarországra nézve határozott előnnyel jár. És mit látunk? Azt látjuk, hogy Ausztriában valamennyi törvényt életbe léptette a 14. § alapján a Thun-kormány, csak az átutalási törvényt nem. A cukoradó átutalásának kivételével. Itt a valutarendezés. Az osztrák államadósságokat ellenőrző bizottság már két ízben megtagadta a valutarendezéshez szükséges arany kitalalását. A pénzügyminiszter azt mondja, hogy ez nem fogja kielégíteni legkevésbé sem a valuta rendezését. De hogy mit fogunk tenni, arról a pénzügyminiszter sem szól. Egészen helyesen tette; nem is szólhatott, mert nagyon jól tudja, hogy e kérdésen a 14. szakasz sergélyével átsikamlani nem lehet. És ebben van a kérdés súlypontja. Ha pedig a 14. szakasz alapján átsikamlani nem lehet, akkor a kikötött viszonyosság is függőben van, dugába dől.

Szükséges és sürgős, hogy tiszta képet alkothassunk magunknak arról, életbe fog-e lépni ez a viszonyosság, amelyet az 1899. IV. t.c. megígért, igen, vagy nem, mert Széll Kálmán kormányzata alatt már nem egyszer voltunk ilyen megiepetésnek kitéve.

A következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

Miután az 1899. IV., illetve 1898. I. t.c. azon intézkedéseket, amelyek gazdasági viszonyunkra Ausztriával szemben vonatkoznak, önállóan akként rendezte, hogy ezek életbeléptetése és fennállása attól tetetik függővé, hogy ezek teljes viszonyossággal Ausztriában is alkalmaztassanak, kérem a t. miniszterelnök urat:

1. Van-e tudomása arról, hogy a Thun-minisztérium bukása után számos jelenségek Ausztriára arra engednek következtetni, hogy ezen teljes viszonyosság, a kikötött időpontban 1900 január 1-én nem fog életbe lépni, nevezetesen:

a) van-e tudomása arról, hogy a Thun-kormány valamennyi intézkedéseket, amelyek a fent idézett törvények értelmében szükségesek voltak, a 14. § alapján életbe léptette; csak a fogyasztási adók néhány neimeire vonatkozó átutalást a 14. § alapján, a Clary-kormány pedig az illető törvényjavaslatot eddig be nem terjesztette?

b) van-e tudomása arról, hogy az osztrák államadósságokat ellenőrző bizottság a valutarendezés céljából kiszolgáltatandó arany kiszolgáltatását már másodízben megtagadta?

2. Ha van tudomása, minek tulajdonítja a t. miniszterelnök ur azt, hogy a Thun-kormány az átutalást a 14. § alapján el nem rendezte?

3. Mindezen jelenségek dacára, vannak-e a t. miniszterelnök urnak biztosítékai, hogy a teljes

MOLL SEIDLITZ POR Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktrákban ólommal zárt (plombit) üvegekben 80 kvaciórával kapható. **MOLL** készítmény kéréndő.

viszonsóság 1900. január elsején Ausztriában életbe lép, és milyenek ezek?

4. Ha nincsenek, tesz-e a t. miniszterelnök ur előkészületeket arra nézve, hogy az 1898: I. és 1899: IV. t. c. által ez esetre előrelátott intézkedések már január elsején alkalmaztassanak, nehogy gazdasági életünk a rendezetlen viszonyok miatt még nagyobb rázkódásoknak ki legyen téve.

(A miniszterelnök válasza.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Oly fontosnak és aktuálisnak tartom azt a kérdést, melyet az előttem szóló t. képviselő ur hozzám intézett, hogy nem habozom arra azonnal válaszolni, mert e válasz megadására nincs szükségem semmiféle adat beszerzésére, semmiféle tanulmányra, vagy hosszas gondolkodásra. (Halljuk!) Megadhatom a választ azonnal, mert e kérdések előttem teljesen tisztázva, azokra nézve már nem egyszer nyilatkoztam s nem változott meg azokra nézve a helyzet, nem változott a kormány politikája, nem változott meg az én felfogásom. És ha a t. képviselő ur nekem azt mondja: nehogy valami meglepetéseknek legyünk kitéve — már tudniillik, hogy ő — (Felkiáltások balfelől! Az ország!) Hát az ország! Hiszen mint országos képviselő, országos érdekből és az ország érdekében beszélek, hát, bocsánat, a kiigazításra nem volt szükség. Rakovszky ur nem mint magánember interpellált, hanem mint Rakovszky országos képviselő. Hát kérdem a képviselő urat: micsoda meglepetéseknek volt kitéve akár ő, akár az ország azóta, mióta ez a kormány itt ül? (Felkiáltások a szélsőbalon: Az aranytelítés!)

Hát ezt az arany-meglepetést mi csináluk? S azzal szemben nem foglalnok el rögtön törvényes álláspontot? Mióta a kiegyezési kérdés e kormány részéről itt elterjesztetett s elterjesztésünk elfogadtatott, a kiegyezés minden fázisát illetőleg bármikor, akár a pénzügyi bizottságban, akár itt a Házban mindig nyíltan, őszintén, határozottan megmondtam mindent, nem tartogattam titokban semmit; a mi részünkről nincs szó meglepetésről. (Helyeslés.) Hogy micsoda meglepetések történhetnek onnét — ha történnek, de azt hiszem, nem történnek — odaát? Azokkal szemben majd állást foglalunk, ha beállnak, de előttem mondatom meg, mert nem tudom, beállnak-e, hol állnak be, mikor és hogyan állnak be? (Helyeslés jobbról.) Legyen meggyőződve a képviselő ur, hogy ismerjük kötelességeinket és védjük a törvényben lefektetett igazainkat és összes érdekeinket csekély tohatságunk szerint. Ha ezt nem teendűnk, akkor vonjunk majd felelősségre a képviselő ur. De előre, ha nem is kérem bizalmát, legalább bizalmatlanságát e tekintetben még korainak tartom.

Most áttérek magára a konkrét kérdésre. Igen egyszerű a dolog. A képviselő ur két dologgal motiválja argüumait és feltevéseit, mely szerint a jelenség egész halmaza van arra, hogy a viszonsóságot odaát nem akarják megtartani. (Felkiáltások a szélsőbalon: Nem is tartják meg!) Legyenek szívesek türelmessel lenni, majd megmondom, hogy ez idő szerint nem áll az, amit a képviselő ur mondott. Látok odaát ma meg meg nem tisztult pártviszonyokat és kormányzati viszonyokat; ott ma egy kormány ül, amely a legjobb akarattal, a legjobb igyekezettel azon törekszik, hogy rendet csináljon. Ha ez neki máától holnapig nem sikerül, ez, azt gondolom, az ottani pártviszonyok komplikálttságában és nehézségeiben rejlik. Hiszen neki még nincs többsége és a viszonyok igen súlyosak. (Mozgás és zaj a szélső baloldalon.) Bocsánatot kérek, én tényeket rajzolok, méltóztassék azokat megcáfolni. A kormány legjobb igyekezete az, hogy teljesítse feladatát és végrehajtsa a törvényt. Hogy már most addig, míg azok a viszonyok nem tisztulnak, míg a pártállapot ott le nem szűrdök, igen sok szenvedély, igen sok törekvés és talán igen sok félreértés jön még játékba és a dolgok ott nem mennek simán, azt minden ember és különösen magyar ember, ki a parlamentáris, az alkotmányos életet érti, csak természetesnek fogja találni. (Jaj! Ugy van! a jobboldalon.) Hogy ezen idő közben azután bukkannak fel egyes kellemetlen jelenségek, amelyeket talán a változott helyzet miatt, vagy talán éppen a pártélet nehéz tisztulási processzusa alatt és annak folytatás (Zaj a szélsőbaloldalon.) — legyenek kegyesek meghallgatni és a konkluziót levonni, ha nem helyes az, amit mondtam — ottan beállott küzdelmek összecsapó hullámai vetnek fel, az természetes. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Minket temetnek el!) Még nem temettek el és nem is fognak eltemetni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ott leszünk mi is. (Helyeslés.) Hanem minden kicsi dologból ne méltóztassék olyan nagy dolgot csinálni; ne méltóztassék a szunyogból mindjárt elefántot rajzolni. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Ha felpofoznak, eltadjuk! Zaj.)

Elnök: Ne méltóztassanak közbeszólni!

Széll Kálmán miniszterelnök: A t. képviselő urak látják, hogy engem közbeszólásokkal nem zavarnak, azt is látják, hogy akarok is, szeretek is rögtön felelni, ha a közbeszólást megérttem, de csak egyenként, mert konverzáción beszédközben meg sem lehet folytatni. (Helyeslés a jobboldalon.) En nem zavarom a t. képviselő urakat közbeszólásokkal, ha megérttem a közbeszólást, rögtön felelek rá, de dialogizálni még sem lehet. (Ugy van! a jobboldalon.)

Megyek tovább.

Ennek tulajdonítottam tehát a jelenséget, és azok, miket a t. képviselő ur felhoz, ez idő szerint

igy jellemezhetők. Ugron Gábor képviselő ur kétszer szólott erről a kérdéssel, ma Rakovszky képviselő ur harmadszor. A pénzügyminiszter ur megadta a választ arra, hogy ott a viszonsóság megtörtént-e? Ma Rakovszky képviselő ur azzal áll elő, hogy akármilyen történik ottan, — én nem akarom mondani, hogy ez biztatlansággal hangzik — ezen a bajon nem lehet már többé segíteni, mert még ha a Reichsrath feloszlattatnék is, az az ellenőrző kommisszió mégis meg fogja tagadni az arany kiszolgáltatását. Azután a képviselő ur, mintha pártját fogná az ellenőrző kommisszió eljárásának és helyeselné, magyarázni igyekszik, hogy az helyesen járt el. (Élénk felkiáltások a szélső baloldalon: Korrektilt járt el! Saját törvényei szerint cselekedett!) En azt hiszem, hogy nem helyes és nem parlamentáris, a parlamenti szokásokkal nem is egészen egyező eljárás, hogy a másik parlament dolgai... (Élénk ellentmondás és zaj a szélső baloldalon.)

A mondat végét mégis célszerű kívánni, mert akkor a közbeszólás is talán találhatóbb, mint hogyha a mondat közepén teszik meg. (Derűtség jobbról. Zaj a szélső baloldalon.)

Talán nem egészen felel meg a parlamenti szokásoknak, hogy ebben az irányban és ebben a mértékben helyeslőleg, vagy nem helyeslőleg nyilatkozik valaki, valamely bizottság eljárása és eljárás indokai felett. Azt vitatni, hogy kompetens-e vagy nem, annyiban, amennyiben a mi dolgaikba ütközik és a mi törvényeink teljesítésének a szférájába belevág, igenis, lehet és ezt a pénzügyminiszter ur megtette; önként szerint ő kompetens, mi szerintünk nem kompetens. Mert hogy áll a kérdés? És én most elmeleg azon bizottság határozatai indokolásának vizsgálatába, de csak annyiban, hogy viszonsóság megsértésének esetét képezi-e? Ezen szempontból jónak van vizsgálni, hogy hogy áll a kérdés. A kérdés egyszerűen az, hogy annak az osztrák pénzügyi bizottságának joga van figyelemmel kísérni, ellenőrizni, hogy az arany valuta művelete hogyan folytatták, a törvény értelmében vitelik-e keresztül, vagy nem? És joga van az aranykészleteket, úgy, amint nálunk is történik, ellenzár mellett ellenőrizni, vagy ellenzár mellett tartani. Joga van örködni a felett, hogy a törvény teljesítessék.

Most már azt vagyok bátor állítani, hogy neki joga volt a felett örködni, hogy ne történjék semmi, amit a törvény elő nem írt; neki éppen a törvény teljesítése volt feladata és nem félretele, az, hogy a törvény keresztül vitessék, azt neki megakasztani joga nem volt. (Jaj! Ugy van! a jobboldalon.) Pedig mi történik? Az én t. barátom hivatalozott arra, hogy azt a kötetet, amelyet mi csináltunk, azt mi a törvénybe is beikkelyeztük, mi azt az önálló rendelkezés alapján tettük, azért nem voltunk — fájdalom — azon helyzetben, hogy az osztrák parlamenttel, amely nem volt akcióképes, egyezkedjünk, amint óhajtottuk. (Mozgás és zaj a szélső baloldalon.) Mi az önálló rendelkezés alapján csináltunk meg a gazdasági kérdések szabályozását, megvárva azt, hogy ők a viszonsóságot teljesítsék, amennyire időközben lehetővé válik, parlamentáris uton, ha pedig nem, az ő alkotmányuk által előírt egyéb uton.

Most már a törvény itt nálunk létesült. Odaát — miután azon időben parlamentáris uton nem lehetett létrehozni — (Zaj a szélső baloldalon.) igenis odaát, a viszonsóság kötelezettsége az osztrák kormány részéről elvállaltatott akképpen, hogy azt mondta az osztrák alaptörvény a 14. §-a alapján, hogy nekem jogom van sürgős kérdésben előterjesztést tenni a koronának és a koronának joga van császári rendeletet kiadni, amely törvényerővel bír, a míg a parlament kellő módon el nem veti, ha a császári rendelet kiadott. És egy oly kérdésben — meliesleg megjegyzem — ahol Ausztriának nem megterhelhetőségéről van szó, hanem, hogy keresztülvitessék a valuta-műveletre szükséges szerződésbeli kötelezettség, annak a bizottságunk nem volt joga szupervideálni azt a rendeletet, amelyet az ő alkotmányuk 14-ik §-a alapján bocsátottak ki, mert az mindaddig törvény maradt, a meddig a Reichsrath el nem tör. (Ellentmondások a szélső baloldalon. Helyeslés jobbról.) És épp úgy kell azt magánembernek tekinteni, mint a hogy respektálnia kell egy bizottságunknak is, mert az a bizottság nincs a törvényhozás fölé helyezve, az ellenőrizni van hivata, hogy a törvény vagy idegionos törvénytöltő rendelet alapján helyesen történik-e az intézkedés. Mit mondana a t. képviselő ur (Zaj a szélső baloldalon), ha itt akármelyik bizottság fölé helyezné magát a magyar képviselőháznak és a magyar képviselőház kompetenciáját arrogálná magának? Épp úgy áll a kérdés ott is. (Zaj a szélső baloldalon. Felkiáltások: Hat a kvóta-bizottság? Elnök csemet.) Azért mondtam, hogy miután ott a 14-ik § alapján a császári rendeletet ki- csatottak, annak az érvényét a Reichsrath ítéli meg, nem pedig egy bizottság, amely csak arra volt hivata, hogy örködjék a felett, vajjon a törvénynek — tehát ez esetben ezen törvényt pótló császári rendeletnek — elég tétetik-e, vagy nem. (Jaj! Ugy van! a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Ez léven a kérdés és — amit a pénzügyminiszter válaszából kiderül — az osztrák kormány is ez léven a felfogása, amennyiben készen nyilatkozott arra, hogy azt, amit a törvény rendel és azt a kötelezettséget, amelyet Magyarország irányában vállalt, teljesíteni fogja, mi többé nem keressük, hogy mifele aranyban teszik le, nem is kereshetjük azt, az az osztrák minisztérium dolga, az majd elvégzi a Reichsrathal. (Élénk helyeslés a

jobboldalon, ellentmondások a szélső baloldalon.) Mi helyt a törvényes kötelezettségnek elég van téve, ne: vagyunk mi kompetensek bírálni, jogkörön belül megy-e, jogkörön kívül megy-e (Nagy zaj és ellentmondások a szélsőbaloldalon), hanem meg kell elégednünk a tényekkel, mert törvényünk szerint a viszonsóság csak akkor volta megsérve, ha az aranyat le nem tették. De, hogy ki teszi le, miképp teszi le, az az ő dolga. (Jaj! Ugy van! a jobboldalon.) Ők a maguk felelősségére járnak el és ha túllelik a hatáskört, amelyet nekik a törvény és alkotmány előír, azért ők felelősek; velünk szemben azonban az a tény, hogy a törvény kötelezettségének elég van téve, teljesen tisztázva is a kérdést, hogy a viszonsóság nincs megsérve. (Jaj! Ugy van! a jobboldalon. Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Ez egy igen egyszerű jogi kérdés.

Barta Ödön: Az az!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ha a t. képviselő urnak, aki olyan sürin közbeszól, egy ügylete van valakivel, alynek kötelezettsége van a képviselő ural szemben, ennek a valakinek pedig van egy törvényes megbízottja és a t. képviselő ur egyezkedik azzal a megbízottal, és konzumálja vele azt az üzletet, vajjon fogja-e őn — ha az törvényes és teljes meghatalmazással bíró megbízott, mert az — pedig az osztrák kormány az — és önnel teljes hitelességgel akkreditálva van, vizsgálni, ha már konzumálva van az üzlet és a feltételeknek elég van téve, vajjon az ő megbízójával miképp hozza rendbe a dolgot? (Élénk helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Pichler Győző: Háha sikkasztott?

Elnök: Pichler képviselő urat kérem, ne méltóztassék folyton közbeszólni.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez a kérdés, miután törvényes megbízott teljesíti a kötelezettséget, még pedig a törvényesség határain belül, igen egyszerű és igen világos. Ha a képviselő urak — és ez nagyon helyes — ellenőrzik a kormányt abban, hogy éberem gondoskodik-e arról, hogy a viszonsóság meg legyen óva, engedjenek meg, ne lőjenek túl a célon, ne keressenek, idegesen kérdéseket fel-fújva, viszonsósági megsértést ott, ahol az nincs. Majd ha beáll, nemcsak a képviselő urak lesznek ott, hanem mi is ott leszünk és akkor vonjanak majd bennünket felelősségre. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Felelek a kérdés második részére (Halljuk! Halljuk!), amelylyel motiválni méltóztattott az első kérdést és ez az átutalási eljárás. Egészen egyszerűen és világosan feltehetek erre, mert a kérdés teljesen tisztán áll és egészen határozott az az álláspont, amelyet ebben a kérdésben elfogaltam a nyáron és elfogaltok ma. Az átutalási eljárás még odaát nincsen keresztülve. A Thun-kormány kibocsátotta rendeleteit, minden egyéb egyezkedési pontra nézve azonban nem bocsátotta ki.

Barta Ödön: A junktim miatt!

Széll Kálmán miniszterelnök: Én kijelenttem a képviselőházban nem egyszer, hogy a törvény és az átutalási kérdésnek olytén megoldása, amely ebben a törvényben le van fektetve, a kiegyezésnek elválaszthatatlan és integráns részét képezi és a kiegyezés a maga teljességében január elsején fog életbelépni. Akár adatot volna ki az a rendelet, akár nem, az előbb nem kapott volna érvényt, mint január 1-én. Az a része az átutalási kérdésnek, amelyre már augusztus elsejétől fogva kellett intézkedést tenni, megoldatott volt; a határidő imminens lévén, a tulsó kormány ezen kötelezettségének eleget tett, a kérdés egyéb részére feltétlen kötelezettséget vállalt, hogy az év vége előtt elintézi. Ez a határidő január elseje lévén, az átutalási eljárás kérdésének minden körülmények között január elsejéig meg kell oldva lenni és mindaddig, amíg ezen a határidőn túl nem megyünk, a viszonsóság megsértéséről szó nem lehet.

Hát, t. képviselőház, én most tovább megyek, nemcsak erre a faktumra nyilatkozom, de kijelentem igenis, hogy erős meggyőződésem, alapos és teljesen motivált alapon konstruált felfogásom és kiindulási pontom az, hogy január elsején életbe lép ez is.

Barta Ödön: A 14. szakasz alapján?

Széll Kálmán miniszterelnök: Ne méltóztassék profétáskodni. (Derűtség a jobboldalon.) Lehet, hogy azon az alapon, lehet, hogy nem. De meg kell lenni. (Közbeszólás: Ime csináltak.) Majd akkor méltóztassék beszélni arról, hogyha rajtakaptak engem azon, hogy akár ügytelenség, akár előrelátás hiányából meg engedem magam csalatni. (Helyeslés a jobboldalon.) Nem is teszem fel, kizárom, mint motivumot, mint faktumot, nem fognak ezen engem megtapasztalni.

Barta Ödön képviselő urnak, mert e közbeszólást disztinktive tette, szintén felelek; éppen a t. képviselő ur, aki közbeszólott és az ő társai azt mondták most az iment, hogy alkotmányos és parlamentáris uton akarják csinálni a dolgot és csak így van az helyesen megcsinálva, ellentétbe jönnek önmagukkal. Ne felejtsek el, hogy én, aki azt óhajtom, hogy parlamentáris uton jöjjenek létre a dolgok és ahogy akkor létre nem jöhettek, sajnáltam, hogy nem jöhettek létre, most a parlament munkaképessége megléven Ausztriában, igen óhajtom, hogy parlamentáris uton jöjjenek létre, ami még hátra van. Hat a t. képviselő ur elfelejté most e közbeszólásával azt, amit mondtott és szemembe akarja vetni, hogy én hozzájárultam ahhoz, hogy megkísértsék, hogy az átutalási törvény is parlamentáris

Legújabb téli felöltők

Friedenstein Lajos Kerepesi-ut 36. szám.

zsinórdiszszal 6 frttól feljebb,

mindenféle szőrmével 8 forinttól feljebb.

uton vitések keresztül. Igen szívesen járultam ahhoz, és örülni szoktam, ha az keresztül vitetik, ha nem vitetik keresztül, akkor majd beszélünk a to-vábbiakról, ma a szándék az, hogy keresztülvitessen; az én álláspontom ezzel szemben mi? Az, hogy örülnék, ha parlamentáris uton vitették keresztül, mert nagyon szeretném, ha ezen anyagi kérdések, a kiegyezésnek éppen ezen részei, a parlamentben lé-tesülnének. Ha pedig nem jön létre parlamentáris uton, akkor az álláspontom igen egyszerű. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Ez a kiegyezés a maga egészében január elsején kell, hogy életbe lépjen és ha január elsején életbe nem lép, akkor igenis a kiegyezés egy lényeges része el lenne ejtve, akkor igenis meg lenne szaktíva a kölcsönösség és elő-állana a viszonyosság megsértésének esete, de addig nem. (Helyeslés a jobb- és szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Ez már beszéd! (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Szell Kálmán miniszterelnök: Már most azt méltóztatik a t. képviselő ur gondolni, hogy akkor január elsején mi üszekötött kezekkel állunk? Hát nem állunk, t. képviselőház! (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Vagy azt hiszi, hogy védtelenül állunk? Hát nem állunk, kérem! Azt a törvényt nekünk nemcsak életbeléptetni szabad, de azt nekünk végre is kell hajtani és végre is fogjuk hajtani. (Helyeslés a jobboldalon.) és abban a törvényben magában benne vannak azok a fegyverek, amelyekkel élünk akkor, hogyha annak a törvénynek a vég-rehajtását a másik oldalon megtagadják, amit én nem teszek fel, amit én nem várok, amit én kizár-tnak tartok, mert jobb véleményem vagyok minden körülmények közt arról a helyzetről, bármily kom-plikálnak találjam is, semmint azt gondolnám, hogy azok a kérdések januárban általános zűrzavarnak lesznek kitéve.

Akármi történik, akármi legyen a dolognak fejlődése, igenis január elsején ennek a kérdésnek életbe kell lépnie és ez a mi álláspontunk a maga totalitásában és pedig minden kérdésnek a maga egészében és én remélem, hogy minden nagy aka-dály dacára ezek a kérdések, úgy a hogy, azon mó-don, amelyben possibilities lesz, rendbe is jönnek. Minden egyébről, viszonyosság-megsértésről, rossz-akaratról, nem tudom miről, beszélni nem megenge-dett, nem helyes dolog, nem indokolt dolog és ma legalább is korai. Mi tudjuk, hogy a mi a kötelességeink a törvényvel szemben, azokat fogjuk teljesíteni; a mi jogaink, a mi érdekeink, a mi igazaink a meghozott törvényekbe vannak lefektetve, abban az egész kiegyezési akció-ban és programban meg van óva és biztosítva minden irányban és bármi történik is, mi tör-vényeinket végre fogjuk hajtani és az ezen tör-vényekben lefektetett jogainkat, igazainkat és érde-keinket meg fogjuk óvni, mert azok biztosítására nemcsak jogosítva, de kötelezve vagyunk.

Kérem a t. Házat, hogy ezt a választ méltó-zassék tudomásul venni. Boecánatot kell kérnem, hogy rögtön válaszoljam erre a kérdésre, amely nemcsak nehéz, de mert aktuális, sürgős is, de ismétlem, szükségesnek tartom a t. Házat és a közvéleményt megnyugtati az iránt, hogy egy percig se maradjon annak a hitnek vagy feltevésnek a nyomása alatt bárki, hogy a magyar kormány köte-leségét nem ismeri. (Hosszantartó, általános élénk helyeslés.)

Elnök: Szavazásra teszi föl a kérdést.

A Ház tudomásul veszi a miniszterelnök vá-laszát.

A legközelebbi ülés kedden délelőtt tíz óraker lesz s annak napirendjére a ma elfogadott törvény-javaslat harmadszori olvasását, a pénzügyi bizottság-nak ma bemutatott jelentését Magyarország és Hor-vát-Dalmát-Szlavonországok közt létrejött pénzügyi egyezményről szóló 1889. évi XL. t.-c. hatályá-nak újabb meghosszabbítására vonatkozó törvény-javaslat tárgyjában tűzi ki a Ház.

Az ülés 1/2 óraker végződött.

BELFÖLD.

A bankkormányzó távozása. Az utóbbi időben ismételen merültek fel olyan hírek, amelyek több-kevesebb pozitívítással szölkak Kautz Gyula bankkormányzónak küszöbön levő visszavonulásáról. Nagyon határozott formában erősíti meg ezeket a híreket a *Pester Lloyd* mai estilapjának egy bécsi értesülése, amely szerint *Szell* Kálmán miniszterelnök legutóbbi bécsi tar-tózkodása alatt a kormányzó állás megüreses-déséről tárgyalt Kautz kormányzóval. A kormányzó legfőljebb még néhány hónapig, de mindenesetre újév utánig marad hivatalban. Ugyanis 1900. február havában lesz a banknak az a közgyűlése, amelyen az új bankstatutum értelmében meg-valósítandó szervezeti változtatásokat kimondják. Ezen a közgyűlésen Kautz még mindenesetre elnökölni szándékozik és lehet, hogy még azután is megmarad egy ideig az intézet élén, addig ugyanis, míg az új szervezet működésbe, a rendes körékvágásba jut. Visszavonhatatlan azonban

dr. Kautznak az az elhatározása, hogy nyugal-lomba vonul, és így a kormányzó állás betöl-tésének kérdése néhány hónap múlva minden-esetre aktuális lesz.

A szászsebesi affér. *Vécsi* József, a szászsebesi kerület országgyűlési képviselője, a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A szászsebesi honvédinép rendező bizott-ságának egy küldöttsége után ma személyes információkat kaptam az ügy felől. A nálam járt urak első sorban azt hangsúlyozták, hogy a bizottságnak esze ágában sem volt nemzetiségi surlódásokat támasztani, hanem egyetlen szán-déka a hazafiai kegyelet méltó lerovása volt. A rendező bizottságnak ezt a hazafias és lojalis szándékát soha senki nem vonhatta kétségbe, a legkevésbé én, aki kegyeletben lelmem egész hevével osztokodom. A rendező bizottság ki-jelenti továbbá, hogy tele a polgármester ez ügy-ben nem tárgyalt, hanem írásbeli értesítést a bizottság egyik tagjához intézte s hogy ez értesi-menet sértő és fenyegető volt a tartalma. A szó-beli érintkezés a rendező bizottság hivatalos ve-zetésével — ezt beismerem — előszerűbb lett volna, mivel módot nyújtott volna mind a két oldalra a higgadt felfogásoknak kölcsönös kapa-citálására. De, ami a polgármester levelének tar-talmát illeti, megnyugtathatom a tisztelt bizott-ságot, hogy ama levél irójától semmi sem állott távolabb, mint akár a sértésnek, akár a fenye-getésnek szándéka. A német ajkú polgármester magyar levelében vannak homályos kitételek, de legjobb tudomásom alapján mondhatom, hogy itt csak a nyelvben való nem egészen tökéletes jártas-ságról lehet szó, de semmi esetre sértő, vagy éppen fenyegető szándékról. A polgármester nem akarta izgatással vádolni a bizottságot s nem fenyegetett ellenakcióval; hanem csak konstata, hogy a falragas felizgatta a lakosság egy részét s hogy ez utóbbi ellenakcióra készült.

A rendező-bizottság intenciói — minden két-ségen felül — hazafiasak és tiszták voltak; ezt elismerni kötelességem. De másfelől ragaszkod-nom kell ahhoz a meggyőződéshez is, hogy a helyi hatóság eljárása szintén tökéletesen jó-hiszemű volt és kötelességszerűen a közösen és a társadalmi béke biztosítására irányult. S újból hangsúlyozom, hogy sokkal fontosabb és drágább állami érdekek fűződnek az erdélyi ma-gyarság s a szász elem összhangjához, semhogy vizsálynak szabad volna köztük támadnia egy falragasznak nem kellő szabatosága s a maga általánoságában a szász nemzetiséget méltatlanul sértő kitétele miatt.

Kérve kérem szászsebesi magyar véreinket, térjünk napirendre e kellemetlen incidens fölött s ápoljuk továbbra is a békét s az egyetértést szász testvéreinkkel, akik Erdélynek izzó talaján velünk együtt küzdenek a magyar állameszme teljes épségéért.

Vécsi József, s. k.

Az aranyháború. *Bécsi* tudósítónk távira-tozza, hogy az osztrák és a magyar pénzügyi kormányzat az új *ótkoronások* veretése tárgyában megállapodott abban, hogy az osztrák kormány még ez évben tízmillió aranyfontot fog elhe-lyezni az *Osztrák-Magyar Banknál*, a maradék *nyolcmilliót* pedig a jövő év március vagy április hónapjában fogja a banknál deponálni.

A nem katolikus lelkészek kongruája. A kép-viselőház mai ülésén *Wlassics* Gyula vallás- és köz-oktatásügyi miniszter törvényjavaslatot nyu tott be *száz ezer forint póthitelről*, amely a lelkészi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat végrehajtásához, az 1899. évi költségvetésben megszavazott 500,000 fo-rinton felül szükséges. A javaslat megokolása ki-emeli, hogy már a törvény megalkotásakor és azóta is kifejezésre jutott komoly óhajok támogatják a mi-niszternek azt a törekvését, hogy a lelkészek jöve-delmének kiegészítése minél teljesebb mértékben megvalósíttassék. Általános az az óhaj, aminek a kormány is több alkalommal az országgyűlésen ki-fejezést adott, hogy a kiegészítés lehetőleg 1200, illetve 600 koronával vegye kezdetét. Ez indítja a minisztert arra, hogy az 1899. évre ezen célra meg-állapított 500.000 forinton felül még 100.000 forint engedélyezését kérje.

Az igazságügyi tárcá. A képviselőház pénz-ügyi bizottsága ma folytatta az igazságügyi tárcá költségvetésének tárgyalását.

A Kuria szükségleténél *Mattekovics* Sándor fel-szólalása után *Plósz* Sándor igazságügyminiszter föl-említi, hogy az előveteli ügyletekre nézve a bírósá-gok által követelt különböző eljárás arra indította, hogy a földmívelési és kereskedelmi miniszterekkel érintkezésbe lépjen a kérdés törvényhozási szabá-lyozásra véget. A megterhelési tilalomra vonatkozó harmadik kérdésre nézve megjegyzi, hogy utána jár, vajon a kifogásolt bírói gyakorlat csak elszigetelt-e avagy annyira állandó, hogy törvényhozási intézke-dést tesz szükségessé. Az előirányzatot azután meg-szavazták, valamint az igazságügyi miniszternek *Emmer, Barta* és *Komjáthy* kérdéseire adott felvilá-gosításai után a konstantinápolyi konzuli főtörvény-szék szükségleteit is.

A korona-ügyszesség tételénél *Barta* Ödön felszó-lalására *Plósz* Sándor igazságügyi miniszter azt vá-laszolja, hogy a koronaügyszesség szervezve van a bünvádi eljárási törvényben, amelynek pedig jövő évi január 1-én végre kell hajtania. Az előirányzatot megszavazták.

A királyi táblák tételéhez *Barta* Ödön és *Kom-játhy* Béla szölk. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter kéri, hogy a győri táblai épület költségeire felvett 160.000 korona töröltessék s a törvényeségi építke-zési célokra használtassék fel. A bizottság e tétel tör-lésével megszavazta az előirányzatot.

A királyi törvényeszek és járásbírószégek szük-ségleténél *Justh* Gyula, *Komjáthy* Béla és *Barta* Ödön felszólalásai után *Plósz* Sándor igazságügyminiszter azt válaszolja, hogy a törvényhozás azért halasztotta el a törvényeszek székhelyeinek beikkelyezését, hogy a szóbeliségrnek megvalósítása után bevérja az ide vonatkozó törvények hatását. Ami a bírák fi-zetését illeti, nem tartja ezt máséknél, mint a tisztviselők általános fizetésjavításának keretében megoldhatónak. A magasabb fizetési osztályba való előléptetésre nézve a törvény által meg vannak kötve a kezei s a törvényben megszabott kereten belül a helyek jó-formán be is vannak töltve.

Az előirányzatot megszavazták, a beruházásokba felvették a löcsei törvényeszek építésére a királyi táblák tételénél törölt 160.000 koronát.

Szölk György kéri, hogy az összeg egy részét a lugosi törvényeszeki épületre fordítsák. A miniszter kijelenti, hogy az állapotok Lőcsén tarthatatlanok és Lugos ezután legelő sorban van tervbe véve.

Az országos fegyintézeteknél *Komjáthy* főlészó-lalására, *Plósz* Sándor igazságügyminiszter bizottságot küldött ki a munkácsi fegyház megvizsgálására.

A telekkönyvi intézménynél *Barta* Ödön a se-gédtelekönnyvezetők fizetésének javítása érdekében szölk. fel. Az előirányzatot, valamint a tárca-költség-vetés többi teteit is megszavazták, mire az ülés véget ért.

Az országgyűlési szabadelvű párt hétfőn este 1/2 óraker ülést tart. Tárgy: *A horvát pénzügyi pro-vizórium meghosszabbítása.*

A kvóta.

— *A Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, november 18.

A kvótaküldöttségek tárgyalásainak eredmé-nyéről, vagy helyesebben eredménytelenségéről készülnék már a jelentések. *Falk* Miksa, a ma-gyar küldöttség előadója hétfőre elkészíti a ma-ggáét; ezt aztán az elnökség hitelesíti, átadja *Szell* Kálmánnak és a miniszterelnök fogja kedden a Ház elé terjeszteni.

(Epizódok.)

A tegnapi tanácskozásról még pótlólag a következő epizódokat jelentik:

A magyarok részéről azt a javaslatot tették, hogy Magyarország hozzájárulási arányát a közös költségekhez 34 százalékban állapítsák meg. Az osztrákok ezt a propozíciót azonban magukéva tenni nem voltak hajlandók. A magyarok erre tudvalevő-leg 34-25 százalékot ajánlottak fel. *Javorsky* lovag, az osztrák előadó, aki már élemedett koru, öreg ur s akinek hallása is meggyengült, úgy értete az újabb ajánlatot, hogy a magyarok előbbi javaslatukat 5 századrészzel javították meg és most 34-05 száza-léknyi kvótát proponálnak. *Javorsky* lovag guny-nak vette ezt az újabb propozíciót a magyarok részéről, mert azt a tendenciát látta benne, hogy százalékok századrészeire akarnak alkudni. Az agg politikus, aki állítólag rábeszélése által engedékenyebb tette a lengyeleket, oly rossz néven vette a vélt javasla-tot, hogy felemelkedett helyéről és elhagyni készült az albizottságok ülését, amíg végre társai felvilá-gosították, hogy tévedés forog fenn és a tanácsko-zás tovább folyt. Eredmény azonban, sajnos, így sem jött létre.

Az utolsó stádiumot, melynél a kvótatárgya-

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolóaj

gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III 3., Henmarkt 3. és minden gyógyszerárban.

Az első orvosi tekintheték által megviz-sgáltatott és könyv emórtathozásánál fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és ren-deltetik mindama esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erőtlen, a test súlyának gyarapodását, a szövet javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a

lások a két bizottság között teljesen megakadtak, így adja elő egy mai estilap:

Az osztrák bizottság följajlott 34-5 százalékot, erre a magyar bizottság mint legmesszebbmenő ultimátumot 34-25 százalékot ajánlott föl, de ezt az osztrákok nem találták elfogadhatónak és a különbség megfelelését, azaz 34-37,5 százalékos kvótát ajánlottak föl. A magyar bizottság ragaszkodik ultimátumához, Javorszky erre fölkiáltott:

— Az önök makacssága nem egyéb, mint a mi kicsufolásunk. Mi 42 százalékról leszálltunk 34-37,5-re, önök pedig alig két százalékkal mentek föl. Ha nem tágitanak, az önök a felelősség a tárgyalások megszakításáért.

A mire Falk ezt felelte:

— Elég az okoskodásból. Tovább nem mehetünk, mert nekünk álláspontunkat meg is kell okolni, nekünk nem elég valamit odadobni.

Itt megszünt minden kapacitáció és miután gróf Clary időközben az osztrák kvótabizottságban amúgy is kijelentette, hogy ő a 35 százalékot aluli kvótának nem tudja megszerezni a jelenlegi körülmények közt a parlamentben a többséget, az osztrákok kijelentették, hogy tovább nem folytatják az alkudozást és az ügyet most már annak további menetére bízzák. (Wir überlassen die Sache ihrem weiteren Verlaufe.)

(A király döntése.)

Bécsből telegrafalják: A kvóta ügyében többé semmiféle tárgyalás nem lesz. A két kormány ugyanis azon a nézeten van, hogy a kvótaküldöttség által javaslatba hozott számokon túl nem mehetnek és ezek javaslatán túl terjedő igényeket a két parlamentben képviselni képtelenek. Ebből tehát világosan következtethető, hogy a két kormánynak a kvóta ügyében folytatott tárgyalásai is eredménytelenül fognak végződni. Ennek következtében a két kvóta-küldöttség mindegyike a maga parlamentjének elő fogja ugyan terjeszteni jelentését, de előterjesztések a kormányok részéről nem fognak tétetni. Tehát újból a korona döntésére kerül a sor. Hogy azonban az idén is csak az év végén fog-e dönteni, mint a két legutóbbi évben, az még nem bizonyos.

Hir szerint ő felsége nem fog a régi kvóta mellett dönteni, hanem a két kvóta-bizottság tárgyalásai alkalmával felmerült kis differenciát fogja csak kiegyenlíteni.

A N. W. Tgbl. mai esti száma írja:

A tárgyalások meghúsalása következtében gróf Clary lemondott arról a szándékáról, hogy a magyar miniszterelnökkel egy határozott kvótaszámra nézve egyezséget kössön, így tehát a döntés ismét a koronára hárul: a hozzájárulási szám pedig ez esetben körülbelül 34-25 százalék lesz, amely számhoz tudvalegőleg a magyar kvótabizottság már hozzájárult.

(Minisztertanács.)

A mai képviselőházi ülés után a képviselőház miniszteri szobájában a kormánynak összes, Budapesten időző tagjai minisztertanácsra gyűltek össze, melyben a kvótatanácskozáskor tegnapi eredménytelensége után beállott helyzettel foglalkoztak.

Most már a két kormány az írásbeli utat választotta a megegyezésre. Ha sikerül közös megállapodásra jutniok, akkor két azonos törvényjavaslat alakjában kéri majd ahhoz a magyar és osztrák parlament hozzájárulását. Bármi lesz is eredménye a két kormány tárgyalásainak, ezeknek a jövő keddig okvetlenül be kell fejezödniök, mert Széll Kálmán miniszterelnök ezen a napon nyilatkozni fog a képviselőházban a kvóta-kérdésről.

(Clary.)

Bécs, november 18.

A Neues Wiener Tagblatt arról értesül, hogy az uralkodó gróf Claryt, az osztrák minisztertanács elnökét, legközelebb miniszterelnökké fogja kinevezni.

Politikai körökben már néhány napja beszélnek erről; az ifjusekek között kinos szenzációt kelített a küszöbön levő kinevezés híre, mert ebben a táborban már megkondították a lélekharangot Clary felett. Nyilvánvaló, hogy gróf Clary, aki mint földmívelésügyi miniszter egyúttal a minisztertanács elnöke, miniszterelnökké való kinevezése után lényegesen megerősödik pozíciójában.

Ugyanokas Bécsből táviratozza tudósítónk a N. W. T. nyomán, hogy Kathrein és Javorszki legutóbbi kihallgatásuk alkalmával Budapesten ugyan-

olyan benyomással távoztak az audienciáról, mint közvetlenül a Clary-kormány megalakítása után. A két államférfiu meg van róla győződve, hogy a koronának változatlan az a kívánsága, hogy a Clary-kabinet teljesítse egyetlen misszióját, mert a mostani viszonyok között csak a pártokon kívül álló kormány képes a legfontosabb állami ügyeket elintézni. Abban sem változott a felség nézete, hogy a mostani kormány által teremtett szituációnak az lesz a természetes következménye, hogy azután parlamenti koalíciós miniszteriumnak kell majd átvenni az ügyek vezetését. A jelenlegi viszonyok között még sokáig fog megmaradni helyén a Clary-kabinet, hogy teljesen megváltozott helyzetet teremtsen utódja számára. Nyilvánvaló, hogy a Clary lemondásáról és a mostani kormány rekonstrukciójáról szóló hírek valótlanok.

KÜLFÖLD.

A háború.

London, november 18. A hadügyminisztérium a következő táviratot kapta:

Kimberley, november 11. Minden jól van.
Ladysmith, november 13. Minden jól van.

Semmi baj. Ladysmithben minden jól van. Az igaz, hogy az angolok egy kicsit kiürítették a várost, nehogy beleűssék a fejüket az éjjel-nappal szakadatlanul lecsapó bombákba; de az nem baj, mert olyan dombhátra vonultak, ahol kevésbé vannak kitéve a boer gránátok gyilkos záporának. Az is igaz, hogy a boeroknak elegendő emberök van Ladysmith körül ahhoz, hogy 4000 embert az Estcourtnál levő hadoszlophoz küldjenek erősítés végett; de az sem baj, mert annál kevesebben fognak szorongatni White tábornokot az ő dombhátán. Időközben a Tugela-folyón, melyen Colenso mellett hid köti össze az országot, a boerok lerombolták ezt a hidat; de úgy látszik, az sem baj, mert az angol hadügyminisztérium biztosítja a brit közönséget arról, hogy Ladysmithben minden jól van. Az igaz, hogy ott már angolt nem bántanak többé, mert — nincs. És így mégis csak jól beszél a hadügyminiszteri távirat. Hogy Kimberleyben is ilyen „jól van“-e minden, azt nem tudhatjuk, de mivel hivatalosan jelentik, hát ezt is épp úgy elhíhetjük, mint a ladysmithi megnyugtató hírt.

Szó a mi szó, elég kedélyesen csinálják Londonban a haretéri hirodást. Épp ilyen kedélyes az a londoni kijelentés, hogy hivatalosan még nem cáfolták meg Joubert tábornok halálának a híret; de mindjárt hozzátesszik, hogy e hó 10-ig terjedő hírek szerint Joubert kissé gyöngéledett, de az utolsó jelentés szerint már jobban volt. Ez az utolsó jelentés 10-ikéről szól, Joubert pedig tudvalegőleg 9-ikén esett el, és Londonban még szükségesnek találják kiemelni, hogy hivatalosan nem cáfolták meg annak a halálhíret, aki az ő saját értesülések szerint egy nappal a halála után már jobban érezte magát.

Mindezekről mai távirataink a következőket jelentik:

Ladysmith kiürítése.

London, november 18.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Lourenço-Marquezból 16-iki kelettel:

Egy tudósító a következőket jelenti a boerok ladysmithi táborából:

Az oranjei boerok és az angolok keddi csatájában a boerok egy kis dombon állottak, mialatt egy óra hosszat lövöldöztek rájuk gránátokkal. Erre a boeroknak egy nagy ágyuja az angol üteg közé tüzelt, mire az angolok fődözetet kerestek. Egy gránát fölrobant a visszavonuló angolok között, de veszteségük nagysága ismeretlen. Éjfél tájban a transvaali boerok összes ágyui, amelyek Ladysmith körül vannak földlélve, egyszerre kezdtek tüzelni. A

Bulvana-hegyről több épületet lángokban láttak. Másnap az angol csapatok elhagyták a bombázott várost és megszállták a dombhátat, hogy megmeneküljenek a gránátoktól.

London, november 18.

Egy newyorki cég állítólag durban ügyvivő-jétől táviratot kapott, amely szerint Ladysmith szerdán este még az angolok kezében volt. Ezzel szemben a Ladysmithből a Delagoa-öblön át csü-törtékről azt jelentik, hogy a bombázás egész nap és egész éjjel egy pillanatra sem szünetelt, hogy Ladysmith helyzete végtelenül szorongatott.

London, november 18.

Ladysmith bombázása szakadatlanul folyik. Az összes hírek megerősítik, hogy Ladysmith eleste már csak napok, sőt talán órák kérdése. Ladysmith lakossága már kimenekült a városból.

A Timesnak jelentik Lourenço-Marquezból 17-diki kelettel: 16-ikán kelt ladysmithi jelentések szerint a boerok éjjel-nappal ágyúzzák a várost, amely nagyon szorult helyzetben van.

London, november 18.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Estcourtból 17-iki kelettel: Egy futár, aki ma Ladysmithből híreket hozott ide White tábornoktól, azt jelenti, hogy ott jól áll az angolok ügye. Az ellenség ágyúzása hatástalan. White tábornok kirohanást intézett az ellenség ellen és a boerokat kiverte azokból a hadállásokból, amelyeket tüzéréjük megszállva tartott. Az angoloknak állítólag nem volt veszteségük. A városban az egészségi állapotok jók.

Estcourt megerősítése.

London, november 18.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Estcourtból 6 hó 15-ikéről: Híre jár, hogy a boerok az Estcourtól 25 mérföldnyire levő Weenen falut megszállták.

Lourenço-Marquez, november 17.

A johannesburgi Standard and Diggers News jelenti 15-iki kelettel, hogy kedden négyezer boer elhagyta a Ladysmithtől északra levő dombokat, hogy a Botha páranasnoksága alatt Estcourtnál álló csapatokhoz csatlakozzanak. E mozdulat célja az volt, hogy föltartóztassák Buller tábornokot, aki állítólag Natálon át elő akar nyomulni a ladysmithi ostromolt csapatok segítségére.

A Pretóriában megjelenő Standard and Diggers News jelenti, hogy Mayer Lukács a lap egyik munkatársa előtt azt a megyőződését fejezte ki, hogy az elandlaagei csata volt a boerok első és utolsó veresége ebben a háborúban.

Johannesburgban a külföldiek igazolványát hetenkint egyszer revidéálják.

London, november 18.

A Daily Newsnak jelentik Durbanból 11-iki kelettel, hogy kétezer boer Tembdrift előtt áll, ahonnan portyázó csapatokat küldenek portugál területre szarvasmarháért.

Négyezer boer egyesült az Estcourt mellett álló hadakkal, hogy az angol póthadoszlopnak utját állják. A Tugela folyónak egyik hidját elpusztították. A portugálok sáncokat állítanak a határon.

Lourenço-Marquez, november 18.

A Volkstem című transvaali hivatalos lap jelenti, hogy a Tugela folyó nagy hidját Colenso mellett e hó 15-én teljesen szétrombolták. Hat-száz boer, kiknek ágyui is vannak, megszállva tartják a Helpmakarip szorosot, hogy megfússák az angolok esetleges kísérleteit, hogy Pietermaritzburgból és Greytownból előtörve Dundéet ismét elfoglalják.

Egyéb hírek.

London, november 18.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Fokvárosból 15-iki kelettel: Lord Methuen tegnap törzskarával az Oranje folyóhoz érkezett.

London, november 18.

A múlt héten összesen 19,778 angol katona érkezett Fokvárosba. Ebből a seregből 9063 katonát küldtek Durbanba. De ez a csapat még nem indulhat el észak felé, mert a tüzérégből eddig csak három üteg érkezett meg s még hosszabb idő fog beletelni, amíg elegendő lova lesz a tüzérégnek.

Fokváros, november 18.

Az Orkana gőzös ezer főnyi angol katonasággal és egy egészségügyi osztályival ma ideérkezett.

Részletfizetésre

kedvező föltételek mellett ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat u. m. kész női kabátok, szörme-gallérok, tolelték mérték után, ruha-kelmék, mindennemű vászon-árk, szőnyeg, függöny, ággyertők, -továbbá férfi-öltönyök és téli kabátok a legjobb kivitelben készen és mérték után. — Olcsó árak!

Fónás Gyula és Társa áruhása Budapest, Kerepesti-ut 23. I. em.

Fokváros, november 18.

Buller tábornok visszautasította Schiel ezredesnek azt a kérését, hogy becsületszóra boocsássa őt szabadon és megjegyezte, hogy a transvaali csapatok beförttek az angol területre, mielőtt az angolok felvonnak volna, tehát nagy hadi előnyök voltak. A brit haderő megérkezése után Buller minden lehetőleg meg fog tenni, hogy ezt a hátrányt ellensúlyozza.

London, november 18.

A Reuter-ügynökség jelenti *Tuliból* (Rhodesia) e hó 9-éről: Khama törzsfőnök jelenti, hogy a boerok megtámadták Szlikanakot, de minthogy a hadállást egy erős csapat kezében találták, veszteség nélkül visszavonultak a Krokodil folyón át. Egy *Tuliból* 7-én érkezett távirat azt mondja, hogy Plumer ezredes a következő táviratot kapta Palapéből: Khama törzsfőnök újabb 300 főnyi csapatot küldött Seluque-Kopjéba, amivel az ott üszvevont haderő 700 főre emelkedett. A Maklusi folyóhoz is 150 embert küldött Khama.

London, november 18.

A *Times*nek Jamestownból e hó 14-éről jelentik: Az oranje boeroknak egy 600 főből álló csapata két ágyúval elfoglalta az Oranje folyó brit partján levő Alival-Northot s kitzte az oranjei zászlót. Ennek a foglalásnak nyilván az a célja, hogy a boerok kézre akarják keríteni azt a nagy mennyiségű hadiszert és eleséget, amelyet az angolok az Oranje felső folyásán, Herschelben főlhalmoztak.

London, november 18.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Maszeruból: Az itteni angol biztos tegnap hirtelen elutazott Maszeruból, hogy *Levotordival*, a bázutok legfőbb főnökével találkozzék. Ez a látogatás összefügg *Joel* törzsfőnök gyanus magatartásával, akiről azt jelentik, hogy hajlandóságot mutat a boerokkal való szövetkezésre.

London, november 18.

A Fokvárosba ma érkezett szállító hajókon jött csapatokkal együtt a Fokvárosba érkezett segédcsapatok száma vagy 27000 főre rug. A szállító hajók legénységét részint Fokvárosban, részint East-Londonban, részint Natáiban szállítják partra. A cenzura vissza tartja a csapatok mozdulatairól szóló közleményeket.

Odessa, november 18.

Az orosz vöröskereszt-egyesület által fölszerelt expedíció jövő esztőtörtökön indul Transvaalba. Az expedíciót, amely kilenc orvosból és öt ápolónőből áll, *Kapniszt* grófné szervezte.

Déroulède és társai.

— A francia összeesküvők pöre. —

Budapest, november 18.

Déroulède, Buffet, Guérin és vádolt társaik úgy viselik magukat az állami törvényszék előtt, mintha a képviselőházban ülnének és a képviselői immunitás védelme alatt szabadon vagdalkozhatnának, piszkolódhatnak jobbra-balra. Ezek az urak úgy packáznak a bírakkal, mintha egyszerű politikai ellenfelek volnának s az elnök eddigi gyöngegsége azt hitette el velök, hogy mindvégig folytathatják ezt a sajátos szereplést. A mai ülésen azonban Déroulède annyira ment, hogy az ügyész nem tűrhette tovább, s midőn a köztársaság elnökét is gyalázatosan megsértette, a törvényszék külön büntetést szabott ki rá. Ez a kemény lecke talán le fogja kissé hűteni a vádolt urak hevét, akik olesó martirságra szeretnének szert tenni. A mozgalmas tárgyalásról a következőt táviratozza tudósítónk.

Páris, november 18.

Az állami törvényszék mai tárgyalásán Déroulède kihallgatására került a sör és e közben oly *kinos jelenetek játszódtak le*, melyek nagyon kelméletlen következményekkel járhatnak a vádlottra nézve.

Déroulède ezeket mondta:

— Nem tisztelném meg az állami törvényszék jelen lévő százötven szenátor tagját azzal, hogy védjem magamat, ha egyedül volnék, de sokan vagyunk együtt vádoltak. Itt látom magam mellett a rojalistákat. Ide a vádoltak padjára kellett őket juttatni, mert pártjuk népszerűtlen, és engem melléjük kellett állítani, mert ugyanolyan népszerűtlenségre akarnának engem kárhóztatni. Mindenki tudja, hogy a Hazafiak ligájának akciója lényegesen különbözik a rojalistákétól. Azt vetik szememre,

hogy meg akarom dönteni a köztársaságot, de én csak a parlamentáris köztársaságnak vagyok ellensége, épp azért, mert szeretem a köztársaságot. Csak három eszközt látok az alkotmányváltozás keresztülvitelére: vagy az emberek akaratát és ez *dilamcsinyra* vezet, vagy a nép akaratát, amely *forradalomban* szokott kitörni és végre a parlament akaratának érvényesülését, amely a *reviziót* jelenti. Erre az utolsó eszközre nem lehet számítanunk. Tíz éve annak, hogy Boulanger talpra állítottam. Mindenki tudja, hogy mit művelttem. Volt idő, mikor azt gondoltam, hogy Casimir-Périer az én oldalamon van, de esalatkóztam benne és magamra maradtam. Azért fognak most elítélni, mert a számításait megzavartam. Február 23-án *Faure* temetésekor nem sikerült a tervem, a katonaság nem akart nekem engedelmessékedni. Elég rossz rák nézve. Az urak körműk szakadtáig kapaszkodnak a hadseregbe, hogy magukat védelmezzék, nem pedig azért, hogy a németek ellen védjék a hazát, mert hiszen holnap ők maguk is készek a németekkel karöltve menni. Minden, amit tettem, a február 23-iki *versaillesi elnökválasztásnak* volt a következménye, mert az a *vótum aijas* volt.

Fallières elnök erélyesen rendreutasítja a vádoltat.

— Nem tűrhetem, hogy nyílt ülésen megsértse valaki a köztársaság elnökét.

Déroulède folytatja:

— En *beszúletes embert* szerettem volna elnöknek, *önök nem olyant választottak*.

Nagy mozgás támadt erre. A szenátorok között ezek a szavak leirhatatlan fölháborodást keltettek. Csoportokba verődve beszéltek meg ezt a váratlan támadást. Déroulède pedig folytatta: — A köztársaság elnöke becselen, az elnökség pedig meg van széplősítve.

Nagy páthosszal mondotta ezeket Déroulède. A szenátorok meglepetten tekintettek az elnökre és várták, mi fog történni.

Fallières helyett *Bernard* főállamügyész emelt szót:

— Nem tűröm, hogy az állam fejét valaki sértsé és felszólítom a vádoltat, hogy *vonja vissza* a sértést, mert különben szigoruan fogok ellene eljárni.

Déroulède: *Semmit sem vonok vissza*, mert az a választás volt oka mindennek.

A szenátorok alig tudták magukat türtöztetni felháborodásukban.

Még kinosabb lett a jelenet, mikor a többi vádolt is, köztük *Buffet, Renard, Baravier, Guérin* és *Duboc* pártjára keltek Déroulédének és valósággal fellázadtak a törvényszék ellen.

— Igaza van Déroulédének! Kiáltotta az egyik.

— Én is ismétlem, amit mondott! — Szólt közbe a másik, és valamennyien felugráltak.

Guérin rávivalt a szenátorokra:

— Hallgassanak, önök a bírák, mi vagyunk a vádoltak!

Cailly vádolt hadonázva kiáltotta:

— Itéljenek el bennünket rögtön!

Fallières elnök csendre inti a vádoltakat és ezekkel a szavakkal fordul Déroulèdehez:

— Ha vissza nem vonja a sértést, nyomban megadom a szót a főügyész urnak, hogy tegye meg a szükséges indítványt.

A vádoltak hadonázva és össze-vissza kiabálva tiltakoznak ez ellen.

Cailly torkaszakadtából kiáltja:

— Valamennyien solidárisak vagyunk Déroulédével!

Az elnök szigoruan figyelmezteti a vádoltakat a *lézongás* súlyos következményeire.

Guérin: *Nem felek öntöl.*Duboc: *Veszszenek a panamisták!*

Sokáig tartott, míg némileg helyre állott a rend és ekkor *Bernard* főügyész így szólt:

— Figyelmeztetem Déroulédét, hogy kérjen boocsánatot. Én értem, ha valakit elragad a hevesség, de mindennek van határa, és most kénytelen vagyok a köztársaság elnökének megsértése miatt megtenni a szükséges lépéseket.

Déroulède: Sohasem mondottam, hogy a köztársaság elnöke a magán életben nem becsületes ember, de *igenis állítottam, hogy a politikai életben nem az és bebizonyítottam ezt az Arton-figyben.*

A védő: Május havában az esküdtszék előtt voltam védője Déroulédének ugyanilyen perben és a jury felmentette őt. Nem hiszem, hogy visszaélnék a védő jogával, amikor arra figyelmeztetem a törvényszéket, gondolja meg, hogy Déroulède a hosszas vizsgálati fogságtól tulságosan izgatott lelkiállapotban van és önök nem vehetik szemére tüzes és erős meggyőződését, amely miatt őt politikai ellenfelei a vádoltak padjára juttatták. Különb-

sen a republikánusoknak nincs is joguk olyan szigoruan bánni valakivel, amiért megsértette a köztársaság elnökét. Mert emlékezzenek csak vissza arra, hogy mit mondott *Jaurès Casimir Périer*ről. Feledjék el tehát, hogy önök politikusok is egyszermind s adják meg a vádoltaknak a teljes szabadságot, hogy védekezhessék.

Fallières elnök (Déroulèdehez): Ön azt mondta, hogy az elnök becselen és a helyzet ocsmány...

Déroulède (közbevág): Az elnökség meg van széplősítve!

Fallières elnök: A törvényszék visszavonul határozathozatalra.

Nagy izgatottság támadt a teremben. A vádoltakat kivezették, mielőtt a törvényszék kivonult.

Csak rövid ideig tartott a szünet. A tárgyalás megnyitása után kihirdette az elnök, hogy az állami törvényszék *készsé* szóval *harminc* elneben *vétkesnek* mondotta ki Déroulédét és a köztársaság elnökének megsértése miatt háromhavi fogházra ítélte.

Déroulède védője szót kér.

Fallières elnök azonban nem adja meg neki a szót, ami ellen a vádolt lármaza tiltakozik.

A nyilvános ülést erre az elnök berekesztette.

Az ülés szünetelése alatt a folyosón szóváltás támadt *Dumontail* és *Peron* újságírók között, minek következtében megneveztek megbízottaitak.

HIREK.

KVÓTAREGGLI.

— Szélgjegyzetek azon az étlapon, melyet az Országos Kaszinó asztalán találtak. —

CONSOMMÉ EN TASSE: Forró leves! Valaki csak elégeti a száját?!

STERLET AU FOUR A Hal? Nini, Clary a Széll LA BONNE FEMME: személt nézi — szálkát keres.

SELLE DE CHEVREUIL: Omen? Egy félkiló gpecsénye is 34 krajcár. Megvan! 34/000 kvótá!

CHAPONS A LA Tizsa csontot tört Csákyval, hogy vajjon kitálálja-e a gondolatát. Az osztrák csontjára gondoltak. Igaz is! Ez volna a legjobb megoldás!

BOMBE CAP MARTIN: Fagyalt?! Clary kijavítja: Majd ha fagy!

FROMAGE, DESSERT: Széll a fogával harapja fel a diót? Érdekes! Ni és felharapta. Kiváncsian nözik: Hátha beletörök?!

CAFÉ, COGNAC, Mindenki iszik — mindent. FALK Miksa rohan a Lloydban. Odaérve már csak ennyit tud rebegni: Fuccs!

Ludapest, november 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. November 15-én új előfizezés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. A király ma reggel Bécsbe érkezett és Schönbrunnba hajtatott. — Gróf Clary, az osztrák minisztertanács elnöke és *Kniazolucki*, a pénzügyminisztérium vezetője, ma délelőtt Bécsbe érkezett. — *Kossuth* Ferenc betegségében javulás állott be, úgy hogy a jövő hét elején már valószínűleg a szobát is elhagyhatja. — *Odáry* Lipót országos levéltárnok, mint igaz részvétellel értesültünk, betegen fekszik upesti nyaralójában; állapota nem ad aggodalomra okot.

— A jubiláló *Strossmayer*. Holnap lesz ötven éve, hogy diakovári püspökké lett *Strossmayer* József bécsi udvari káplán. A jubiláló püspök 1815. február 4-ikén született Eszéken. A teológiát Pesten végezte. Innen Diakovára ment lelkésznek, ahol

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

együttal szemínáriumi tanárrá tették meg. A magyarok ellen táplált ellenséges érzelmeit hamar fölsimított Bécsben s az ottani Augustinim igazgatójává és udvari káplánna neveztek ki. A bécsi udvari köröknek kapóra jött a diakovári püspöki szék megüresedése, s a fiatal papot 1849. november 18-án kinevezték Diakovára püspöknek. Strossmayer öríási jövedelmeiből több millió forintot költött horvát agitációs cölökre. A magyarok ellen való gyűlöletében annyira ment, hogy egy alkalommal nyíltan üdvözölte a Kiebben egybegyűlt pánszlávokat, amiért aztán a király a belovári hadgyakorlatok alatt megdorgálta. A főpap ekkor a következő szavakkal felelt a fenyítésre:

— Felség! Az én lelkiismeretem tiszta!

Azóta Strossmayer még a horvát ellenzék látszólagos vezetésétől is visszalépett és diakovári magányában fogadja holnap az üdvözlöket.

— Szabad-e, nem-e? Az a kérdés: szabad-e, fogoly-e a pápa? Umberto király, az olasz alkotmány statutumaihoz híven, azt mondta a minapi trónbeszédben, hogy szabad. XIII. Leo azt fogja mondani másfél hét múlva a konzisztóriumon, hogy fogoly. Az egyik kijelentés válasza akar lenni a másikra. Nem új dolgok: ország-világ ösmerte a két ellenfél álláspontját. Új benne csak az, hogy mind a kettő most hangsúlyozza szokatlan nyomatékkal. Hozzászoktunk ahhoz a gondolathoz, hogy a Kvirinál engedékenyebb kezd válni a Vatikánál szemben és viszont. Most pedig ez a koronás vita úgy hangzik, mint a régi ellenségeskedések új kiélejtése. Vagy talán csak megpendítése ez a kibékülés eszméjének s a pápa szabadságának kérdése csak a kibékülésre vezető eszmecsere megpendítése? Ideje volna, hogy Róma két gazdája kezét fogjon, mind a kettőnek nincs már mit vesztenie.

— A német császár a — királyokról. Egy előkelő német könyvkiadó-cég egy hazafias diszkrét adott ki most tele gyönyörű illusztrációkkal, amelyek a német birodalom kulturáját, történetét és természeti szépségeit ölelik föl. Banne vannak „A német nép aranykönyvében” a jelenkori német hírességek arcképei is, fakszimilében megjelent autogramokkal. Az első lapon van Vilmos császár autogramja, amely magyar fordításban így szól:

Isten kegyelméből való a király és csak Istennek felelős. Utját és működését csak ebből a szempontból választhatja meg. Annál a szörnyen nehéz felelősségnél fogva, amelyet a király népeért visel, joggal igényt tarthat alattvalóinak hűséges közreműködésére. Azért a nép minden fiának át kell hatva lennie attól a meggyőződéstől, hogy ő maga is felelős a haza jólétéért.

— A király részvéto. Egy özvegyasszonyt temettek el ma délután a rákoskereszturi temetőbe és az egyszerű koporsón ott volt a király koszorúja. Az elhunyt asszony özvegy Lencz Péterné, egy volt gödöllői erdőmesternek a felesége. Tegnapielőtt éjjel Csepelen járt leánya látogatására, hazamenet elviesztette az utat, a vasuti vágányokra került és a budapest-zimonyi gyorsvonat elgázolta. A szegény asszony nemcsak meghalt. A borzasztó esetről a király is értesült és koszorút tétetett a szegény asszony koporsójára, akinek az urat nagyon szerette.

— Katonásan! Galliffet francia hadügyminiszter elsősorban hadügyminiszter, s csak másodsorban francia. Erről legújabb rendelete tanuskodik. Ugyanis az volt a szokás a francia hadseregben, hogy a följobbalok udvarias hangon irtak alantasaiknak. A nagyon lekötölte, meg a kérem szépen épp oly használatos volt, mint a sziveskedjék vagy a méltóztassék. Ennek most vége. Galliffet kiadta rendeletben, hogy a följobbalok ezentul az udvariassági formulák helyett a ridegebb, de katonásabb szólásmódokat használják, mint: *elrendelem, elővrom, parancsolom*. A megszólítás pedig ezentul példának okáért nem *Kapitány ur!* — ha az ezredes írja, — hanem egyszerűen: *Kapitány!*

Egyserűen és katonásan.

— Dankó Pistáért. Dankó Pista nagy beteg. Orvosai azt ajánlották, hogy délvidékre kell utaznia gyógyulást keresni. Az ilyen utazáshoz sok pénz kell s magyar dalköltőnek ha van is dicősége, pénze az nem igen van. Dankó Pistán hát egy segítettek, hogy ma egy harmincöt tagból álló művész-küldöttség ment el Wallacis Gyula miniszterhez s arra kérte, hogy a rendelkezésére álló alapok valamelyikéből utalványozzon nagyobb segítyt. Wallacis melegen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy szíven fogja viselni Dankó Pista ügyét.

— A vasuti tisztviselők választói joga. A közgazgatási bíróság tudvalevőleg nemrég kimondta, hogy a Magyar Államvasutak hivatalnokai nem állami tisztviselők és így kötelesek községi adót fizetni. A Kuria pedig most egy olyan határozatot hozott, amely a közgazgatási bíróság álláspontjával homlokegyenest ellenkezik. A Kuria ugyanis kimondta, hogy képviselőválasztási ügyben a Magyar Királyi Államvasutak hivatalnokai és altisztjei állami tisztviselőknek tekintendők és így már ötszáz forint évi fizetés után választói joguk van. A Kuria ezt a határozatot a miskolci központi választmány határozata ellen beadott fellebbezések alkalmából hozta. Miskolc városának központi választmánya ugyanis az államvasut Miskolcon lakó altisztjeinek nevét, akiknek 500 forintnál nagyobb, de 700 forintnál kisebb a javadalmazásuk, minden reklamáció dacára, a választói listából folyton kihagyta. Jelenleg is 81 ilyen vasuti alkalmazottat utasítottak el és ennek a 81 vasuti alkalmazottnak a fellebbezésére hozott végleges határozatot ebben az ügyben a Kuria.

— Potyázás. A közmondás szerint csókot és könyvet lopni — szabad. Talán ebből indul ki nálunk az a felfogás, hogy épp oly rút és erköletelen dolog a csókot megfizetni, mint a könyvet. Ezt a kis bevezetést abból az alkalomból csináltuk meg, hogy a magyar könyvkiadók erőlyesen tiltakoznak a potyázás ellen. A könyvkereskedők szaklapja, a *Corvina* is feljajdult, *Kökai* Lajos kiadó pedig nyomtatott körlevelet böcsötött ki, amely így kezdődik:

„Tisztelt uram! — Azon kívánságát, hogy kiadványaimból ismét és ismét küldjek ingyen példányokat, sajnálatomra nem teljesíthetem...”

El van benne mondva, hogy amit egy segélyegylet, önképzőkör, ifjusági vagy népkönyvtár, közművelődési egyesület s legújabbban „tan-könyvet kölesző egyesület” megalakul, első dolga megrohanni az összes kiadókat — ingyen könyvért.

A körlevél még kissé félénk. Alapos szigorúsággal, az összes könyvkiadók egyöntetű eljárásával kellene részólni a potyázókra, hogy nem kapnak könyvet ingyen. A kiadó fizet az irónak, a szedőnek, a papírgyárosnak, a nyomdásznak, a könyvkötőnek, fizet házbért, fűtést, világítást és személyzetet, sőt még olyan arrogáns, hogy meg is szeretne élni. Ez nem jut a jótékony „egyletek” eszébe. Még nem hallottuk, hogy valaki bement volna a fűszereshoz, ingyen cukrot kérni. Ki is dobnák, ugy, hogy megemlékeznek róla. Csak a könyvkiadók naivok és félénkek, csak ők teljesítik a potyázók kunyorálását, csak ők nem léptek föl még eddig egyöntetűen és kérelhetetlenül.

Kezdnék kínóni abból a korból, amikor még senki se vásárolt magyar könyvet. Manapság számos olyan írónk van, akinek már a neve is elég garancia arra, hogy könyvének minden példányát eladják. A kiadók ne adjanak ingyen könyvet. Akinek könyv kell, vegye meg, vagy kérje kölcsön. Ez a két mód használatos arra, hogy az ember könyvtárát gyarapítsa. A könyvet ugyanis egyik esetben sem kell visszaadni. De potyázni nem előkelő dolog, haszontalanság is, erköletelen is. Nem is szólva arról, hogy lohasztja a könyvkiadókban a kiadási kedvet s utjába áll a mi most fejlődő irodalmunk nagyra növekedésének.

— Véres pisztolypárbaj. Véres pisztolypárbaj volt tegnap délután a főthi határban W. H. és K. A. igazságügyminiszteri tisztviselők között. A felek háromszor löttek egymásra s a harmadik lövésnél K. A. golyója ellenfelének jobbkarját löte keresztül. A párbajt fegyverbírósg ítélte előzte meg. Segedek voltak W. H. részéről: V. István volt országgyűlési képviselő és S. Béla hírlapíró; K. A. részéről: S. Urbald honvédszázados és D. Ambrus sz. k. honvédfőhadnagy. A sebesült rákospalotai lakásán ápolják.

— Házasságok. Bábai Day Sándor főispáni titkár, cs. és kir. tartalékos huszárhadnagy eljegyezte Zink Margitot, Zink János győrmegyei földbírókos leányát Győrött.

Dülnberger Béla földművelési miniszteri segédmérnök e hó 21-én délelőt 11 órakor vezető oltárhoz a Deak-teri evangélikus templomban Kant Mici kisasszonyt.

Flesch Mihály eljegyezte Goldschmid Zsófia kisasszonyt Szombathelyen.

Deusch Sándor ó-kamizsai gabonakereskedő e hó 19-én tartja esküvőjét Deusch Teréz urnóval Ó-Kanisán.

Dr. Vig Viktor fővárosi ügyvéd e hó 22-én esküszik örök hűséget az erzsébetvárosi katolikus templomban Kinkárt Margit kisasszonynak, Klinkárt Bódog máv. föllelőr leányának.

Csapó Samu okleveles mérnök eljegyezte néhai Büchler Bódog királyi főmérnök leányát, Erzsikét Budapesten.

Fischer Zsigmond, a Wellisch Nánán utóda óég főhivatalnok eljegyezte Fischer Mór leányát, Otília kisasszonyt.

— A játék-óra. Ma fontos ankt volt a kultuszminisztériumban. Arról volt szó, hogy hogyan kellene rendszeresíteni az iskolákban a játék-délutánt arra a mintára, ahogy már be van vezetve a tantervek ez a kellemes pontja az első osztály programjába. Az anketen részt vettek a minisztériumbeli szakemberek közül is néhányan s a meghívott tanárok. Senki se akadt, aki nehézséget látott volna abban, hogy már a jövő esztendőtl kezdve minden osztálynak meglegyen a maga játékos délutánja. Kis labdával, nagy labdával fognak játszani, aztán meg tréfas és harci játékokat is gyakorolnak. Mindenesetre azonban kevés játék lesz divatban, hogy azt a keveset aztán derekasan megtanulják a gyerekek. A fölügyeletet első sorban a tornatanárok teljesítik, ha a mai ankt határozatai lesznek az irányadók, aztán az osztályvezetők, de szükség esetén tornát tanult tanárjelölteket is alkalmaznak erre a szerepre. Egy-egy játékosportba legalább hetven funak kell lenni s legfeljebb száznegyvennek. Körülbelöl ugy lesz, hogy szerda és szombat délutánokon lesz a játék. S hogy ezek a délutánok végtelenül hasznosak lesznek az iskolás gyermeknepségre nézve, talán hasznosabbak, mint némely egyéb iskolai óra, az bizonyos.

— A pestis. Triestből táviratozzák: Tegnap reggel a Punte-Francoban horgonyzó *Kálmán király* hajónak *Daricovich* János matróza rosszul lett. A hajó kapitánya nagyon megijedt, mert a hajó nemrég érkezett meg Santosból. Rögtön orvosokat hívatott, de ezek konstatalák, hogy a betegség muló természetű. Eleinte a hajót vesztézára alá akarták helyezni, később azonban megengedték, hogy a hajó a muggiai dockba vonuljon be. A másik gyanus eset tegnap délután történt. Egy *Magnolo* Mária nevű trafikósné meghalt és a halottkém kiütéseket vett észre a testén. Rögtön jelentést tett a hatóságáknál, hogy az a gyanuja van, hogy a beteg pestisben halt meg. A holttestet a legszigorubb elővigyázati rendszabályok mellett a városi kórházba vitték és boncolás után kitünt, hogy a beteg tüdőgyulladásban halt meg. A holttestet erre kiszolgáltatták a családnak.

A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter november 15-én kiadott pestisrendeletét. A rendelet a netalán előforduló pestis esetek bejelentéséről és a továbbterjedésnek megakadályozására vonatkozó intézkedésekről szól. Az összes törvényhatóságokhoz van intézve, amelyeknek kötelessége, hogy tartalmát a legszélesebb körben közzétegyék, tehát közölni tartoznak a hivatalos személyeken kívül az összes orvosokkal, szülésznökkel, lelkészekkel és tanítókkal. A bejelentés módját a rendelet a következőkben állapítja meg:

Akinek pestis vagy pestisgyanus eset jut bármily módon tudomására, azt élő szóval, postai vagy távirati uton késedelem nélkül bejelenteni tartozik: a székesfővárosban a kerületi elöljáróságoknál, egyéb városokban a rendőrkapitányi hivataloknál, szolgabírói székhelyeken a szolgabírói hivataloknál, egyéb községekben a községi előljáróknál, kik a jelentést a legkisebb késedelem nélkül a szolgabírói hivatalba juttatni kötelessék.

A székesfővárosi kerületi előljáróságok, a rendőrkapitányi és szolgabírói hivatalok és a községi előljárók a vett jelentést nyomban továbbadni tartoznak, még pedig: a székes fővárosban és a többi törvényhatósági joggal bíró városokban a polgármesterhez, vármegyékben (rendezett tanácsú városokban a polgármester utján) az alispánhoz és egyidejűleg közvetlenül a belügyminiszterhez, még pedig minden késedelem nélkül, távirati uton, még éjjel is. A szolgabírói hivatalok a községi előljáróságoktól hozzájuk érkező jelentéseket is mindkét felsőbb helyre tovább jelenteni tartoznak.

A jelentések átvételére kijelölt egészségügyi hatóságok a jelentés vétele uton nyomban a miniszter további rendelkezéseig is tartoznak megtenni szakbizzegek véleménye alapján s azok közbenjűttével a legsürgősebb óvintézkedéseket.

A pestiere gyanus betegektől vagy halottaktól származó anyagokat vizsgálatt végett a fővárosban nem szabad elküldeni; a betegség megállapítása céljából szükséges bakteriologiai vizsgálatok végzésére esetről-esetre mindannyiszor a helyszínerre a belügyminisztérium fog alkalmas szakembert kiküldeni.

Bécs, november 18.

A *Wiener Abendpost* jelenti: Az utolsó 24 óra alatt Triestben nem fordult elő gyanus megbetegedés, Minthogy Triest most már a behurcolt pestises eset óta 14 napja ment minden gyanus fertőzéstől és a pestis veszedelme ott teljesen megszűnt, nem adnak ki

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és bejelentéseket és mustákat. Felvilágosítás díjtalan.

többé hivatalos jelentést a trieszti egészségi állapotokról.

Az alsó-ausztriai postaigazgatóság közölni teszi, hogy mátol fogva Görögországba szülő küldeményeket nem fogadnak el a postahivatalok, megtorlásul azért, hogy Görögország vesztegárát rendelt el az Ausztriából jövő szállítmányok ellen.

A nagy virágos kendő s tizenöt forint. Ezek voltak voltaképpen a lényege azoknak a spiritiszta szeánszoknak, amelyeket Szigeti Mária rendezett Gyulán és a város vidékén — a nép számára. Avagy pénz kendő nélkül, szóval valami kis haszon. Akit meg akart tréfálni, azt éjszakának idején, lehetőleg pontban tizenkét órákor kicsalta a temetőbe, s megjelentette neki annak a szellemét, aki után éppen vágyakozott. A gyermekek az apját, anyját, a szülőknek a gyermekeket. S például egy alkalommal így szólott a sir mellett zokogó gyermekhez az apa szelleme:

— Adj Szigeti Máriának tizenöt pengőt s add neki a virágos nagykendőt, akkor nyugodtan pihenek tovább.

Kincskeresőknél is megmutatta azt a helyet, ahol biztos a munka. Még bengáli fényt is gyűjtött, hogy annál nagyobb legyen a hatás. Szóval zseniálisan csinálta a dolgát — s ma egy fél esztendőre ítélte a törvényszék csalásért.

Elmaradt tüntetés. Ma megint tüntetés készült, de ez is elmaradt, mint az utóbbi időkben tervezett tüntetések egyáltalában. Ma délután fővároszerte a következő cédulákat osztogatták a járőröknek:

Polgártársak!

Ma, szombaton este tüntessünk a minden eddigi rossznál rosszabb

kvótaemelő

Szell-kormány ellen!!

Vonuljunk a kormánypart köré elé. Ott van a Lloyd-klub a Ferenc József-tér. Hallják meg a kvótaemelők az adófizető nép szavát.

Le a Szell-kormányral!

Közügy: bélyegmentes.

Mint az utolsó sorból kitetszik, a tüntetőknél határozottan van humoros vénájuk is. Magát a tüntetést se szabad komolyan venni, mert itt-ott mutatkozott ugyan egy csomó fiatalember, aki lelkesedni akart a közügyért, de a cirkáló rendőrök látára azok is okosabbat gondoltak és szép csöndesen elszéledtek, még mielőtt megzavarhatták volna az utca nyugalmát.

Bóra Triesztben. Triesztből táviratozzák, hogy tegnap este óta erős bóra fúj, amely azonban eddig még nem okozott nagyobb kárt. A hőmérséklet négy fokra süllyedt.

Halálözás. Báró *Andrian-Werburg* Gabriella tegnap délután meghalt nyolcvannégy éves korában Bécsben. Az elhunyt báróné 1864-ig Hildegárd főhercegnőnek volt az udvarhölgye, 1841-ben csillagkeresztet hölgygyé nevezték ki. Hildegárd főhercegnő elhunyt után jó ideig a báróné Mária Terézia főhercegnőnek volt az udvarhölgye.

A pestis miatt, amely Braziliában fellépett, nem nagyon kelendő az új kávé. Azért azt ajánljuk olvasóinknak, hogy szükségletüket *Pelák* István kávé raktárában szerezzék be, ahol az idén nagy raktár van meg a pestis előtti időkbeli. A kávé csak a régi árban (4 1/2 kilo 6.50 kr bérmentve) adják.

(x) **A Zoltán-féle** csukamájolaját gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be, mert teljesen szag és íz nélküli. Úvege 1 forint. Zoltán B. gyógyszerüzemben Budapest, Hold- és Nagy-Korona-utca sarkán.

(x) **Dr. Kovács kézpasztája,** (csakis a félhold-alaku védjegyvel valódi) 3 nap alatt a kezét gyengédé és fehérré varázsolja. Egy téglé 60 kr. Kapható minden gyógyszerüzemben s droguériában. Főraktár: dr. Kovács Ernő gyógyszerüzem Budapest, Gyár-utca 17.

(x) **Nagyothallás.** Egy gazdag nő, aki a nagyothallásból és fülzúgásból dr. *Nicholson* mesterséges dobhártyájának alkalmazása által kigyógyult, 20.000 márkát ajándékozott dr. *Nicholson* intézetének, hogy azok a süketek és nagyothallók, akiknek nincsen módjukban megszerezni a mesterséges dobhártyát, ingyen megkapják azt. Levelek Institut *Nicholson Longcott, Gunnersbury, London, W.* England címére küldendők.

(x) **Egger mellpasztillája** gyorsan és biztosan hat köhögéssel, rekedtséggel, elnyálkásodással. Kapható minden gyógyszerüzemben és droguériában. Doboza 50 kr. és 1 írt (próbadoboz 25 kr). Fő- és sótküldési raktár: *Nador-gyógytár* Budapest, Váci-körút 7. sz.

(x) **Jótekingyűlési államsorsjáték.** Mint az előző években, ez idén nagy jótekingyűlési államsorsjáték rendeztetik. Ezen sorsjáték tiszta nyereséményekben következő jótekingyűlési intézmények részesednek: 1. A vagyontalan állami tisztviselők özegeyei és árva részére létesítendő alap. 2. A sárvári közkórház. 3. A katolikus tanoncokat védő egyesület. 4. A

budapesti V. kerületi népkönyha. 5. A Paulai Szt. Vincéttől nevezett igrálmás nének vezetésére bizott Ó-budai tan- és nevelő-intézet. 6. A fehér kereszt országos lelencház-egyesület. 7. A Zenggy városi közkórház. 8. A kassai Mensa Akadémia. 9. A budapesti Tabitha-egyesület. 10. A magyar vöröskereszt egylet kolozvári főlkája a jövedelem 1/10—1/10 részében. A játéktér nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 150.000 korona, az összes nyeresemények 365.000 koronára ragnak. Sorsjegyek a 2 forintért kaphatók minden adó- és sóhivatalnál, a legtöbb postahivatal és dohánytösdében. A huzás f. é. december hó 30-án történik.

(x) **A müncheni Photographische Union cég** *Benczur*nak, a megboldogult Erzsébet királyné 6 felségét ábrázoló, híres festményéről, különböző nagyságú fényképeket készített. Az árak a különböző nagyságokhoz mérten 18 forint. — 2 forint 40 kr., 1 forint 80 krajcár és 60 krajcár. Megrendelhető az említett cégnél.

(x) **A Georg Schloht cég** a jövő évben *Aussig*-ban kibővíti szappangyárát. A gyár, amely most is már egyike a legnagyobbaknak, új szappanológákat is fog előállítani.

(x) **Nagy jótekingyűlési államsorsjáték a budapesti poliklinika javára.** A közönség elé az a ritka alkalom táru, hogy kicsiny összeggel áldozhat a jótekingyűlés oltárán s a mellett megnyitja maga előtt Fortuna istenasszony aranytalpú telt bőségszaruját. A budapesti poliklinika javára rendezett jótekingyűlési sorsjáték nemcsak arra törekszik, hogy az egyesület nemes jótekingyűlései szolgálja, de egyúttal a játék legkedvezőbb esélyeit nyújtja a résztvevőknek. A sorsjáték, melynek hat huzása 1900. január 4-től március 6-ikáig lesz, egy 100.000 koronás s öt egyenként 20.000 koronás főnyereményt, azonfelül még nagyszámu 5000 koronáig terjedő kisebb nyereseményeket tartalmaz. A legnagyobb lehetséges nyeresemény azonban 200.000 koronára rug, minthogy az összes sorsjegyek, még a már kihuzottak is, résztvesznek az összes huzásokban. Ennek következtében, ha a szerencse kedvez, meg lehet útni egy sorsjeggyel mind a hat főnyereményt. A nyert kívánságára a nyereseményeket 20% levonásával készpénzben kifizetik. A sorsjegy — mely minden rendes elárusítónál kapható — csak 1 koronába (50 krajcárba) kerül.

Erzsébet királyné emléke.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, november 18.

Holnap lesz Árpádházi Szent Erzsébet nevénapja s ezen a napon a magyar nemzet mély hódolattal adozik áldott emlékü királynénak, *Erzsébet* királyné emlékeztetésének. A mai napon már megkezdődtek a gyászünnepek. Reggel nyolc órákor az angol kisasszonyok templomában ünnepi gyászmise volt, amelyet *Kirner* Károly belvárosi telebános fényes segédlettel celebrált. A templom tele volt ajátos közönséggel, a szentély közepénálkától árnyékolt katedrális körül az angol kisasszonyok iskolájának növendékei állottak.

Délelött tizenegy órákor az Országos Nőképző-egyesület hódolt megható gyászünneppel a királyné emlékének. Az ünnep a Zöldfa-utcai egyesületi ház dísztermében ment végbe. A fehér márványlapot, amelyen a királyné utolsó látogatása meg van öröklítve, gyászdrapéria övezte s fátol alatt ott állott a királyné mellszobra is.

Az ünnepélyes az elnökség teljes számban jelent meg. A pódiumon özevgy gróf *Teleki* Sándorné, *Rudnay* Józsefné, *Emich* Gusztávné és *Csiky* Kálmánné mély gyászban ültek, szemben velük a meghívott nőegyesületek küldöttei foglaltak helyett. Ott volt: *Wlassics* Gyuláné, *Zsúlszky* Mihályné, *Plósz* Sándorné, báró *Dániel* Ernőné, gróf *Csáky* Albinné (*Dorottya*-egyesület), *Pejacsevics* Tódorné, *Warta* Vincéné, *Hugonnay* Vilma grófné, *Schmidt* Józsefné (Művelt Nők Otthona), *Beöthy* Zsoltné, *Herich* Károlyné, *Malcomes* Jeromosné báróné, *Zipernovszky*né (Mártha-egyesület), *Lónyay* Flóra grófné, *Gosztonyi* Vilmosné (Váci nőegyesület), *Herzl* Antalné, *Neumann* Frigyesné és *Neumann* Árminné (pesti izr. nőegyesület), *Teleki* Józsefné grófné (Magyar Gazdaasszonyok-egyesülete), *Kada* Edéné (Keoskeméti nőegyesület), *Törstl* Ivánné (Szeregetház-Egyesület), a *Lóránthy* Zsuzsánna-Egyesület elnöksége, *Ercsey* Ernőné (Nagy-Szalonta), *Kapczy* Vilmosné (Göddöl), *Pataj* Gyuláné (Miskolc), a *Lujza-Egyesület* elnöksége és mások. A vendégeknek a keroveteken jutott hely, *Zsúlszky* Mihály államtitkár, *Berzeviczy* Albert, báró *Vay* Béla, gróf *Kun* Sándor, *Beöthy* Zsolt, *Gyulai* Pál, *Mikszáth* Kálmán, *Vécsey* Tamás, *Schwarz* Gyula, *P. Theurenek* Emil ülték itt s ez illusztris hallgatóság készséggel körül csoportosult a növendékleányok serege. Tizenegy órákor *Szotyory Nagy* Károly énektanár a harmoniumhoz ült s eldirigálta a *Himnusz* és a *Mért oly borús?* kezdetű gyászindulót. Gróf *Teleki* Sándorné mondott ezután rövid elnöki megnyitót s fölszólította *Csiky* Kálmánné alelnököt, hogy tartsa meg emlékebeszédét. Megható hangon, könnyes szemmel olvasta

fél *Csiky*né urnó az emelkedett hangu kegyeletteljes emlékezését, amelynek hallatára egyetlen szem se maradt szárazon. Egy szép hangu, bájos gyermekleány, *Nánássy* Mariska elszavalta *Kozma* Andornak *Erzsébet* című költeményét, az énekkar pedig elénekelte az *Erzsébet-gyászdal*, amelynek szövegét *Karády* Győző írta. *Rudnay* Józsefné az egyesületek képviselőihez, *Emich* Gusztávné a növendékekhez intézett beszédét, mire az ünnepet *Teleki* grófné elnöki zárószava és a növendékek *Király-himnusa* fejezte be.

Ma egy éve, hogy a földmívelésügyi miniszter felhívást intézett a társadalomhoz, hogy dícsőült *Erzsébet* királyné emlékeztetésére emléktájakat ültessünk. A meleg hangu felhívást megértette a nemzet s ma már több mint harmadél millió *Erzsébet-emlékfa* hirdeti a nemzet kegyeletét. A földmívelésügyi miniszter az ültetések eredményét „*Erzsébet* királyné emlékfái” cím alatt könyvbe foglaltatta s azt a király 6 felsége elé is eljuttatta. A díszesen kiállított könyvet a miniszter most, *Erzsébet-napján*, kegyeletes emlékül mindazoknak megküldötte, akik *Erzsébet*-fákat ültettek.

Az Országos Nemzeti Szövetség elnöksége 6 felsége magyarországi udvarnagytól a következő értesítést kapta:

Hivatalos tisztelettel van szerencém a tek. elnökség nagybecsü tudomására hozni, hogy 6 oszári és apostoli királyi felsége legfelsőbb személye képviselével az e hó 19-én délelött 11 órákor az Akadémia dísztermében *Erzsébet* királyné emlékére tartandó gyászünnepeken Széll Kálmán magyar királyi miniszterelnök ur 6 nagyméltóságát méltóztatott a legkegyelmesebben megbizni.

Budapest, 1899. november 16.

Apponyi s. k.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziuma és nevelőintézete ma délelött 10 órákor *Erzsébet* királyné emlékére ünnepélyt rendezett a tanári kar és az egész ifjuság részvételével. Az emlékebeszédet *dr. Kőrösi* László tanár tartotta, *Részler* Ervin VIII. osztályu tanuló a nagy királynét dícsőítő dolgozatát olvasta fel, *Reisz* Aladár VIII. osztályu tanuló pedig szavalt. A hazafias ünnepélyt a Himnusz elénekzése fejezte be.

Gabel Gyula székesúvárosi tanító *Nemzetünk védőangyalai* címen egy kis kötetet adott ki a királynéról. A kötetbe többek között irtak: *Jókai* Mór, *Zsúlszky* Mihály, *Berzeviczy* Albert, *Veszi* József, *Rákosi* Jenő, *Beöthy* Zsolt és *Simonyi* Zsigmond.

Telléry Gyula *A Szepesség gyászja* című kötetbe összegyűjtötte a királyné halála alkalmából a Szepességben elmondott ünnepi beszédeket.

Nagyváradról táviratozza tudósítónk: *Erzsébet* királyné emlékére szép ünnepet rendezett ma délelött a biharmegyei és nagyváradú nőegyesület. Az ünnepi misét *Denes* kanonok mondta. Az arháházban *Böszörményi* Géza mondott emlékebeszédet. *Gerliczy* Felix báróné rövid megemlékezést mondott a királynéról. Az ünnep alkalmával négy új árva vettek fel, azonkívül a királyné emlékére ágyalapítványt tettek. Az erről szóló emléktáblát *Gerliczy* báróné szép beszéde mellett leplezték le.

Az új tiszti kaszinó megnyitása.

Budapest, november 18.

A belvárosi tiszti kaszinó épülete immár elkészült és a fővárosi társadalmi élet egyik legkedveltebb gócpontjának ma volt ünnepélyes megnyitása. Már jó korán délután, öt óra előtt fényes társaság gyűlt össze a régi városzház terén épült impozáns palota előtt, aminek a Dunaparttal szemben fekvő első és második emeletén a budapesti tiszti kaszinó el van helyezve. Minden fegyvernemű közös hadseregbeli és honvédségi tisztnek, a budapesti helyőrség összes tisztszti és tábornoki kara a kaszinó fényesen megvilágított impozáns nagytermében várta *Lobkowitz* herceg tábornaszernagy, hadtestparancsnok érkezését, ki pont öt órákor kíséretével meg is jelent. Néhány percel később *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter is megérkezett.

Lobkowitz herceg az elnöki székét foglalta el. Jobb és baloldálan a kaszinó két alelnöke, *Czibulka* és *Láner* altábornagy ült. A megnyitó beszédet *Lobkowitz* herceg mondta, amint itt következik:

— Viribus unitis! Nem történetesen, hanem teljes joggal viseli új otthonunk homlokzatán nagy arany betűben legfőbb hadurunk jelmondatát.

Egyesült erővel szerztük meg az eszközöket, midőn arról volt szó, hogy a katonai tudományos és kaszinó-egyesületeknek új otthont szerezzünk, miután az egyesület a régi *Károly-kaszárnyának* átengedése következtében, amelynek szerény helyiségeiben eddig honolt, hajléktalanná vált.

A cs. és kir. közös hadügyminisztérium a törzserület újjaépítésével kapcsolatban a kaszárnya-transzakció eszközeiből egy kaszinó-épület emelésére az épület telkén kívül adományozott ugyan egy összeget, amely önmagában számottevő, de amely mégsem engedte volna meg, hogy ezen városnegyed magánépületeihez méltó épület emelthesse.

Részvények kibocsátása útján, amelyek a hadsereg összes köreiből nagy tiszti testületek, mint egyes tisztek részéről vétettek át, további tökére teremtett, amelynek kamatoztatását és törlesztését a közös hadügyminisztérium az által biztosította, hogy a földszinti helyiségek bérbeadásából származó jövedelmet 25 évre az egyesületek engedte át.

Katonai műépítésze keze alkotta meg azon eszközökből szeretettel és szorgalommal a monumentális épületet, amely úgy külső, mint belső architektónikus kiállításában, valamint előkelő modern berendezésében is a székesfővárosnak bizonyára csak díszére fog szolgálni.

Egyesült erővel alapítottuk tehát meg a katonai tudományos és kaszinó-egyesület új otthonát; egyesült erővel, viribus unitis gondoskodjunk hát arról is, hogy igazi bajtársias szellem vonuljon be a terembe és hogy az egyesület tagjai gyakran és szívesen gyülekezzenek színi otthonban.

Ezzel átadom az épületet rendeltetésének; meliőt azonban az első közzgyűlés bejáratán, új otthonunkat azzal szenteljük fel, hogy a teremben most először zendüljön meg a néphimnusz és örömetel szívvel egyesüljünk e kiáltásban: Ó császári és apostoli királyi felsége, I. Ferenc József császár és király éljen.

A beszéde *Czibulka* altábornagy felett. Megköszönte Lobkowitznak, hogy nagy odaadással és fáradtsággal hozzájuttatta az új otthonhoz a tisztikart. A banda játszani kezdett s erre kaszinó lett a kaszinó! Vége lett a hivatalos szónak s a tisztek megindultak a miniszter és a hadtestparancsnok nyomában, hogy megtekintsék az új épület berendezését.

A tiszti kaszinó a főváros egyik legszebb és legmodernebb berendezett klubhelyisége. A barokk stílusban épült hatalmas nagyterem hatvan méter hosszú és harminc méter széles. A nagy teremhez csatlakozik egy kiválóan szép hölgytársalgó, a szecessziós stílusban berendezett *kis terem* és a mellék-helyiségek. A tulajdonképpeni kaszinó-helyiségek az épület első emeletén vannak elhelyezve. Ott van a billárd-terem, az olvasó- és játéktér, egy nagy kényelemmel berendezett társalgó szoba és azok a helyiségek, amelyek a katonai tudományok cédjaira vannak szánva, de tánomulatságnak is dohányszó termekül is szolgálnak. Ott van továbbá az olvasó-terem és egy írószoba is.

A palotának *Krichl* hadmérnöki százados a tervezője. A művész-katona a megnyitás alkalmával minden oldalról jól kiérdemelt gratulációkban részesült.

A félszázados Lánchid.

Budapest, november 18.

Ime jubilál a jó öreg Lánchid is.

Ötven esztendeje éppen, hogy megnyitották, hazai históriáknak talán legszomorubb novemberében. Haynau és Gebringer báró mentek rajta keresztül legelőször. Fátóyt vetettünk arra a szomorú multra.

Az én szegény, jó nagyanyám lelkes honleány és társaságot szerető asszony volt. Az volt a szokása, hogy minden nevezetes színelőadás színi cécóuláját, minden nagyobb nemzeti momentum leírását gondosan ellette. Összekötötte piros, vagy nemzeti szín szalaggal, a lapok leírásait pedig két írónal karikázta be. Sokszor maga is írt egyelmást a margóra.

Igy, néhai való jó *Helmezy* Mihály, irtózatoss hosszú körmondatokkal tündöklő *Jelenkor*-ának, 1842. augusztus 23-iki számára következtek irta: „Ezt a lapot Marci sógor küldötte, hogy elolvassuk az állóhid fundamentumának letételére érkezett Károly Fügnek tett Parádékat.”

A *Jelenkor* maga pedig következőképpen mondja el Károly főhercegnek a fővárosba történt megérkezését:

„Aug. 23. Tegnap este, 10 óra után egy negyedikkor érkezett meg gőzhajón Károly cs. kir. Főherceg ő Fensége, a legfényesebben és leghódolatteljesebben fogadtatva. Mind a két város ünnepélyesen ki volt világítva; a hajónid, valamint az építés alatti lánchid cölöpjei és állványai, a gőzhajók kikötő helyei, a nemzeti uszo oszlopa, a Duna fürdők, s általában mind a két dunaparti épületek fényben usztak. Nádorunk ő fensége a színes főrangú személyektől környezve, már esti 6 óra óta a pesti nemzeti Casino szállásán várta fensége Rokonát, míg végre 10^{1/2} órakor a Margit szigetig elibe ment hangászkar harsogó zenéje s taradurrogások hirdették a fenséges vendég érkezését, mire Nádorunk ő fensége környezetével ezvitt a kiszálló helyre

ment, az egyházi s világi minden rendű batóságok, a gőzhajózási és lánchid társaságok küldöttségei s főmérdek nép várakoztak. Ugyanítt egy gránátos hadosztály vala felállítva, hangászkarral együtt, ugyszinte a pesti polgár katonaság, hanászkarostól együtt. A Kondeka gyalogezred sort képezett. Károl fő-Herceg ő Fensége a hajóról azonnal a Nádor főherceg hatlovas státus-hintájába szállott s vele együtt a tiszteleg batóságoktól környezve és a pesti lovas katonaságtól kísérve átvonult Budára, hol a hidfőtől az új várkapuig a Ceccopieri-gyalogezred, innen pedig a bolthajtásos átjárásig gránátosok képeztek sort, hol a budai fegyveres rendőrség fáklyákkal világított. A várpiacra a budai polgárkatonaság állott hangászkarával, mely a felségeknak a várba érkezők az „*Aldást Osztrák nagy Fiára*” népeknét zengedeztette.”

Az alapkötlettel díszes aktusa, augusztus 24-én, délután 5 és 6 óra közt ment végbe. A nemrégén bezárult Barabás-kiállításán láttam ennek a jelenetnek a képét.

Sok nemzeti érzés, nemzeti kegyelet lakozik az én lelkemben. A nagymama fejlesztette, szülőim ápolták — és megnyilatkozik ez bennem, valahányszor azokkal az emberekkel társalkodom képen, vagy írásban, akik gyermekkorom ideáljai voltak.

Megilletődve álltam meg most is a lánchid alapkötletének a képe előtt, melyen mind együtt láttam a kor nagy embereit, József nádort, Széchenyit, Dessewffyket, gróf Károlyi Györgyöt, Bathányi Lajosnét, Csekonánét, aztán jeles írókat, tudósokat, meg a vezető vármegye tiszteikarát.

Ennek a képnak a leírását találok a *Jelenkor* egy augusztus 27-iki számában, amely szintén gondosan meg van jelölve kék ceruzával, összekötve bokros nemzetiszín pántlikával. A hosszú lére eresztett tudósítás elmondja, hogy Károly főherceg V. Ferdinánd magyar király képviselőjében a nádorral érkezett, aki ezrede, a palatinális huszárök egyenruháját viselte. Az ország főhivatalnokai és a hid-választmány a lánchid-udvar egyik kapujánál fogadta a magas vendégeket. Budától, egész a lánchid-udvarig polgárőrség és rendes katonaság állt sorfalat és 101 ágyúvirág esett a fenségek megérkezéskor. A magyar birodalmi tartományok zászlói ékesítették az épületet, s a diszelve zászlók sorai közt haladt át a magyar tábornoki ruhába öltözött Károly főherceg.

„A lánchid udvar déli szárnyára vont szép készületű sátorban, az asztalra helyezve álltak a lánchid tervek és egy csuda remekletű kanál” írja nevezett lap, s a kanalat így festi: „A kanál Clark Vilmos rajza után készült Londonban s rajta részint dombor-, részint homorműben, a budapesti lánchid képe szemléltetett; foggantyuja elefántosant, melynek végét arany korona koszoruzza. Magán a foggantyun Magyarország cimere, gyönyörű zománcban tükrözve, a nyelet egy tiszta aranyból remeklett virágbogár csatoja össze a kanállal, melynek hátere széleit egy virágfüzér övezi, a felületén két összefogódott kéz látható, rajta e fölírás: *A budapesti lánchid ünnepélyes kö-lé-telét fenséges ausztriai főherceg KAROLY cs. kir. uralkodó Felség nevében ezzel méltóztatott végbevinni Aug. 24. d. 1842.*”

Az alapköbe tették a forgalomban levő pénzeket s az okiratot, melyet Heuffel Károly budai lakos irt le.

Az ezüst tálcára helyezett kanalat és az okmányt Tierney-Clark Vilmos és Clark Ádám vitték le a teremre átalakított, óriási zárka öblebe, ahová zöld- és skarlátszín posztóval bevont kettős lépcső vezetett le. Még pedig mint a *Jelenkor* írja, „Clark Ádám a tervrajzokat, Clark Vilmos a kanalat, Széchenyi István gróf a kalapácsot, Tasner Antal titkok pedig az oklevéltekerest vitte.”

A zárka belsejét huszonkét szakaszra osztották, s elől *amfiteatrumszerűleg* rendezve, hármasszínű remek sátorral. Ebben a sátorban a nádor neje Mária-Dorothea főhercegnő és gyermekei Erzsébet főhercegnő és a kis József főherceg tartózkodtak, legelől állt az V. Ferdinándot képviselő Károly főherceg. A sátor balján selyem székek állottak, az országos hivatalnokok s főurak részére.

Nagyanyám itt a következőt jegyzett a lap szélére: „amint írják a sógorasszonyok, a palatinusné francia divatu öltözetet viselt, kék selyem shawlt, és francia kalapot, nagy, fehér struccotollakkal...”

Az oklevelet Tasner, *hadtársasági titkok* olvasta fel. Szavait sürű vitatók szakították félbe, különösen a király, a palatinus és gróf Széchenyi nevének az említésénél. Percekig tartott az éljenzés, mikor végezetül a gróf az arcképet ányújtotta Clark Vilmosnak. Az okmányt a zárkába rejtették, ezután az üreg — írja a *Jelenkor* — egy a légben fölötté gépen függő faragott, mintegy 130 mázsás óriás gránittal befödött. mire a királyt képviselő főherceg-

nek nagy ezüst tálcákon nyújtva a kanál és kalapácsot, a kőműves kanalat symbolic vakolat-simitólag járta a fedélalaplón s 3-szor ráütött a kalapácsal, mit a nádor, nádorné, Erzsébet főhercegnő és a kis József főherceg után Kopácsy József hercegrímás, Ürményi Ferenc kónaőr, Széchenyi István, a két Clark és báró Sina György is megeselektek. Ezek után szintazon rend és kísérettel, katonai hangászkarok zengedezése és tisztelgése közt távoztanak el ő Fenségeik, mellyel jöttek.”

Este diszelveadásban *Belizár* dalművet adták a Nemzeti Színházban, melyet Károly főherceg a nádorral együtt végignézett.

— — ilyen ünnepet még nem látott Magyarország s nem is látandó, míg hasonló hid nem épülend Dunán. . .” így lelkesedik Helmezy urambátyám riporterje, aki ugyan nagyot nézne ma, mikor innen-onnan már a negyedik dunai hidunk avatását is megünnepeljük már.

—y.

A magyar mérnök- és építész-egyesületben ma *Zelovich* Kornél vasuti és hajózási miniszteri biztos érdekes felolvasást tartott a budapesti lánchid történetéről.

A felolvasás meghallgatására nagy és díszes közönség gyűlt össze, amelynek sorában ott voltak: *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter, *Szöll* Ignác, *Schmidt* József, *Gränzenstein* Béla, nemeskéri *Kiss* Pál államtitkárök, *Zsák* Hugó osztálytanácsos, br. *Eötvös* Loránd, az akadémia elnöke, *Eckermann* Ede műszaki tanácsos, a hidfőntartási osztály főnöke, *Kisfaludi Liphay* Sándor, a műegyetem rektora, gróf *Benyovszky* Sándor országgyűlési képviselő, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Devecsi* Ferenc székesfővárosi műszaki tanácsos, *Mihályffy* József főmérnök stb. Ott voltak továbbá a *Clark* és *Aldassy* családok tagjai, mint a hid tervezőjének és építőjének utódai, akiket éljenzéssel fogadtak. Sok régi emléket is állítottak ki ez alkalomra a gyűlésteremben. Maderspach volt az egyedüli magyar ember, aki szintén tervet készített az első dunai hidra. A tervek és rajzok sorában ott voltak *Eckermann* Ede műszaki tanácsos kiviteli tervei is a hatvanas évekből. Az egyik vizfestmény azt a régi hidtervet mutatja be, amely egészen megfelel a mai eskütéri hid elhelyezésének. Látható a felolvasó asztalon annak a lánconak az eltört darabja, amelylyel a nagy tartó-láncot húzták a fölé, amely elszakadt. A láncörés következtében a nagy tartó-lánc lezuhant az alatt álló gőzhajóra s számos embert ütött agyon. Maga *Széchenyi* István is, aki szintén a hajón volt, csak alig tudott megmenekülni, mert a nehéz vastömeg a hajót szétzúzta. Széchenyi a Dunába zuhant s nagynehezen kiusszott a pertra.

A felolvasás előtt *Hieronymi* Károly üdvözölte néhány szóval a megjelenteket s kiemelte a nap fontosságát. Ugyancsak ő mondott végül köszönetet a felolvasónak, a kit zajosan megéljenzettek.

A harctérről.

— A cenzura megkerülésével. —

Pretória, november 18.

Megérkeztek a nagy csapatzállító hajók s öntik magukból a katonákat, akár Trieszben a pestist.

Az angolok egyebet sem tesznek, mint a boer medvék bőrére isznak s diadalmi mámorukban fújják azt a nótát, hogy

— Megverek valakit,

— Vagy engem valaki!

reggeltől estig minden hangnemben. Különösen Durban és Fokváros ismét jó reményességben van.

Csupa félezredekét küldtek ide az angolok, hogy otthon is maradjon maguk. Ezek a félezredek részint félangolosan, részint kisütve készülnek megenni a boerokat, az afrikandereket pedig a frikandó és a frikasszé barátai, amint az magától értetődik.

A helyzetről világos képet szerzendő, felkerestem *Krüger* elnököt, s őt is éppen abban találtam feleségével a verandán, hogy a másnapi menü fölött vitakoztak.

Az elnök káposztás, avagy sonkás *kockát* ajánlta, felesége azonban hallani sem akart róla.

— Hát mi kell? — kiabálta az elnök szeliden.

— Nekem krumplimetél! — jelentette ki az életepárja s ebben megegyeztek, mert hiszen burgonya van itt elég.

Amikor az elnök elé léptem, s a helyzetre vonatkozó kérdésemet fölvettem, sokat jelentő mosolylyal mondotta a tehénpásztor-államférfiu:

— A kocka el van vetve!

Azután a faképnél hagyott, azt sem mondta. „befeljezett!”

Ebből megérttem, hogy a boerok napja még fennragyog s nem is fog egyhamar beborulni.

Az állam fejté követte az állam oldalbóljárja is és én magamra maradvá fölkerestem most érkezett katonai atánsékat.

Éppen a jelentését írta volt meg arról, hogy a kém, akit az angolok felkötöni készülnek, csak-ugyan kém.

Persze nem azt a jelentést küldötte el, hanem irt ellenkező véleményt is és azt expedálta.

Nagyon végig nézett, mintha mértéket akart volna venni számonra.

Rögtön láttam, hogy Schneider ezredesnek képzeli magát.

— Milyennek látja őrnagy ur a helyzetet?

— Aki bírja, marja, ez itt a vicc! Fitz Móric, Pietermaritz...

— Kedves egészségére! — kívántam én, de ő dühbe jött.

— Nem tüszentettem. Kikérem magamnak, hogy bolondot csináljon belőlem. Az én eszem még tökéletes!

Erről jut eszembe, hogy megjöttek a francia diákok, akik azzal támogatják a boerokat, hogy a technikusok segítenek megmarkolni a Markoni-féle táviratokat, a medikusok gyógyítanak, a patyikusok pedig... a patyikusokat menten visszaküldték Párisba az agyafurt boerok.

A többieket nagyon ünneplik.

Akárósak az eliramodott üszvéreket.

Az utóbbiakat az elnök nem rég kinevezte a díjak elengedése mellett — *lovaknak*.

Most az elnöki udvaron is udvarképesek.

Joubert tábornok, az öreg (tölem lehet száz éves is) néhány napra visszavonult a nyilvánosság elől, de amikor megtudta, hogy holt hírért költötték, rögtön sürgönyözött a központnak, de csak ennyit:

— Öreg ember nem vén ember!

A haditanács megcsóválta a fejét s csak annyit mondott:

— Óh, óh, a Hány János!

Salambér.

FŐVÁROS.

A városházáról.

Budapest, november 19.

Nagy apparátussal tárgyalja most a pénzügyi bizottság a főváros jövő évi költségvetését és minden felszólalás új jövedelmet, vagy a kiadások apasztását ajánlja. Ma a főváros tulajdonában levő *Rudas- és Artézi-fürdők* állapotára hívta föl *Heltai* Ferenc a figyelmet és kissé merész optimizmussal hangsúlyozza a belőlük várható jövedelmet, mind a kettőnek modern, világvárosias újáépítését kérte. *Heltai* élénk színeitől aztán nekibuzdult a pénzügyi bizottság és nemcsak a *Rudas- és Artézi-fürdők* jövő állapotairól akar, természetesen csak terveket és költségvetést, de *Gluck* Frigyes indítványára a rég elíratott *Sárosfürdőt* is feltámasztotta halottaiból s annak is valami drága palotát óhajt. Mi ugyan nem látjuk oly rózsás színben a három városi fürdő jövőjét, lévén ebből is elég a fővárosban, de hát az ilyen intézményből nem árt a sok, legalább lesz miben lemosni azt a borzasztó szegényt, amit a belváros csufos szabályozása reánk ejtett.

És ez a szegyenünk roppant nagy lehet, ha már miatta olyan kemény leckét kellett kiállania a jó *Heuffel* Adolfnak, akinek tulajdonképpen csak az a bűne, hogy a közgyűlés megkeveredett izlését nyugodtan engedte kontárkodni új dolgokban, amelyhez még csak nem is konyítottak ott soha. A főváros mérnöki hivatala, hiába mondja az ellenkezőjét *Steiger* Gyula, igenis feladata magaslatán áll, de a sok elhibázott alkotásért első sorban maga a közgyűlés felelős, amely e hivatal minden művészi vagy magasabb szárnyalású igyekezetét megbénítja. Tessék csak visszaemlékezni, mi történt a belvárosi szabályozással. Az egész mérnöki- és építész-kar és vele a főváros közönsége is felzudat a *Kossuth* Lajos-utca megtörése ellen, de hát az ugynevezett „vezető körök” erre azzal feleltek, hogy az utvonal egyes es meghosszabbításának útjába áll a régi városháza, a belvárosi plébánia templom és főképpen az, hogy a Kigyó-utca is áldozatul esnék, pótolhatatlan kárára annyi derék kereskedőnek és iparosnak.

Ily aggodalmak vitték győzelemre a mai borzalmas tervet. És ime a Kigyó-utcanak a fele eltűnt, a kereskedők sorra megszöknek a másik felől is, ma holnap le kell bontani a városházát és meghúzták már a halálharangot a plébánia-templom fölött is, bár az olcsóbb szabályozás közeledik a befejezés felé. Síralmas állapotok ezek, de ezen nem segíthet még az sem, ha a városrendezés atyamesterét *Palóczy* Antalt

tennék is meg középítési igazgatónak. Hisz minden nagy szabályozást csak azért ütnek el a városházán, mert egyelőre kevesebbe kerül a rosszabb. Így vásárolták meg hét millió forintot a Károly-kaszárnya telkét, hogy rajta felépítsék majd az ötmillió városházát, vagy három millióba kerülő kisajátításokkal.

Az új városháza még a jövő zenéje ugyan, de már hallani lehet, amint lesznek minden érdemet *Heuffel* Adolf valamelyik utódjáról, amiért engedte garázdálkodni a kontárokat. A városépítéshez, a város-építéshez művészeti izlésre, nagy szaktudásra, áldozatkészségre és csekély lelkesedésre is van szükség és így annak a városnak, ahol ilyen dolgokban klikkek, kerületi érdekek, ipartestületi elnökök viszik a vezető szerepet. E kis bevezetés után nem lehet érdeklőn ismeretnietni azt az igazgatót jelenet, amikor *Steiger* Gyula kiméltetlen kirohanása megelénkítette a pénzügyi bizottság ülését.

Kezdődött azzal, hogy *Heuffel* Adolf válaszolt *Steiger* Gyulának a mult ülésen tett kifogásaira. Szerinte a Belváros szabályozása legszerencsésebb megoldás, amely az összes szakértőknek tetszik. (*Steiger*: Tisztelem az izlését.) Még a más világrészekből (*Steiger*: Afrikából!) jött idegeneknek is tetszik. Sajnálja, hogy a Kálmán-téri megoldás nem nyerte meg *Steiger* tetszését. (Zajos közbekiáltások: Senkiét.) Nem oka, hogy így történt. Végül panaszkodik, hogy a lapok meghurcolják.

Steiger Gyula föntartja véleményét, hogy a mérnöki hivatal nem áll föladata magaslatán, ami semmiféle összefüggésben nincsen az egyéni tisztességgel. Nem tudja, mi mondanak a Belváros szabályozásához a külvilági szakértők, de bizonyos, hogy a főváros egész közönsége elítéli. Sajnálja, hogy a legfontosabb dologról, a közelebbi műzériákról nem nyilatkozott. A vasutak dolgában nemcsak a sínparák elhelyezése ellen van kifogása. A számos vasuti konfliktusnak is az volt az oka, hogy a mérnöki hivatal olyan előirányzatot kínált, hogy a valóságban annak négy-ötszöröse kellett. Adatokkal fogja a közgyűlésen bizonyítani s ha a közgyűlés úgy találja, hogy ezek után a baklövés után is jó kezekben van a mérnöki hivatal vezetése, megadja magát. De bizik a közgyűlés jobb felfogásában s nem fejtá tentartani a mai állapotokat, hanem rendszer vagy személyváltozással segíteni fog a bajon.

Heltai Ferenc a közszolgálat érdekében sajnálja, hogy a mérnöki hivatal új mutatókat be a nagyközönségnek, amely nem érdemli meg a bizalmat. Szerinte a mérnöki hivatal áll olyan magaslaton, mint a közgyűlés. A bajokért tehát a közgyűlés magára vessen.

A konfliktusnak ezzel vége volt, de a *Kossuth* Lajos-utcáról még sok kemény szó fog esni a városházán.

Alább a kerületi érdekek kultuszát mutatjuk be. A bizottság sorra ejti az új közeleéseket. Ezen a címen vagy negyede fél millió forintot van felvéve a IX. kerület számára. A belvárosi *Steiger* Gyula sokalja ezt a rengeteg összeget, de *Pohl* Ferenc, a IX. kerület előjárója felpattan és minden ékesszólását összedelve védekezik minden krajcár törlése ellen.

Még a bizottság ebben a kérdésben sem foglalt állást, amikor *Steiger* kiméltetlenül töröltetni kívánja a *Korvin-tér* közeleésére felvett 170 ezer forintot, de erre már a budaiak alvezére *Rácz* Károly ugrik föl és rémos meséket beszél a budai *Vigadó* szomorú környékéről. Vajon ki fog a kerületi érdekek e csatározásában győzni? Hát erre ma nem került a sor. Mert a bizottság *Heltai* indítványára salamoni ítélettel végét szakította a kaszinó-politika versengésének, kimondván, hogy mindaddig nem szavaz meg új burkolásokat, amíg az új közeleési szabályzat el nem készül.

(*) **Miniszteri jóváhagyás.** A budapesti közúti vaspályatársaság és a budapesti villamos városi vasúttársaság mint már említettük szerződést kötöttek, a *Terež-körúttól* a *Lipót-körúti* vágányokhoz való csatlakozásért építendő vonalnak együttes használatá iránt. Ezt a szerződést a kereskedelmi miniszter most jóváhagyta.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Opera. A vendéjárásnak nincs se vége, se hossza. A budapesti szállodások igazán boldogok lennének, ha annyi vendégük volna, mint az Operának. És még panaszkodnak némelyek, hogy nálunk nincs — *idegenforgalom!* A kis *Alberti* Werner még javában vendégszerepel (a *Trovatorét* háromszor énekelte és éppen így meg fogja triplázni minden szerepét) és ma este már újabb vendéghez volt szerencsénk. *Gounod* *Faustjában* ma lépett föl először *Szávits* Zarko, *Mefisztófelesz* szerepében. *Szávits* urat nem nézzük idegennek, sőt teljes pozitívással halanként tartjuk *Ujvidékről*, vagy a *Bácska* valamelyik városából. *Szávits* Zarko nagyon kellemes benyomást tett a közönségre. Magas, ritka-szép alak, könnyed, elegáns tartással. A mikor a sülyesztőből

feljött és a gavallér-ördög vörös galájában doktor *Faust* elé állott: első pillantásra szinte *Ódryra* emlékeztetett. Csak később vettük észre, hogy *Ódry* mégis több démoni gráciával viselte vörös tollát, kurta, fekete köpenyét és sokkal őröngbő őröng volt, mint ez a daliás *Mefisztó*. *Szávits* *Mefisztó* játéka dolgában nem egészen sablonos, de mosolya inkább kedélyes, mint csufondáros, arcán nem igen villan föl az elkárhozott angyal hideg maliciája, az elkárhozott angyalé, aki akkor boldog (szomorú és nemtelen boldogság!), ha másokat is kárhoztatba vihet. *Mefisztó* nem pózol a rosszágával, de lappang benne valami sötét, kegyetlen vonás és szávaiban — még a kedélyesekben is — a szuverén őröng gonosz iróniája enyeleg. *Szávits* ezt a lappangó, démoni szint nem mutatta. *Mefisztó* inkább egy pokrola jutott bonviván volt, aki örömet kószál a földön, ha szerét teheti és szivesen iszik egy pohár sört a frankfurti polgárokkal. *Szávits* ur hangja erőteljes bass-bariton és a külföldön — azt hiszem, Németországban — elég jó iskolán ment át. Az alsó regiszter egy kissé tompa és a magasabb fekvésnek sincs valami meglepő, fényes érke, de fölfelé jól eseng ez a hang és férfias, szimpatikus jellegű. Egészben véve distingváltság énekes, aki modorosság nélkül, sok izléssel és biztos rutinnal végzi feladatát. A baritonista-állomány különben olyan nagy az Operánál, hogy inkább apasztani, mint növelni kellene. Ebből a szempontból, őszintén szólva, nem igen értjük, mi célja van a *Szávits* Zarko vendégszereplésének? Egyelőre tenoristára volna egető szükségünk. A mai előadás *Arányi* énekelte *Faustot*, *Vasquez* grófné *Margitot* és *Várad* Sándor *Valentint*. Ezt a buzzó énekeset buffo-szerepekben örömebb látnók. *Fiala*, hős alakokban sérti a néző illuzióját. Mit szólnának, ha a Nemzeti Színházban egy zömök, köpcös, gömbölyű *Romeo* gurulna elénk? *Siebel* szerepében feltűnt a *Berts* Mimi szép, esengő hangja. Ez a hang megérdemelné, hogy olyan mester képezze ki nagyobb feladatokra, mint *Marchesi* aszszony. Megemlítjük még, hogy *Szávits* Zarko magyarul énekelte *Mefisztót*. S ez annál szebb tőle, mert énekelhetett volna olaszul is, éppen mint *Vasquez* grófné, aki sok-sok esztendeje, hogy szerződött tagja az Operának. (d. e.)

„**Szulamit.** A Magyar Színházban ma este *Szegheő* Vilma kisasszony énekelte *Szulamit* címszerepét. A vendégművész tiszta, üde hangjával és megkapó játékával nagy hatást ért el. A közönség elhalmozta a tetszvényilvánítás minden jelével.

„**Kadét-kisasszony.** A Népszínház igazgatósága előadásra elfogadta *Mader* Raul operaházi karnagynak, a *Piros cipők* és a *She* nagysikerű balletet szerzőjének *Kadét-kisasszony* című operettjét, amelynek szövegét és verseit *Pásztor* Árpád írta. Az új 3 felvonásos eredeti operett *Angliában* játszik s az angol operettek módjára nagy táncok, kőrök és felvonulások élénkítik. A *Kadét-kisasszony* *Megyeri* rendezésében kerül színre a Népszínházban. *Mader* Raul és *Pásztor* Árpád operettje budapesti bemutatása után a bécsi *Theater an der Wien*ben is színre kerül.

„**A Betyárvilág a külföldön.** *Márkus* József és *Fejér* Jenőnek a Népszínházban bemutatásra került *Betyárvilág* című operettje, értesülésünk szerint, a külföldön is színre kerül. *Márkus* Józsefnek, akinek *Kuklakisasszony* című énekes bohózata a bécsi *An der Wien*-színházban nagy sikerrel került színre, ez lesz második darabja külföldön.

„**Színházak műsora.** Nemzeti Színház. Hétfőn: *Arany ember*. Kedden: *A menyem*. Szerdán: *Radovics felesége*. Csütörtökön: *Folt, amely tisztít*. Pénteken: *Himfy dalai*. Szombaton: *Pry Pál*. Vasárnap: *Az ember tragédiája*. Délután fél 3 órakor: *Othón*.

Várszínház. Csütörtökön: *Figaró házassága*. Szombaton: *Elektra*.

Magyar királyi Opera. Hétfőn: *Nincs előadás*. Kedden: *Aida*. Szerdán: *Nincs előadás*. Csütörtökön: *A szidóné*. Pénteken: *Nincs előadás*. Szombaton: *Roland mester*. Vasárnap *Tannhäuser*.

Vigaszínház. Hétfőn: *Osztrigás Mici*. Kedden: *Osztrigás Mici*. Szerdán: *Osztrigás Mici*. Csütörtökön: *Osztrigás Mici*. Pénteken: *Osztrigás Mici*. Szombaton: *Osztrigás Mici*. Vasárnap délután: *Mozyó fényképek*. Este: *Osztrigás Mici*.

Népszínház. Vasárnap délután: *1848*. (*Hadak útja*.) Este: *Székelt katoná* (*Blaha* L. asszony mint vendég). Hétfőn: *A kis szökevény*. Kedden: *A kis szökevény*. Szerdán: *A kis szökevény*. Csütörtökön: *A kis szökevény*. Pénteken: *A kis szökevény*. Szombaton: *A kis szökevény*. Vasárnap délután: *A görög rabszolga*. Este: *Éjjel az erdőn* (*Blaha* Lujza asszony mint vendég).

Magyar Színház. Hétfőn: *Szulamit*. Kedden: *Szulamit*. Szerdán: *Szulamit*. Csütörtökön: *Szulamit* (Üvönedszer). Pénteken: *Az asszonyregement* (elsőszór). Szombaton: *Az asszonyregement* (másodsózor). Vasárnap délután: *Szulamit*. Este: *Az asszonyregement* (harmadsózor).

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Eötvös József összes művei.** A mi nap már megirtuk, hogy báró Eötvös József minden munkái kiadására nagy bizottság alakult, élén Jókai Mórral, Beöthy Zsoltal, Wassics Gyulával, Vasváry Kolossal, Széll Kálmán és gróf Károlyi Tibor diszelnöksége alatt. A nagy magyar klasszikus műveit husz kötetben adják ki, fizve negyven forintért, kötve ötvenkét forintért. Lehet tiszorintós részletekben is előfizetni. A beérkező előfizetéseket a lapokban nyugtázzák. Megjelennek egyöntetű teljes kiadásban báró Eötvös József összes költeményei, regényei, politikai és bölcselmi munkái, gondolatai és levelei, amik eddig kinyomatva nem is voltak, ami magában véve is nagy, emlékeztetés irodalmi esemény. A nagy diszkiadás jövedelméből a Budapesten és Kolozsvárott föllátható *Tanítók Házában* magyar tanítók és tanárok gyermekei fognak ingyen tanításban és ellátásban részesülni, felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül. Az előfizetési felhívással egyidejűleg dr. Rosenbergről Sándor aradi főrabbi is bocsátott ki felhívást, amelyben szép szavakkal szólítja fel a magyar zsidóságot, hogy Eötvösnek, a jogegyenlőség halhatatlan bajnokának rójjá le köteles háláját. — A nagy munkából félvekenként öt-öt kötet jelenik meg. Az előfizetési összegek a Belvárosi Takarékpénztár-Részvénytársasághoz (Budapesten, Koronaherceg-utca 3. sz.) küldendők. Az aláírási ívek megfelelően kitölve az „Országos Eötvös-Bizottság”-hoz (Budapesten, Szentkirályi-utca 47. sz.) küldendők.

○ **Felolvasás a Jogász Egyesületben.** A Magyar Jogász Egyesületben a magyar bűnvádi eljárás kezdetéről megkezdett sorozati előadásoknak ma este volt a harmadik estéje az ügyvédi kamara dísztermében, ahol dr. Balogh Jenő, az ismert kodifikátor, miniszteri osztálytanácsos tartott előadást „a felek, a hatóságok és a magánügyek perjogi hatásköréről bűnvádi perrendtartásunk szerint”. Dr. Balogh Jenő nagy jogi tudással ismertette az új bűnvádi eljárás keretében a perjogi hatásköröket, megítéte az összehasonlítást a változott helyzettel szemben. A közel egy óráig tartó felolvasást, amely egyike az új bűnvádi eljárásról írt esszéknek, a jelen voltak zajos éljenzéssel köszönték meg a tudós felolvasónak.

○ **A magyar pedagógiai társaság** ma délután 5 órakor ülést tartott, Heinrich Gusztáv elnöke alatt. Dr. Wessely Ödön előadást tartott, a magyar irásbeli dolgozatokról. Waldappal János fejtette a gyakorló gimnázium feladatait. Külön-külön tárgyalja annak bármely munkásságát, azt, melyet mint gimnázium, mint a tanárképzés intézménye és végül mint a gimnázium elméleti pedagógia műhelye végez. Rajzolja mindenek előtt a meglévő állapotot és különböző pontokon rámutat a szervezőinek szerinte szükséges kiegészítésére. Nagy László a báró Wodianer Albert-féle tanítói alapítványt ismertette és indítványozza, hogy vonja be az akadémia az odaielő bizottságba a tanítók országos bizottságát.

EGYESÜLETEK.

(Mentők.) A mentés és első segélynyújtás ügyének országos szervezése érdekében holnap délelőtt 10 órakor országos értekezlet lesz az új városháza szügyilési termében, melyre a belügyminiszter felszólítására a törvényhatóságok mintegy 300 embert delegáltak. A holnapi országos értekezletet ma délután 5 órakor kisebbszerű értekezlet előzte meg, melyen a hivatalos kiküldötteken kívül számos vendég is megjelent, köztük Márkus József főpolgármester, Csatóry Lajos miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, Borszky Soma osztálytanácsos, Óváry Ferenc orsz. képviselő, dr. Téry Ödön közegészségügyi tanácsos.

Gróf Andrássy Aladár elnök hosszabb beszédben ismertette a mentés és első segélynyújtás intézményének fontosságát.

Ezután dr. Kressz Géza a holnapi országos értekezleten benyújtandó indítványt ismertette, amely így szól:

Mily módon lehet a nagyobb városokban mentő-intézeteket célszerűen felállítani?

Indítványozta, hogy az ország népesebb városaiban mentő-intézetek állítsanak fel és hogy a mentést a tüzoltóság végezze, továbbá, hogy a mentő-szamaritanus oktatást szigorubbann végezzék.

Az indítvány 3. pontja körül erős vita fejlődött ki, amelynek során dr. Tascher, Pozsony város főorvosa szólott először. Elmondja, hogy Pozsonyban már hosszú idő óta a rendőrség kezében van a mentés és első segélynyújtás s éppenséggel nem ütközik semmi nehézségbe.

Utána dr. Barta szabadkai tüzoltó-főparancsnok beszélt a pótdiávanlyt nyújt be a fertőtlenítő intézményre vonatkozólag.

Dr. Tauffer temesvári orvos okvetlenül a tüzoltóság bevonását kívánja. A fertőtlenítés szerinte túlszerű lenne. Csatóry szerint a fertőtlenítést ok-

vetlenül hatósági közegeknek kell teljesíteniük. Dr. Pelz azt óhajtja, hogy csak ott rendezzék az eredeti indítvány szerint a mentés és első segélynyújtás intézményét, ahol az még bevezetve nincs. A meglévők változatlanul maradjanak. Venczel Lajos védelmére kel Barta módosításának. Kék Lajos, Magyarországi tüzoltó-szövetségének elnöke hosszasan és élénken bizonyítja, hogy a vidéki városok mentő-ügye csakis a tüzoltóság kezében lenne helyesnek lefejtetve.

Glósz dr. egri orvos szerint a tüzoltóság szervezete, mely a fejlődés stádiumában van utiabbi terhet róni nem szabad. Puliczer dr. a mentő-szervezetek és ágyak felállítását szintén kívánatosnak tartja. Reiner József szegedi főkapitány, Krausz Kálmán, Ursinyi dr., Szalay Mátyas és Deil Jenő hozzájárulása után az értekezlet az eredeti indítványt fogadta el. Értekezlet után az egybegyűltek a B. Ö. M. E. palotájába mentek, hol Aczél Károly dr., a mentőegyesület főparancsnoka bemutatta a mentő-intézmények adminisztrációját és gyakorlati működését.

(A Dunántúli Közművelődési Egyesület) igazgatóválasztmányá ma délután Pallavicini Ede örfő elnöke alatt ülést tartott. Elhatározta, hogy legközelebb ünnepélyesen megnyitja a szárai új óvodát s hogy évi közgyűlését a jövő január havában tartja meg. Fest Aladár fiumei állami iskolai igazgató arra kérte az egyesületet, hogy a Dunántúli magyar tanuló ifjait tanítsa Fiumében s a fiumei olasz tanulókat helyezze el a Dunántúli magyar városaiban. A választmány rövid vita után elhatározta, hogy a kérdést köllékpólen előkészítve, a tavaszi ülésen fogja tárgyalni. Antal Gábor indítványára az ülés nagyobb összeget szavazott meg könyvekre a vendévidéki iskolák növekedésének a magyar nyelvben való haladásuk jutalmazására.

(Felolvasó est.) Az újpesti közművelődési körben, amely 70.000 forint költséggel kényelmes otthont épített magának az újpesti Árpád-úton, ma este nagy-szamu közönség jelenlétében kezdődött meg az ezidei felolvasó esték sorozata. Mint felolvasó Farkas Imre a fővárosi hírlírógyárda e rokonszenves tagja szerepelt, aki A *uia Vértelen* címen tartott humoros felolvasást aktuális dolgokról. A hallgatóság, melynek körében több fővárosi előkelőség is helyet foglalt, folytonos, élénk tetszéssel kísérte az ötletes és vonzó előadást. Társasvacsora és táncmulatság fejezte be a vidám estét.

Nyíltér.

Egyenruha és felszerelési-cikkeket

valódi olasz vivószereket
legegényesebb kivételben szállítanak

BLUM és TARSÁ,
szerb királyi és József főherceg udvari szállítói, BUDAPEST,
Sütő-utca 2. sz.

Téli kúra
Szt. Lukácsfürdő
BUDAPESTEN.

A „Krisztály” Szt. Lukácsfürdő savanyvíz mint kellemes üdítő itál ajánlatlik

Kleinoscheg-Elysée
a legjóbó Szegő

(Az e rovat alatt közölteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

• **A korcsolyázó közönség és a Telefon Hírmondó.** Most, hogy a korcsolyázó szezon közeledik, a *Telefon Hírmondó* egy érdekes útjára hívjuk fel a közönség figyelmét. Ez az útjás abban áll, hogy a beszélő újság, mint a budai és tisztviselői körölyázó egyesületek *hivatalos tudósítója*, naponta délelőtt 9 óra 30 perckor és 11 óra 15 perckor, továbbá délután 3 óra 15 perckor tudatni fogja, hogy a jégpályák nyitva vannak-e s egyuttal közli a jégspórtot illető egyéb híreket is. A nagy közönség bizonyára szívesen látja ezt az útjást, amely megkíméli őt az utcai jelzőtáblák keresgélésétől.

TÁVIRATOK.

Kiel, november 18. A *Hohenzollern* yacht Vilmos császárral, *Augusta* Viktória császárnával és *Agost Vilmos* és *Oszkár* hercegekkel ma délelőtt kilenc órakor Angliába indult.

Róma, november 18. A *Popolo Romano* jelentése szerint a *Visconti-Venosta* és *Bonassi* miniszterek lemondásáról szóló hírek teljesen légből kapottak.

A hágai konferencia eredménye.

Róma, november 18. (*Képviselethez*.) Morandinak a hágai békekonferenciára vonatkozó kérdésére *Visconti-Venosta* külügyminiszter azt válaszolta, hogy, ha a konferencia eredményei nem is voltak teljesekek, mégis jelentékeny lépést jelentenek

a civilizáció és a humanitás érdekében. nemesek mert a szárazföldi és tengeri háborúk borzalmaikt enyhítették, hanem azért is, mert a választott bíróságok elvti ünnepek formában proklamálták és nemzetközi állandó választott bíróság létesítését kezdeményezték.

Közgazdasági táviratok.

Eöcs, november 18. (A *Budapesti Napló* tudósító-jának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Tavasz buza 8.28. Tavasz roz 6.87. Tavasz zab 5.47. Tengeri május—juniusra 5.26. Repece augusztus—szeptemberre 11.80—11.90 frt.

Bécs, november 18. (A *Budapesti Napló* tudósító-jának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 271.25 Magyar hitelrészvény 374.—. Angol-Osztrák bank 149.75 Union bank 272.—. Länderbank 308.—. bankegyesület 234.50, osztrák-magyar államvasut részvény 333.25, északnyugati vasut részv. 70.75, elbavölgyi vasut 251.—, dunagőzhajós részv. 238.—, alpesi bányarészvény 135.—, májusi járadék 325.50, osztrák koronajáradék 281.75, magyar aranyj. 99.80, magyar koronajáradék 95.45 német bírodalmi márka készpénz —.—, ultimóra 58.00, török sorsjegyek 59.06, rimamurányi vasmű —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.—, Napoleon d'or 9.57 1/2 Lombard —.—.

Frankfurt, november 18. (A *Budapesti Napló* tudósító-jának távirata.) Árfolyamok novemberre. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 232.20. Osztrák-magyar államvasut 141.80. Déli vasut 32.10. Osztrák aranyjáradék 94.—. Olasz járadék 92.95. Laura-kohó 254.30. Harpeni 201.55. Discont 192.10. Alpesi 277.—. Bécsi bankegyesület —.—. Szilárd.

Berlin, nov. 18. (A *Budapesti Napló* tudósító-jának távirata.) *Esti forgalom.* Négyezredes magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 231.60. Osztrák-magyar államvasut 141.75. Déli vasut 32.—. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegyek készpénz 216.45. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New York, november 18. *Liszt* helyben 2.75. Buza decembe 72.—, márciusra 75.%, májusra 75.%. Tengeri májusra 39.%. Tengeri júniusra 38.%. Chicago, november 18. Buza decembe 67.—. Tengeri májusra 32.%.
New York, november 18. (*Értéktözsde*.) Váltó Londonra 4.86.—. Váltó Berlinre 94.%. Ezüst 58.—.

N a p i r e n d.

Naptár. Vasárnap, november 19. — Római katolikus: A. 26. Erzsébet. — Protestáns: A. 25. Erzsébet. — Görög-orosz (november 7.) C. 22. Hieron. — Zsidó: Kiszlev 17. — A nap két 6 óra 57 perckor. — Nyugszik 4 óra 2 perckor. — A hold két délután 5 óra 39 perckor. — Nyugszik délelőtt 8 óra 58 perckor.

A miniszterek nem fogadnak. A tanítók házának megnyitása. Lipótvárosi buscu.

Erzsébet királyné emlékére délelőtt 10 órakor gyászmisze a budavári Mátyas-templomban. Mondja dr. Kohl Medárd pápai prelátus. — Az Országos Nemzeti Szövetség gyász-ünnepe délelőtt 11 órakor az új városháza dísztermében.

A mentők országos értekezlete délelőtt 10 órakor Széll Kálmán miniszterelnök elnöke alatt az új városházán. Mentőgyakorlat a Markó-utcai főiskolai udvarán déli 12 órakor.

A kisdednevelők országos egyesületének választmányi ülése délután 3 órakor.

A Budapesti Újságírók Egyesületének első társas vacsorája az egyesület helyiségében.

A Szent Imre önképző egylet matinája délelőtt fél 11 órakor.

A Szent László-Társulat ünnepi miséje délelőtt 8 órakor a ferencrendiek templomában.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Miklós M. bor és sörosarmoka és Urania színház mellett Kerepesi-út 19. naponként zeneestély. Saját termésű borok.

Páris szálloda. Váci-kört. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (előzött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferenc híres szőlő-ták hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazené.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkittünb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Margit-híd-kávéház. Lipót-kört 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

New York-kávéház éttermei esténként honvédzenekar hangversenye.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kávépárterem.

Orient kávéház. Kerepesi-út. Sági Pista zenekarának hangversenye és Schreier művész.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulimati.

Hegyesi József műszakács kitünő konyháját helyben és vidéken ajánlja jőurokra.

Bodega-pince, újonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi november hó 19-én.
Délután 2 1/2 órákor mérs. helyárakkal.
A szentivánéji álom.

Színmű 5 felv. írta Shakespeare, ford. Arany János.
Személyek:
Theseus Somló Vackor Egrossy
Egeus Abonyi Gyula Körösmezői
Lysander Mihályi Zuboly Vizvári
Demetrius Horváth Dudas Dezső
Philostat Paulay Hippolyta Helvey
Hermia Gerő L. Oberon Maróthy
Titánia Török I. Fucik Nagy I.

Este:

Harmadszor: Radovics felesége.

Színmű 3 felv. írta Abonyi Árpád.

Személyek:
Radovics Gyenes Lívia Márkus
Detro Mihályfi Ernesztin Ligeti
Fáber Vizvári Helén Maróthy M.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi november hó 19-én.
Zárva.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi november hó 19-én.
Szent Erzsébet legendája.

Oratorium jelenetes előadásban, egy előjátékban, 4 képb. Zenéjét szerezte Liszt Ferenc. Szövegét írta Roquette Ottó. Fordította id. Abrányi Kornél.

Személyek:
Zsófia Hilgermann I. Pajer M.
Lajos Takács II. Várady M.
Erzsébet Rottor III. angyal Bertis M.
Újvármester Beck IV. Várent V.
Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi november hó 19-én.
Délután 3 órákor mérsékelt helyárak mellett.
Az „Arany Kakas”.

Bohózat 3 felv. Írták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarosította Fái J. Béla.

Személyek:
Szikra Julis Haraszthy Alárka Kalmár
Fürge Antal Szerényi Dr. Gyárfás Fenyvesi
Daehslmayer Szathmáry Müller Tapolczai
Erzsi Varsányi Flóris Gyöngyi
Liza Rostagni Treszka Sugár M.
Horváth Gál Kormós A. Kazaliczky

Este:

Osztrigás Mici.

Bohózat 3 felv. Írta: Feydeau. Fordította: Beldi Izor.

Személyek:
Petypon Hegedűs Corignon Tapolczai
Gabriele Nikó L. Monticourt Balassa
Tábornok Szathmáry Guerrisac Bárdi
Clementine Almási L. Viretténé Makróczyné
Osztr. Mici Dellé E. Báróné Bálint R.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi november hó 19-én.
D. u. 2 1/2 órákor hértelen kívül, mérsékelt helyárakkal.
1848. Haak utja.

Látványos, zenés színmű, előjátékkal 11 képb. Írta és zenéjét szerezte Verő György.

Személyek:
Bem, honvéd István Gondos
tábornok Vidor Esztike Bárdy G.
Petőfi Sándor Lubinszky Anniska Blaha S.
Geniusz S. Harmath Kossuth Lajos * * *

Este:

A szökött katoná.

Eredeti népszínmű dalokkal. Írta: Szilgietzi Ede. Zenéjét szerezte Szerdahelyi József.

Személyek:
Monti gróf Szirmai Lajos Solymsói
Kamilla P. Lukács J. Julesa Blaha L.
Korpádiné Siposné Gémesi Lubinszky
Gergely Kiss M. Miska Raskó
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Nincs egészségesebb, tisztább, jobb, olcsóbb savanyúvíz mint a

Küstaly SZT. LUKÁCSFÜRDŐ HEGYIFORRÁS

Telefon 43-90 Az üvegen belől 10. kr. Telefon 43-90 Az üvegen belől 4 kr.

1 liter 8 kr. 1/2 liter 10 kr. 1/4 liter 6 kr.

VIDÉKRE CSOMAGOLÁS ÖNKÖLTSÉGEN SZÁMÍTTATIK.

SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KUTYÁLAJAIAT R-T-BUDAPEST

Dankó nóták. DANKÓ PISTA híres magyar dallársulata

Wesselényi-utca 51. szám.
MAGYAR SZÍNHÁZ-kávéház-ban
naponként a legújabb eredeti közkedvelt **GÖRE NÓTÁK** és **DANKÓ** egyéb remek szerzeményeinek **egyedül előadási helye** igen kellemes szórakozó hely családok részére is. Este 8-12 óráig 12-1 óráig **zene hangverseny**
DANKÓ PISTA személyes vezetésével.
Szabad bemenet. Mérsékelt kávéházi árak.
A nagy közönség szíves pártfogását kéri. **Hermann M. kávé.**

Maróthy-kávéház Lipót-körút 2. szám.

Angolországból visszaérkezett a pozsonyi közkedvelt **Oláh Sándor**
a Prince of Wales udvari cigányzenekara és először hangversenyez Budapesten
Silberer Ede Margithid-kávéházában Lipót-körút 2.

„Páris” szálloda Budapest.

Körülbelül 100 szoba és szalonok 1 fttől felj. Fürdőszobák és villamvilágítás, elegáns kávéház, étterem és söresarnok, Bachusz-pince, látványosság.

„Union-Szálloda”

Utazók és turistáknak kedvezmények. Vendéglő, nagy étterem, kitűnő konyha, mindig friss sör. — Telefon, villanyos világítás. Angol butorzat. Fürdőszobák. Kerékpározóterem 450 mtr. — Olvasóterem.

New-York kávéház

Kitűnő magyar és francia konyha és erdélyi különlegességi nemzeti ételek. Valódi magyar, valamint külföldi borok, a legjobb minőségű Dréher-féle sörök. Minden este a honvédeknek hangversenye. — Pontos kiszolgálát. — Mérsékelt árak. Társasébed étkezésre előjegyzések elfogadtnak.

Hegyesi József mű-szakács, * * * * *

Budapest, IV., Ujvilág-utca 15. szám.
Elvállal helyben és vidéken dejeuner, diner, souper, banquet, soirée-és ünneplakomák főzését, magyar és francia konyha szerint, a legfinomabb igényeknek megfelelő konyha- és asztali készlettel.

GREGORITS FERENC étterme

Duna-utca és Lipót-utca sarok.
Hetenkint kétszer nagy katonahangverseny.
Szabad bemenet. Kezdeté 7 órákor. Magyar és francia konyha. Pontos kiszolgálát.

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében

Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.
(azelőtt Szikszay Ferenc).
Színház után friss étlap.

Lantos ERDÉLYI VENDÉGLŐJE és polgári sörözője

VI., Dalszínház-utca 8. (A m. kir. opera mellett)
Naponta a legjobb erdélyi szakácsok Borok kizárólag Teutsch B. József né által készített erdélyi ételek és különleges. — Borok és kir. udv. szállító segésvári pinceszétéből! Pontos kiszolgálát!
Palaack-borok Teutsch B. József és kir. udvari szállító segésvári pinceszétéből, díjmentesen házhoz szállítatnak.

Az ujonnan fényesen berendezett BODEGA-PINCE

Nagymező-utca 20. (Somossy mulatóval szemben)
Éjjel 3 óráig van nyitva! Éjjel 3 óráig van nyitva!

Putzer György

ujjonnan átalakított pinceszéttermében Deák-tér, ma és mindennap **ILLÉS GEZA** jó hírnevű nemzeti cigány zenekara és a **SCHRAMMEL-TÁRSULAT** főlávta hangversenyeznek.

MIAKITS M. bor-és sörcsarnoka a Mátyás királyhoz,

az URANIA színház mellett. Kerepesi út 19. a Népszínház és Nemzeti színház magyar konyha. — Saját terméű tisztán kezelt borok. — Pontos kiszolgálát. — Mérsékelt árak.
Naponta friss bajor és udvari sörök csapolása.
Színház után friss konyha. — Mindennap zenecstély.
Gyönyörű lakás Kerepesi-út 19. szám, a Szentkirályi-utca sarkán. 15 ablak utcai fronttal a Kerepesi-útra, igen nagy szalonnal. Pénznézetnek, zongora- vagy butoraktárnak igen alkalmas, 1900. május elsőjére kiadó. Bővebbet Miakits vendéglőnél a házban.

Kávé! Németh Viktor Budapest,

VIII., József-körút 44 BN. Szállít bárhova bérmentve 4 1/2 kg. gyöngy vagy honduros kávé 6 ftt 30 krért, 4 1/2 kg. afr. moeca vagy java kávé 6 ftt 25 krért. — A postacsomag esetleg vegyes fajokból is összeállítható.

Királyfürdő Budán Fő-utca 94. szám.

Villamos vasuti megálló **PALFY-TÉR.** Ujonnan berendezve!
Gőz-, kő-, márvány- és kádfürdők. — A nagy török gőzfürdő ünnep-és vasárnapokon egész nap urak részére nyitva van. Természetes hőforrás.

A legszebb karácsonyi ajándékok

nagynak és kicsinynek mechanikus zeneművek kicsirel-és nagyiggyekkel, u. m. szimfonion, fongográf, gramofon, marogán, ariszton, itona, ariosa, fénk, migpon, stb. Továbbá albumok, söröskorsók és más phantasia-tárgyak. Elsőrendű beszerzési forrás:

Brunnbauer F. és Fia,

cs. k. sz. zeneműtáru-gyára
BÉCS, VII. Zieglergasse 53.
Telefon 8061. Alapítástól 1858. Telefon 8061.
Arjogyzékok ingyen és bérmentve

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Ma két előadás
Délután 4 órákor.
Mindkét előadásban a jeles novemberi műsor.
Seherezade Edgar Jones
La belle Jane Valder
Teims-csoport
Les Milanis

A kávéházi télikertben Munczy Lajos zenekara hangversenyez délután 3 órától kezdve.
Hétfőn, november 20-án először

JANE PIERNY

Première chanteuse d'operette.
Étoile des Theatres des Nouveautés et Folies dramatiques de Paris.
A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették.
Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar-tözsze IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

UJ! FOLTŰNO! EREDETI! FOLIES CAPRICE

Ma 3 bohózat és pedig

„Der kritische Tag”

Le a hussal!

Eine Pfändung im Dampfbad.

Továbbá fellépnek

Kleber Fritz és Führer Hansi

eredeti bécsi duettisták.
Erdélyi incognito páholyok.
Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak. — Figyelmes kiszolgálát.

Magyar kard- és francia vitor-vivás

Bocsvölgyi Vizi Károly. Lónyay-utca 7. sz. alatti legnagyobb könyvelemmel berendezett földszinti vivótermében az oktatás szeptember 1-től kezdetét vette.

Vívó-lecek és szabad-mérkőzésekre való előkészítő órák a nap bármely szakában adatkak.

A dijak egyetemen polgárok és társas csoportok részére mérsékelték.

Legkedvesebb Karácsonyi ajándék

műtermünkben való **Platin-** vagy **Aquarellkép** gyermek-felvételek

naponta d. e. 10-től d. u. 3-ig.
Pontos elkészítés céljából rendeléseket mielőbb kérjék

Mai és Társa

csász. és kir. udv. fényképész
Nagymező-utca 20. szám, külön e célra berendezett saját házában.
Főlk műterem: Váci-körút 14. szám.

Színházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZINHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi november hó 19-én.

D. u. 2° órákor, mérsékelt helyekkel.

A qesák

vagy: Egy japán teaház története. Énekes játék 3 felvonásban. Irta Owen Hall. Fordította Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Sidney Jones.

Személyek:

Reginald	Odry	Bolton	Garai
Bronville	Várdafi	Yun-Cai	Sziklai
Cunningham	Vidor	Imári márkai	Boross
Grimston	Kardos	Mimoda, gésa	Ledofsky
Downey	Simon	Molly Shannon	Bilkei

Este:

L. Komáromi Mariska asszony felléplével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monaoh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Aron	Mátrai	Abigail	Róza
Absolon	Beöthy	Cingitang	Rózsahegyí

Kezdete 7° órákor.

Zongorák és pianinók

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongoratermében,
Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsereitnek és hangolások, valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek. Váci-körút 21. sz. (Ipar-udvar).

Sternberg Armin és Testv.
os. és kir. udvari hangszergyárosok.

Fuvolák 4, 5, 6, 8, 10, 15 frt és feljebb.
Magedük, 3, 4, 5, 6, 8 frt és feljebb.
Gordonkák, 12, 16, 20 frt és feljebb.
Cimbalmok, csengő és erőteljes hanggal, 35 forinttól 500 frtig.
Harmoniumok, iskola-szalonszalon- és templomi használatra.

Budapest, Kerepesi-út 36.
Zongora termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sarkán.) Zene-palota. képes árjegyzék (minden cikkről külön) ingyen, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatik árjegyzék.

Semler J.

osztr. csász. és magy. kir. udvari szállító posztókereskedés Budapest, Bécsi- és Deák Ferenc-u. sarkán.

Ajánlja a legújabb angol férfi- és női costume szöveteket, valamint a legszebb különlegességeket ősi és téli kabát szövetekben. Elismernie a legjobb minőségű női posztókat a legújabb színekben. Dus választék utazópláidek és kosztakarókban. Kívánatra minták vidékre bérmentve küldetnek.

Gimnáziumi érettségire

előképzők legalább VI. közsépközléssel bírókat.
Kereskedelmi érettségire
legalább IV. közsépközléssel bírókat.
Bővebb felvilágosítást nyújt
Szimányi S.
nyug. tanár és igazgató
Budapest, VI., Andrássy-út 51. szám.

A Kőbányai Királysörfőző Góliát Maláta-Kávéja

a legtáplálóbb. Ugyanazon malátából készül, amelyből a hirnemes Góliát Malátasör, melyet Dr. Korányi és Dr. Kétyl budapesti, és Dr. Benedict bécsi egyetemi tanár urak ajánlása dicsérnek és gyengeségeknél mindenki sikerrel használ.

A Góliát Maláta-Kávé minden más kávépótléknál jobb, táplálóbb és egészségesebb; megrendelhető:

LANDAUER IGNÁC és FIAI budapesti nagykereskedő cég vezérképviseleténél.

A Góliát Malátasör megrendelhető: a Kőbányai Királysörfőző r.-t. gyári irodájában Kőbányán és városi irodájában Budapest, VII., Kertész-utca 30.

Grand Café Hanusz

Erzsébet-körút 53.
Nagy Katona-hangverseny.
18 billardasztal. — Fényes világítás. Előkelő családok találkozóhelye.

Fogak.

Grósz Lajos fogtechnikai műtermében Gránátos-utca 4. szám, ezelőtt Magyar-utca 1. készíttetnek fogak 2 forinttól feljebb a legjobb kivitelben teljes jótállás mellett. Műterme alapítottatt 1878.-ban.

A n. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel
Grósz Lajos.

Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzene. Képes mártékvételi utasítás bérmentve. Még nem feleltér a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállító, Budapest, IV. Váci-utca 23. Használt ruhák újra becsereitnek és a legmagasabb árban beszámítatnak.

Osstrák-magyar Acetylén-társaság mint szövetkezet Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. Bécs, I., Wipplingerstrasse 22. és I. Tiefer Graben 26-28. Acetylén-világítási telepeket

létesít szállodák, vendéglők, kávéházak, villák, közösek, városok stb. részére. Gázfejlesztő készülékeink az eddigieket mind fölülműlják és a gáz teljesen megtisztítják, úgy hogy az égésnél füst, ártalmas gőzök és bűz nem keletkezik. Robbanás teljesen ki van zárva. Képviselek minden helységben keresztetnek.

Házassulandók figyelmébe!!

Legszebb drágakő ékszerek, gazdag választékban, brillant gyűrűk, fülbevalók, karkötők, nyakláncok, nyakfűzők, aranyórák és láncok és jeggyűrűk legutányosabban.

Schönwald Imre ékszergyárosnál. Pécselt, (Király-utca) szereshetők be, aki választmány küldeményrel bármily nagyságban és összegben szívesen szolgál.

Csokoládé. Kunz testvérek

Senki se mulassza el a Chocolate Imperialt, Thé Imperialt, Trappistint (likör), a trappista páterek és felülmulhatatlan finomságú készítményeit megismerni.

Kapható: Bálvány-utca 2. sz. és a kereskedésekben.

Ménes-Gyóroki Muszka-Magyarádi

asztlai, ménesi- és tokaji-aszúborokat, valamint ménesi-cognacot ajánl legmagasabb választékban
Domány József Aradon,
os. és kir. őfelsége a szász és szerb király, ugyanígy a cs. és kir. Károly bajor hercegnek udvari szállító, szőlőbirtokos és borsnagykereskedő.

Szerkesztő: HEVESI JOZSEF Budapest, Megrendelhető: a 'Budapesti Napló' kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Szerkesztő: HEVESI JOZSEF Budapest, Megrendelhető: a 'Budapesti Napló' kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Szerkesztő: HEVESI JOZSEF Budapest, Megrendelhető: a 'Budapesti Napló' kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Arany- és ezüstáru-gyár és verde-intézet.

Rubin A. és Fia BUDAPEST.

Gyár: VIII., Német-utca 9, Telefon 86-80. Iroda és elárutás: VIII., Eszterházy-utca 20, Telefon 57-92. Saját készítményű sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kenyérkosarak, gyümölcsstartók, girandólok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindennemű egyházi tárgyak stb mindennemű kivitelben. Nagyban árák. Javítások és újjalakítások saját költségén eszközöltetnek.

Andrényi borpince árjegyzéke.

Budapest, Váci-körút 46. sz.

Asztali borok palackokban.

1 lit. 1/2 lit.	1 lit. 1/2 lit.
Gyóroki fehér -45 -24	Marosmenti -50 -27
Aradhegyaljai fehér -60 -32	Magyarádi feh. -60 -32
siller -45 -24	Gyóroki vörös -60 -32

Peosenye- és gyógyborok. 7/10l. 85/100l.

Magyarádi fehér	-55 -30
Bakator	-70 -38
Rizling	-75 -40
Finom vegyes fehér	-90 -50
Szomorodni	1.20 -65
Burgundi vörös	-75 -40
Ménesi aszu	3.50 -2.00
Som (erdélyi különlegesség)	-90 -50
	1/1 üveg 1/2 üveg
Tokaji aszu	2.- 1.75

Gyóroki-ménesi saját termésti különleges vörös borai. 7/10l. 85/100l.

Ménesi cabinet	1.20 -65
Ménesi szemelt	-90 -50
Kálváriahegyi	-60 -35

Mts. Gróf Teleky Ádám úr marosújvári pinczejéből.

Rizling	1.- -55
Tramini	-90 -50
Erdélyi aszu	2.- 1.20

Saját égetésti pálinkák. 1/1 lit. 1/2 lit.

Szilvórium	1.20 -65
Törköly	1.20 -64
Sepró	1.40 -75

Cognac. 7/10l. 85/100l.

Cognac aszu	4.50 2.50
Cognac	2.20 1.20
Cognac	1.90 1.10
Cognac	1.65 -95
Cognac csillagtalan	1.45 -85
Cognac 2/10 ltr. üvegben 60 kr.	
Cognac 1/10 ltr. üvegben 30 kr.	

Francia cognac.

Martell V. S. O. P.	6.- -
V. S. O.	5.50 -
V. O.	5.- -
	4.50 2.50

Magyar pezsgők.

Gentri Club	2.20 1.25
Domino	2.20 1.30
Törley, Talisman	2.25 1.40
Koronapezsgő	1.20 -75

Francia pezsgők.

Pomery és Gréno	5.20 3.-
Heidsieck Monopole	4.80 3.-
sec	5.20 -
dry	5.50 -
Roederer Carte Blanche	4.20 2.90
G. H. Mumm	4.00 2.90
Veuve Cliquot Pomartin	5.20 2.90

Borok kimérve utóán és poharankint is kaphatók. Megrendelések házhoz szállíttatnak.

Az asztali, peesenye- és gyógyborok, valamint a pálinkák és magyar cognacok árai palackokkal együtt értendők.
Az üres palackok tiszta állapotban a következő árakban vétetnek vissza: 1 literes és 7/10 literes 5 kr., 2/10 és 85/100 literes 3 kr., 2/10 és 1/10 literes 2 kr.

Színházak, szórakozó helyek.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Vasárnap, november 19-án 3 előadás.
D. u. 1/23 órakor mérsékelt helyárakkal.

Magyarország földrajza vázlatokban.
Irta Cholnoky J. egy. adjunkt. (2 rész. 102 kép).
1/25 órakor és 1/38 órakor rendezt helyárakkal.

Küzdelen az északi pólusért.
3 felvonásban, 15 jelenetben és 37 képből. Átdolgozta Cholnoky J. egy. adj.

Ezt megelőzi
1/55-kor:

A dobsinai jégbarlangról.
1/38-kor:

A naprendszerrel.

Tudományos előadás vetített képekkel Irta Kövesligetby Radó egy. tanár.

Különlegesség! — Legfinomabb
harzi kanári

közvetlen behozatal St. Andráshegyről. Hajlott torok-és csengettyű, rázó és basszus hangon, tüdő, fűtülő és flótázó hangon nappal és éjjel dalolnak, 10 napi próbaidő, előadók Fehérvöl szálloda, VIII. Kerepesi-ut 15. földszint, 12. ajtó. Sondermann madárkereskedő közvetlenül Hartzból. Ezenkívül 2 darab beszélő papagáj.

„Magyar Könyvtár“

Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

Kiadja: Lampel R. (Wodtner F. és Fiai.)

A novemberi számok a következők:

- 134. Sipulus. (Rákosi Viktor). Ujjah humorozskek.
A legnépszerűbb magyar humoristának néhány legmulatságosabb elbeszélése van e füzetben összegyűjtve; köztük a „Leendő özvegyem története” és „A drámai szende leánya”.
 - 135. Kazinczy Ferenc. Pályám emlékezete. Szemlényekkel. Kiadta és bevezetéssel, valamint jegyzetekkel ellátta *Lalassa József*.
A nagy szépművelő mester híres önéletrajzából itt a legérdekesebb és legjellemzőbb fejezetek vannak közbehozva.
 - 136. Zöldi Márton. Színész-históriák.
A magyar színészéletnek egyik legalaposabb ismerője Zöldi Márton, rendkívül érdekesen festi e novellájában a régi magyar színész-világ néhány típusát.
 - 137.—B. Arany János. Buda halála. Bevezetéssel ellátta dr. Moravcsik Géza. (Isk. kiad.)
A legnagyobb magyar epikus egyik halhatatlan remekműve, teljes szövegében, érdekes bevezetés kíséretében.
 - 140. Anstole France. Apró történetek. Ford. *Ambrus Zoltán*.
A modern francia elbeszélő irodalom egyik világhírű nagyját mesteri toló magyarázza e füzetben.
 - 141. Poe Edgar. Rejtélyes történetek. Második sorozat. Ford. Tolnai Vilmos.
A nagy amerikai költőnek e világhírű munkái kétségkívül legszenzációsabb termékei századunk elbeszélő irodalmának.
- Egy-egy szám ára 15 kr.
Teljes jegyzékkel szépen szolgált a kiadóhivatal. — Az eddigi megjelent 140 szám részlet-fizetésre is kapható.
Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. szám alatt.

A m. t. gazdasszonyoknak!

A Tannwaldi Fogyasztó-Egyelet ajánlja raktárát kitűnő hírnevű ingnek való **sirtingben** és **sifonban**, ágyhuzatnak, pongyoláknak való **grádliban**, **brilliantban** és **virágos damasztban**, továbbá **niellet**, **lepedővásznak** és **köpert** stb. **kelengyék** számára, valamint nagyon jó kötő- és horgoló-pamutot. Valamennyi árut **gyári áron**; ugy **egész végben**, mint méterenként is. Mintát kívánatra, díj- és bérmentve.

Cim:

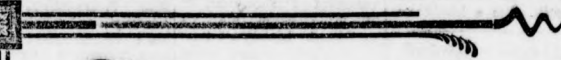
Consum-Verein in Unter-Tannwald, Böhmen.

EHRlich G. GUSTÁV

magyar kályhagyára Budapesten.
Moldinger-kályhák,
Fokozt fűtésű, acélhomak kőpennyvel vagy kőművesfalú szilenczománccal kőpennyvel, álműzött alapzattal a legrészesebb kivitelben.
Szabályozó tüstőkályhák
acél vaslemezburkolattal és tüstőlárda beállítással.
Szabályozható kályhák fűtőterre.
„Ehrlich-féle” kályhák és vendéglő részére alkalmazható kályhák.
Gyár: VII. Fegyerás-ut 6.
Telefon 62—21.

Asztaltűzhelyeket
a legártósebb és el nem pusztítható szománburkolattal minden szinben és szép kivitelben. — „Ehrlich-féle” új
Asztaltűzhelyeket
re és előlételkial. vaslemezről.
Takarékűtűzhelyeket
erős anyagból készítve, szép kivitelben és olcsó árak mellett.
Szelelő-rácsokat.
Mintaraktár: VII. Deháy-u. 1.2
Telefon 60—68.

Alkatmi vétel!

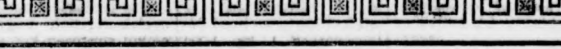
Porcellán és majolika
asztali, tea, kávé-, mocca- és mosdó-készletek, egyes csészék, tányérok, palmaedények, vázák, alakok, valamint egyéb használati és dísz tárgyak
részben jelentéktelen hibával, régebbi mintával, mélyen a gyári áron alul
adatok el.

Az eladás — míg a készlet tart — Bécsi-utca 3. szám alatt külön e célra berendezett helyiségemben történik.

A már jelentékenyen leszállított
szabott ár
minden darabon fel van tüntetve.

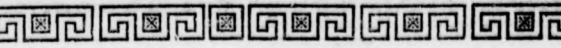
Fischer Emil
csász. és kir. udvari szállító
porcellán és majolikagyáros
Budapest, IV., Bécsi-utca 3.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

Ó cs. és apostoli királyi Felsőháznak legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik a **XXI. magyar királyi államsorsjáték** rendezése, melynek remélhető haszna a következő közhasznú és jótékony célokra fog fordítani:
1. A vagyontalan Állami Hízelviselek Összevétel és Árvai Segélyezésére szánt alap. 2. A sárvári kórházra. 3. A katolikus tanoncokot védő egyesület. 4. A budapesti V. kerületi napplya. 5. A paulai szent Vincéről nevezett irgalmas nőnek vezetésére bízott ó-budai tan- és nevelőintézet. 6. A fehér-kereszt országos lelkész egyesület. 7. A Zengy városi kórház. 8. A kassai Mensa Akadémia. 9. A budapesti Tabitha egyesület. 10. A magyar vöröskereszt egyesít kolozsvári Bókja a jövedelem 1/10-é részébe.
E sorsjáték összes, 7001-ben megállapított nyereségének az alább következő játékterv szerinti **365.000 koronára rúgnak** és pedig:
1 főnyeresemény — 150.000 korona | 10 nyeresemény ... 1.000 korona
1 „ — 50.000 „ | 20 „ — 500 „
1 „ — 20.000 „ | 50 „ — 100 „
1 „ — 10.000 „ | 100 „ — 50 „
2 nyeresemény ... 5.000 „ | 1000 „ — 20 „
5 „ — 2.000 „ | 6500 „ — 10 „
Az összes nyeresemények kétszázpénzben fizetnek ki.
A húzás visszavonhatóan 1899. évi december 30-án Budapesten történik.
Egy sorsjegy ára 2 forint e. é. van megállapítva.
Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottó-jövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX., Csopel-rakpart, telemelet), a Hová a megrendelt sorsjegyek ára postautóvalny mellélt előre beklendülő, valamennyi adó- és sórtartásnál, a legközelebbi postahivatalnál és minden városban és névzetesebb helységben felállított egyéb sorsjegygárártól kézzel.
Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.
M. kir. lottó-jövedéki igazgatóság.

Hangverseny.

Krisztinavárosi nagy süresarnok
I. Krisztina-ter 1. szám.
Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy a

Krisztinavárosi polgári Casinó
összes vendéglőhelyiségeit átvettem
a téli kuglizót és pince ét-termeket
ujjonnan tataroztam és ugyanott a legújabb és legszebb zenedarabokat fogja a

D'Lichtenthaler zenetársulat
minden hétfő, csütörtök, szombat és vasárnap játszan.
Számos látogatást kér:
Ehmann János vendéglős

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp. °°

Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bebiztosított alkalmazhatók közvényinél, osznan, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bebiztosították is mindig gyakrabban rendelkeztek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bertekü utángaz van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegyet és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLFSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Cselédek
biztosítását betegség esetére csak **1 frt 50 kr.** évi díjért elvállalja — bármely naptól kezdődőleg — és minden mellékjív nélkül a „Zion” jótékonyági egyesít, VII. ker., Erzsébet-körút 26. szám. Ezenkívül a „Zion”-egyesít azt az előnyt is nyújtja, hogy a **cselédválogatásokat** nála bejelenteni nem kell.
(TELEFON: „ZION”-EGYESIT.)

Dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Hertzel, dr. Kéti, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann egyetemi tanár urak által ajánlott

DUPLA MALÁJASÖR

Szent István védjeggyel,
a Kőbányai

Polgári serföző r-t.

készítménye, a sörpár egyik legjelentősebb vívmánya.
Ezen rendkívül kellemes ízű üdítő ital egyszerűsége miatt kitűnő szer álmatlanság, idegesség, emésztési zavarok és étvágytalanság ellen, ajánlható továbbá vérszegényeknek és lábadozó betegeknek, valamint a gyengeség különböző nemei ellen, végre igen fontos szoptató nőknek.
Kapható **Budapestben** minden fűszer- és csemegeüzletben. A **vidékre** a serföződe adóval szállítja.
Budapesti árak: a fogyasztási adóval együtt egy nagy palack (palackon kívül) ... 25 krajcár egy kis palack (palackon kívül) ... 20 krajcár.
Vidéki árak: a fogyasztási adóval együtt a kőbányai állomáson
egy rekesz 30 nagy palack ... frt 7.50
betét a rekeszért és palackokért ... 3.30
frt 10.80
Egy rekesz 30 kis palack ... frt 6.—
betét a rekeszért és palackokért ... 3.—
frt 9.—
A betétet visszaszolgáltattuk, ha a rekeszek és palackok jó karban és fuvarmentve 3 hónapon belül címünkre visszaküldetnek.
Ezen sör hónapokig eltartható.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása postáért 2 kr. Címrel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO

részére a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő dohányszomszégekben:

Brenner nyervek, Teréz-körút és Podmasiczky-utca sarkon.

Nemecsek-féle tőzsde P-tőzf-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., Dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

Szántó Mór tőzsdéjében Kecskeméti-utca 14.

Parisien

diplomé enseigne le français à très-bas prix. Adresse à l'expédition. 5285

Mindenkiféle

elhagyott fiatal leány ez uton önjait ismeretséget kötni előkelő úrral. Levéleket kér „Baldogtalan” jelleg alatt e laphoz. 2637.

Egy 26 éves

önálló üzletelt bíró fiatal ember ez uton egy szerény leányka ismeretséget keresi. Komoly ajánlatok e lap kiadóhivatalába „Szerény 16” jelleg alatt kérek. 2645.

„Faust”

Beleegyezem-e abba a végtelen hosszú időbe? soha! Életemben való bizalmat vesztani kezdem. Légy Istenem! 5273.

ANVAKÖNYV

Esketés

Ugyvivőség

(VII., Erzsébet-körút 7.)

a házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Továbbá jogtanácsos utján eljár utóélet, névmagyarosítási, katonai, törvényesítési, örökbeadási, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információkat nyújt. Ügyvezető: margitai, sámsóni és menyői Margitay Zoltán.

Kávészó

Orcy-út 28 számú sarokházban kávéházat berendezéssel együtt a háztulajdonos azonnal bérbe ad. 5266.

Elegáns

butorozott háromablakos utcai szoba külön bejárattal a lépcsőházból 1-2 úr részére azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5272.

Szegeden

legnagyobb forgalmu helyen

sütőde

betegség miatt eladó, azonnal átvehető, esetleg ocsón bérbeadó. Cím a kiadóhivatalban. 2646.

15 frtért

készíték mérték után saját műhelyemben úr állományt vagy hosszú tükörkötőt írom szövegbeírás nélkül, csak is valódi gyapjuszövet maradókból, mely foltosított útlevelekből származnak, romok szabásban. Seiler R. ferfi-szabó, Dohány-utca 92. Mintákat küldök házhöz. 5274.

Nőülendő urak

Agyelmébe!

Mely intelligens úri ember volna hajlandó egy csinos, jó háznál való leányt nőül venni. Hozomány bőlött egy 2000 forintos állást kap. Csak komoly ajánlatokat a teljes név és foglalkozás megjelölésével Cs. J. jellege alatt a kiadóhivatalba kérek. 2644

Fiatal

intelligens, szvegynővéremnek keresek szerény díjazás mellett foglalkozást. Üzleti jártassággal, valamint néhány száz frt öradékkal rendelkezik. — Következőt s ívesen díjazok Cím a kiadóhivatalban. 2630

Ebédkosztot,

esetleg teljes ellátást kaphat 4-5 intelligens úr a Kerepesi-uton distingvált családnál. Cím a kiadóhivatalban. 2643

Für je 70 ft.

sind je 100 ft. rasch erreichbar (Frauen-Combinat.) Pro-pete gratis. Ungar. Börsenjournal Budapest.

Eine

distinguirte Dame lehrte Methode Berlitz englisch mit grossem Erfolg. Chiffre „Progress”. 5268

Jeune française,

parlant allemand, musicienne, est cherchée, comme dame de compagnie. Age au moins 23 ans. Pavement 25 ft. Lettres adressées au bureau sous „Française”. 5267

Házassulandók,

Lakást- és

Állást keresők

részére a ma megjelent Budapesti Általános Tudósió gazdag választékot és a legmegbízhatóbb anyagot tartalmaz. Olvasásra és hirdetésre különösen ajánlatok a kiadóhivatalban. VI., Váci-körút 19. sz. Vidéki megrendelőknél 12 kr. bélyeg mellékelendő.

Butor

faragott háló szoba, ebédlő kirendek, divány, asztal, szék olcsón eladó. Dohány-utca 45. ajtó 1. 5270

Tattersalli

jégpálya

Budapest legnagyobb és legjobb világított nyilvános jégpálya. 12000 négyzetméterre 20000 gertyafényű villamvilágítás. Vízreteleo legmélyebb helyen csupán 20 centiméter, tehát minden legkisebb veszély teljesen kizárva. Kettős hőszigetelő rétegeztei a lehető legtöbb jégnapokat biztosítja. Vasár- és ünneppnapokon, valamint hetenként négy alkalomból katonazenane. „Meleti pályaudvar” feliratu villamosokkal közvetlen összeköttetés. Melegedők, női, férfi öltözök, buffet. Muzey-körút, Kossuth-utca, Nagy-körútakból a Baross, Keeresi. Király-és Podmaniczky-utak sarkain jelölték. Idényjegy 8, napijegy 1 korona.

Egy forintért

100 darab legújabb elefantenszeme levélpapirt borítékkal

1 kitűnő bélyegzőt bármilyen monogrammal

1 répcésetnyomót két tésztaszésszerint betűvel és 1 festékpermető pléhdobozban adnak

Adler Testvérek

papírkereskedés bélyeggyártás és vésőműintézet, Budapest József körút 59-61. 5275.

Ének- vagy

zongoróórát ad mérsékelt díjazásért egy konzervatorista hölgy. Cím a kiadóhivatalban. 5185

Csinosan

butorozott két ablakos utcai szoba fürdőszobával használatlan olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2640

Kékfestő

bármilyen foglalkozást elvállal. Az illető — 22 éves fiatalember — tisztító ívetében is dolgozott. Levéleket „R. I.” név alatt továbbít a kiadóhivatal.

Ezüstesiszoló

tanuló

logalább 15-16 éves, kezesetik. Cím a kiadóhivatalban.

Kitűnő szabónő

ajánlkozik házakhoz és házon kívül mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2629

Szoba

utcai, csinosan butorozva külön bejárattal a lépcsőháztól, fürdőszobával használatlanul azonnal kiadó. 2627

Vetőgép

17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2542

Olajfestmény

modern tárgyú, jó nevű festőművész által bemutatás előtt azonnal átvehető. A kép keretel együtt körülbelül 1 és 1/2 m. magas és 3/4 méter széles. Cím a kiadóhivatalban. 2608

Modell kalapok

és általános elkészítését elvállalja díszítványt ízlésű dívtárúsnő. Megkezeséseket „divatárúsnő” jelleggel a kiadóhivatalba továbbít, ugyanott a cím is megtehető. 4963.

Zeneakadémiát

végzett úri leány cimbalom órát ad. Cím a kiadóhivatalban. 2655.

Csinos fiatal

leány üzletbe pénziárosnőnek vagy elárúsnőnek, ki mint ilyen már alkalmazva volt, ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalba. 2641

Szobátárs

egy fiatal ember egész elvállalással, olcsó ár mellett egy tisztességes családnál azonnal keresetlik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2633

Elegánsan

butorozott utcai szoba külön bejárattal, a Kerepesi-uton, a Nemzeti színház közelében 1-2 urnak azonnal vagy december elejéig kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2642

Házvezetőnőnek

ajánlkozik magányos becsületességű és nőt. Kitűnő gazdasszony. Cím a kiadóhivatalban. 2647.

Lakberendezések

szalonbutorok, vashutórok, szőnyegek, függönyök, lámpák, stb. izlőteljes, valamint kiválóan tartós kivitelben, egy egyes darabokban, mint teljesen kaphatók kényelmes fizetési feltételek mellett és minden árfelelemmel nélkül Pollák N. Ignácnál. Budapest V. Teréz-körút 23. Árjegyzék és csomagolás díjjal.

Menyasszonyok!

Völegények!

A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a netáni akadályok alól való felmentések kieszközölése s a kihirdetések körüli eljárások sok vezetésével, pénz- és időpazarlással járnak. Legcélszerűbb tehát egy a fővárosi, mint vidéki házassulandóknak az „Országos Esketés-i Ugyvivőség”-ben VII., Kerepesi-út 14. forduló, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégzetik.

Szépírási

tanfolyam

Kívánatra este is. Lekkiismeretes tanításom, valamint Pozsonyban 25 évi működésem alatt iszerültnek bizonyult tanmodszorem mellett még a legrosszabb irással bíró is szerény tanítást szép és folyékony írást sajátíthat el. Alapos oktatás a német nyelvi és helyesírásban. Mély tisztelettel Adler J., a pozsonyi keresk. ak. v. szépítő tanára. Lakás: V. kerület Nagykorona-utca 4. sz. 3. em. Értekezési órák d. e. 10-1-ig, d. u. 4-7. 5151

Ujapanyozó,

melyvel bárki azonnal moshatóan ujja aranyozhat elavult tükör- és képmamát, szobrot stb. — Üvegej ocséttel 80 kr., 1/4 literes 3 frt., 1/8 literes 1 frt. 50. Megrendelhető Kertész Tódornál Budapest, Kristóf-tér.

Csak nálam

készítetek darabonként is Makarttalakú sikerült fényképek, tisztán és elegánsan kidolgozva darabonként 1 frt. Vidéki megbízásoknál díjmentesen továbbít, ugyanott a cím is megtehető. 4963.

Nevelőnőket

észak- és dél németthoniakat zene és nyelvismerettel, vagy a néküll, angol és francia nőket, bonnekat, övönöket, idegen nyelv-mestermőket lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles tanítóknak zene és nyelvismerettel, vagy a néküll sürgősen keresek Szegheóné S. Lujza Budapest, Dessewffy-utca 22. sz. I. em. 5175

Urasági butorok.

Kevésbé használt szalon-garnitúrák, barok, ebédlő, hálószobák és konyhaberendezések, irodaberendezések, férfi és női kerékpár, szőnyegek, köpek, gáz- és villamcsillárak, ebédlő divánok és ury berendezések potom árban eladnak Ujvilág-utca 21. I. em. 5175

Pénzkölcsönt

kaphatnak katonatisztek, állami hivatalnokok, tanárok és tanítók, m. a. v. alkalmazottak és háztulajdonosok, ha vidékiek is, gyorsan, jó feltételek mellett. Semmi előzetes költés. Ajánlatok „Magapénz” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. (Válaszbélyeg.) 5253

Franczia

tanítónő keresek. Cím a kiadóhivatalban. 2636.

Hölgyeim.

Sajnálato, hogy a t. hölgyek nem idejében látnak az arc ápolásához, mielőtt a nap sugarak v. szél káros hatást idéznek elő, pedig mily kicsiny dologból áll szép fehér, tiszta arccal bírn. Nem csodálom, ha a t. hölgyek, a sok hirdettett és ajánlott arccremekből nem bírnak választani. Legegyszerűbb és legbizalmasabb azonban a Mlle. Flours-Crème, kisérték meg csak egyszer Mlle. Flours-Crème, meg vagyok győződve, hogy céljukat elérk. — Mlle. Flours-Crème protabétegy 50 kr. könyvel. Mlle. Flours-poudre, fehér, róza v. creol (baránák), 1 doboz 60 kr., szappan 40 kr. Főraktár: Török József gyógytára, Király-utca 12. — Továbbá csak nálam kapható a Mlle. Flours-hajvíz, mely bármely hajnak 1/2 óra alatt predeti színt visszahadja, 2 üveg 3 frt. utasítással (2 hóig elengedő), fekete, barna és arany-szőkébe kapható. Nem elégé ajánlhatom a t. hölgyeknek a homlokotfűt, mely övid idei használat után a redőket végképp kismítja, a homlokot fehér, szép formásra változtatja. Egy folyó évekig elart. drója 1 frt 50 kr. utasítással. Mily kellemetlen és rut a szőr az arcban vagy ajk körül, ezt fájdalom nélkül egy pillanat alatt eltávolíthatjuk az általam kiadott próba üveggel 60 kr. utasítással. Vörös kezeket v. ha még oly elhanyagoltak is, készpasztim által gyönyörű fehér puhavá változik, 1 próbatétegy 35 kr. utasítással. Számos blismerő levelekkel bizonyított felsorolt cikkeim bámulatos hatású, melyekért és biztos eredményért kereskedem. — Utánvételel titoktartás mellett akár itt Budapestben, vagy bárhová küldöm. MANDL I. A., Budapest, VII. ker., Botlén-utca 12. sz./No.

Ceska és Uj

ajtók, ablakok

méret után, felvesalva, tökéletesen készen, olcsón kaphatók

EISLER ARMIN

építő-asztalosnál Budapest, V. Nador-u. 61. (a Lipót-körút sarkán.)

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

kártyos-és asztalosbutor egyedüli főraktára

VII. ker.

Erzsébet-körút 23.

Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

ERENYI-féle

kitűntetett „NERVIN” nagy üveggel 80 krajncár. Legjobb: esz, köszvény, esontbántalmak, derékfájás és szagatás ellen. 8930

CIMBALMOK

kitűnő csengő hanggal az ezredéves kiállítás érdeméremmel és díszoklevéllel kitüntetve öt évi jótállás mellett, jutányosan kaphatók.

Karácsonyi aján-

dékoknak kis cimbalom 18 frt.

Varga Pál

cimbalomgyártónál Budapest, Rökk Szilárd-utca 3. sz. Képes árjegyzék ingyen.

Uri Havelock

7 frtól,

Női Havelock

9 frtól,

Fiu Havelock

4 frtól,

Leány Havelock

5 frtól feljebb.

A legjobb csak a tirolinál

Justitz Leopold,

lodenruha-specialista

BECS,

IX., Währingerstrasse 48.

Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az osztr. turista, a touring club és számos kerékpár egylet stb. szállítója.

LODEN

városi frt 12.-

LODEN menckoff 12.-

LODEN hajtóköpeny 12.-

LODEN turistaöltöny 12.-

LODEN molnáröltöny 10.-

LODEN süttöltöny 12.-

LODEN öltöny malomlakásoknak 12.-

LODEN erdőöltöny 12.-

LODEN erdőkerülő 10.-

LODEN vihargallér 5.-

LODEN gamaszi 2.50

LODEN viharköpeny 5.-

LODEN kerékpárosgallér 5.-

LODEN dress sapka minden színben 10.-

LODEN iskolaöltöny 8.50

LODEN iskolaöltöny 4.50

LODEN flúöltöny 5.-

LODEN flú felsőka 5.-

LODEN úri öltöny 12.-

LODEN sacco és mellény 8.-

LODEN vadászölt. 36.-

LODEN hegyi kabát 7.50

LODEN vadászka 9.-

LODEN köpeny 12.-

LODEN fodrakabát 5.-

LODEN madzag hosszú 5.-

LODEN nadrág rövid 4.50

LODEN felöltő 10.-

LODEN zsekekabát 7.-

LODEN valamint minden elmondható ruhakészletet mindenféle fajta kiegészítővel a lehető legolcsóbban nagybanárok mellett; minden fennvezetett cikk több mintfélszer is és minden árvaltoztatásban készletem tartatik. — Minták képes. árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendeléseket a legjobban alátámasztom. Nemzetköz. akadálytalan kiszállítás vagy a teljes összeg visszautadatik.

Justitz Leopold,

lodenruha-specialista,

Bécs, IX., Währingerstr. 48

Hivatalnok nadrág, szürk, ke, tricót ... 5.50

Hivatalnok zubbony al-lamzöld ... 7.-

Tornanadrág, drap, tricót ... 5.50

Double-hálókabát ... 7.-

Mit vegyünk

karácsonyi és ujvői ajándékba

Lúwy P. utódnál (Goldstein Berta) óras és ékszerkereskedő Budapest, Muzeym-körút 21. szám,

Schweizi nikel remtoir óra 2.50.

Dipla tula 5 frtől feljebb, 14 karat gyűrűk és függők 14 kar. női aranyóra lánc. 12.50.

valamint minden e szakmába vágó árú jutányos árban 3 év jótállás mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközöletnek.

Kölhögésnél,

rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemetofüccokkát.

MÓKA BÁCSI MESÉI.

Tündér Borbála.

Hol volt, hol nem volt, még az óperenciás tengeren is tul, még az üveghegyen is tul, ott, ahol a kis kurta farku disznó tur, volt egyszer egy király, annak volt egy fia.

Mikor ez a királyfi megnőtt, oda állt az apja elé és azt mondta:

— Édes apám, házasodhatnám. Kit vegyek el?

— Oh, édes fiam, fiatal vagy te még a házasságra. Aztán azt a lányt, akit neked szántam, csak úgy szerezheted meg, ha előbb megtanulod az ezermesterséget.

— Hát 'szen jól van, fősleges királyapám, megtanulom én azt is, csak hogy hol tanuljam meg?

— Menj el a vörös sziklához, üss rá háromszor a kardoddal, majd kiugrik előled egy ember, attól megtanulhatod az ezermesterséget.

A királyfi nem sokat gondolkodott, elbueszott az apjától és elindult a vörös sziklához. Ment, mendegélt három nap meg három éjjel, utoljára odaért. Kihuzta a kardját, rávágott a sziklára. Egyszerre csak mi ugrott ki belőle? Egy csunya, vörös szakállu ember és azt mondta:

— No királyfi, köszönd, hogy az apád küldött, mert egyszeriben véged volna. Hanem ha már itt vagy, gyere velem.

Avval megrugta a sziklát, mely abban a szempillantásban szétnyílt és mentek befelé. Mentek sokáig, sokáig, tudj' Isten meddig, utoljára odaértek egy vörös ház elé.

— Megállj, azt mondta az ezermester, az én házamba addig be ne tedd a lábadat, míg ki nem próbálok, meg tudod-e tanulni az ezermesterséget.

Avval eltűnt előle. A királyfi nézte, hová lett, s amint nézte, egyszerre jött eléje egy rémitő nagy bika, akkoráig bömbölt, majd megsejtült belé, a szeme vérben forgott, a szarvával turta a földet és neki rohant a királyfinak, hogy majd felökeli.

Ez se vette tréfára a dolgot, kihuzta a kardját, nagyot rikkantott és minden erejéből neki vágott a bikának. Amint hozzávágott, nem bika, hanem a vörös ember állt előtte és azt mondta:

— Látom, legény vagy a talpadon, már most csak gyere be.

Aztán bementek. Ott is maradt a királyfi egy álló esztendeig, mindenféle tudományokat megtanult, megtanulta azt is, hogyan kell akármicsoda négy lábú állattá átváltozni.

Mikor letelt az esztendő, azt mondta neki az ezermester:

— Már most eredj haza valamiféle állat képében. Mutasd meg az apádnak, mit tanultál. Hazament a királyfi szép csikó képében és

éjszaka bement az istállóba, odakötötte magát a többi csikó közé. Reggel fölébred a király, megje le egyenesen az istállóba, megismogatta a királyfit és azt mondja:

— Csak bujj ki a csikóbőrből, megismer-telek. Még nem tanultad ki a mesterségedet.

Mit volt a királyfinak mit tenni, megint elment az ezermesterhez, még egy esztendeig nála maradt, még többet tanult és azt is megtanulta, hogyan kell madárrá, bogárrá, hallá, mindenféle csuszó-mászó állattá átváltozni.

Mikor letelt az esztendeje, az ezermester megint hazaküldte:

— No most talán már eleget tanultál az édes apádnak.

Ment a királyfi haza, de nem ám a maga, hanem egy kis méhe képében, kiröpült egy kasba s ott elzűmmögött a többi méh között.

Reggel fölébred a király, vakarja az orrát, szaglálódik.

— Ejnye, azt mondja, megjött a fiam; merre van?

Addig szaglálódik, míg lement a kertbe, a méhkasba. Ott azt mondta:

— Gyere ki, fiam, itt vagy, megismertelek. Még nem tanultad ki a mesterségedet.

Mit volt a királyfinak mit tenni, előbujt a maga képében, aztán visszament az ezermesterhez és még egy esztendeig nála maradt. Most tanulta ám csak ki a mesterségét igazán! Nem volt a világon olyan dolog, amivé át ne tudott volna válni.

Mikor letelt az esztendeje, azt mondta neki az ezermester:

— No, fiam, most már eleget tanultál az édes apádnak. Hazamehetsz.

Ment is a királyfi haza kánya képében. A király ablaka előtt megrázkódott, hangya lett belőle és bemászott, rámszótt a király kabátjára, megrázkódott, gomb lett belőle és odavarrta magát.

Reggel fölébred a király, szaglálódik, mindjárt tudta, hogy itthon a fia. Csak hogy merre van? Fölöltözött, bejárta a szobáit, istállóját, pajtáját, kertjét, mindenfelé keresgélődött, de sehoh se találta.

— No, fiam, gyere elő, már látom, hogy jól megtanultad a mesterségedet.

Avval csak leugrik a kabátjáról a gomb, megrázkódik ott előtte a fia. Megölelte, megcsókoltta és azt mondta:

— No édes fiam, most már házasodhatsz.

— Hát kit vegyek el, édes apám?

— Te mást el nem vehetsz, csak Tündér Borbálát. Keresd meg a könyvekben, hol találod.

Előszedte a királyfi a könyveit, addig forgatta, addig forgatta, míg utoljára kisütötte, hogy Tündér Borbála ott van a zöld tengernek a fenekén.

Nem hiába tanulta az ezermesterséget, mindjárt tudta, merre menjen. Elbueszott az apjától, sasmadárrá változott, aztán röptül kilenc nap

meg kilenc éjjel, utoljára odaért a zöld tenger partjára.

Itt megrázkódott, kis arany hal lett belőle és leuszott a tenger fenekére. Uszott, uszott jó sokáig, utoljára vége lett a viznek s egy gyönyörű, de gyönyörű kert szélére jutott. Ebben a kertben aranyfák voltak, arany alma, arany körte, arany szilva, mindenféle arany gyümölcs termett rajtuk, arany madarak röpködtek az ágakon, gyémánt volt a szemük és olyan szépen daloltak, hogy már szebben nem is lehet.

A királyfiból hamar szunyog lett. Beröptült a kertbe s addig röptül, míg odaért egy aranykastélyhoz, annak minden ablaka tiszta gyémánt volt és úgy csillogott, úgy ragyogott, hogy majd megvakult, aki ránézett.

A királyfi szunyog képében beröptült a kapun, végig röptül az udvaron, végig röptül háromszáz szobán s az utolsó szobában ott ült Tündér Borbála száz tündér szobalányával. Kérdi a szobalányaitól:

— Mi hirt tudtok?

— Semmi egyebet, hanem kérő jött a házhöz.

Elnevette magát Tündér Borbála.

— Majd kiadjuk annak az utat. Forraljatok száz mázsa szurkot, ott lesz a halála, ha három próbán nem tud engem fölsimerni.

Tüstént kimentek a szobalányok, előkerítettek egy mennykő nagy üstöt, behánytak száz mázsa szurkot és nagy tüzet raktak alája.

Amint a lányok kimentek, a királyfi megrázkódott és a maga képében ott termett Tündér Borbála előtt.

— No itt a kérő; jössz-e hozzám vagy sem?

De még ezt jól ki se mondta, már nem volt ott Tündér Borbála. Ugy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

— Hej, gondolta magában a királyfi, vigyázzunk, mert már kezdődik a próba.

De kezdődött ám! Kinyílt a szobának valamennyi ablaka és sorba röptül be rajta egyik hattyu a másik után, egyik ablakon be, a másikon ki. Olyan egyformák voltak, mint egyik tojás meg a másik tojás.

Ezek voltak a tündérlányok, köztük Tündér Borbála.

Kitanulta a királyfi az ezermesterséget, de azért még se tudta meg, melyik Tündér Borbála. Találomra nem mert egyik után se kapni, mert akkor mindjárt vége lett volna.

Mekkora nevetés lett aztán, mikor a tündérek mind kiröptültek s Tündér Borbála azt kiáltotta:

— Csak rakjátok a tüzet, hadd forrjon a szurok, nemsokára belevetjük a kéromet!

Elszotyolodott erre a királyfi, bánatában lement a kertbe.

Amint ott sétált, meglát egy bokrot, azon gyönyörű, gyönyörű arany rózsák voltak. Megolvasta, hát száztíz volt, de egyik éppen olyan

REGÉNY.

A verebek.

(64)

— REGÉNY. —

Irtá: KABOS EDE.

Hagyta a hazugságba zuhanni, nem hagyta, még kergette is. Es most éppen ő tanítja, hogy „ne akarta a hazugságot egész életére megszokni!”

Reszketve hallgatott az asszony. A nyitott ablakon keresztül beömlött a hideg decemberi éjszaka levegője és a háztetőkről felhőren világitott az első hó.

— Nagyon hideg van, szólt végre Angéla és sikerült az ebédlebe menekülnie, ahol már lassankint elhelyezkedett az irodalmi és művészeti világ az asztal körül. A ház asszonya egy kicsit fázósan, de már mosolyogva ült le az asztaltól és intett az öreg poétának és Szaploneczaynak, akik mellette kaptak helyet. Korniss boldogan rendezkedett és maga utolsónak telepedett le az asztal végén.

Az ebédleben nem füstölt az irodalmi és művészeti világ, még a kérdések kérdését sem bolygatta. Ezek a percek a könnyű beszélgetések percei voltak, mikor a verebek nem is akartak egyebet, csak éppen csiripolni. A teát dicsérték és az asszonyt, aki a legnagyobb boldogság. (Természetesen a tea mellett.) A Szaploneczay nagy sikere is megoldotta a verebek nyelvét, a tea mellett nagyon tudták ünnepegni. A választásáról és kérdézősködtek már, hogy mennyibe került és kellett-e a piszkos parasztokkal sokat csokolózni. Majd a nagy irodalmi társaságok kerültek sorra, amelyek nemsokára szintén meg akárik választani és Boronkay általános

helyeslés közben figyelmeztette Szaploneczayt, hogy esetleg ennél a választásnál is sokat kell csokolózni. Mert ez sincs korteskedés, vizitek és csókok nélkül. De csiripoltak a verebek még sok egyébről és közben egyszer-egyszer kivirított egy bók Angélnak, mint pipacs a buzából. Csak éppen hogy nem a bók volt piros, hanem Angéla.

Szaploneczay mégis jobban találta magát, mint a szalonban. Ha egy kicsit kopottak is voltak a verebek és az asztal körül sem viselkedtek éppen kifogástalan eleganciával, de sok természetes kedvesség és naivság volt még a modortalanságukban is. Külön-külön pedig egészen kedvesek voltak a verebek. Novák nagyon okosan tudott beszélni, Boronkayban volt elméség, Domborád pletykákat tudott az irodalmi világból, Putnoky pedig pompásan szólt le a nagyokat. És teázás közben az öreg Varju mintha egy kicsit fölmelegedett volna. Most is az a medve volt ugyan, akit sohasem tudott levetni, de a maga medve-udvariasságával és medvebókjaival esudálatosan le tudta kötni a hallgatóját. Angéla olykor nevetve borzongott össze, ha egy ilyen medvebók érintette.

— Ha így szereti az asszonyokat, mért nem házasodott soha? — kérdezte tőle Angéla.

Az öreg poéta behunyta előbb a szeméit, aztán morgott, mint a medve:

— Anogy én szeretem az asszonyokat, azt ők nem igen tudnák kiállani. Nekem bizony ke-rekedik néha olyan kedvem, hogy felkapjam az asszonyt a levegőbe, aztán ledobom, egy kicsit meghengergessem és elverjem. Máskor meg azt szeretném, hogy karmoljon, üssön, tépázzon, mert én nagyon tudnék nevetni az ő macskamérgén. Egy kicsit furesn gondolkozom a szerelemről, nyilván a medvetermészetem az oka. De a simogtás, csókolózás, szóltan egymásba merülés, amit úgy szerelemnek csufolnak, nem fér a begyembe. Utálom, mint a cukroshabot. Amióta a szerelemből olyan édes enyelgést csináltak, az emberek is olyan édesesek és enyelgők. Én pedig azt hiszem, hogy nem is szerelmes. aki nem vad és

erőszakos. Hát mondom, nem igen tudnák azt kiállani az asszonyok, ahogy én szerettem volna szeretni, azért nem is házasodtam soha.

Angéla nevetett is, borzongott is a szomszédságában. De az öreg poéta már akkor el is unta, hogy annyit beszélt a szerelemről s Szaploneczayhoz fordulva, megkérdezte, hogy irt-e valami újat?

— Drámát irtam.

Az irodalmi és művészeti világ megmozdult. Angéla mintha egy kicsit el is pirult volna. Az öreg poéta pedig megint behunyta a szemét és amolyan medveálmodozással morogta:

— Drámát... magam is szerettem volna írni. A szegény lírikus csak líbeh, mint a bányamunkás, amíg valamit fel tud hozni a szív mélyeiből. Nincs már igazi ur, csak a drámaíró. Mindent másokkal végeztek. S akkor alkotta a legjobbat, ha még azt is el tudja titkolni, hogy azok a mások az ő parancsa szerint végeznek mindent.

Ki se nyitotta most a szeméit, mintha tovább álmodozott volna. Egy kis csönd érzekedett az ebédlebe.

Korniss felugrott:

— Átmehténk a szalonba!

Angéla besietett, hogy az ablakokat becsukja s a társaság lassankint áthúzódott a szalonba, mely most már egészen hideg volt.

A sasorru suttogását hallotta Szaploneczay: — Most jönnek a felolvasások. Mennyi vers!

De mennyi!

Korniss behozta az öreg Varju felöltőjét, ami már így szokott lenni az irodalmi esték utolsó felvonásában. Begöngyölte az öreget és leültette a pamlag szélére, közvetlenül a kályha mellé. A fiatal verebek elhelyezkedtek a régi rendben s megint szivarra gyújtottak. Egy kicsit fészkelődtek, ami azt jelentette, hogy a sasorrunak alkalmat került Szaploneczayt a modortalanságaira figyelmeztetni. A fölösleges lábak ugyanis megint leloptak a zsöllyék karfáján s egyik-másik veréb úgy dől hátra a helyén,

volt, mint a másik, se kisebb, se nagyobb, se szebb, se csunjabb.

— No, gondolta magában, ezek itt a tündérlányok.

Csak hogy most már melyik a Tündér Borbála? Előszedte minden tudományát, akit az ezermesternél tanult, gondolkodott, tünekedett, de akármennyit gondolkodott, tünekedett, sehogy se tudta kigondolni, melyik a Tündér Borbála.

Nagy bánatában tovább sétált a kertben. Elmegy egy rozmarinbokor mellett, annak a tövében a földön egy fölborított fészket látott s alatta egy kis fia arany madár csipogott. Megsajnálta, megigazitotta a fészket s beletette a kis madarat.

Abban a szempillantásban ért oda a kis madárnak az anyja.

— No, királyfi, jótét helyett jót várj. Tudom, mi a bajod, de segíték is rajtad, mert ezermesterséggel Tündér Borbálát világ életben ismered meg. Törj le egy ágat erről a rozmarinbokorról, fogd a kezében, aztán a harmadik próbánál vigyázz. Az, ami előtt meghajol, az lesz Tündér Borbála.

A királyfi megköszönte az arany madár jó tanácsát, letörte a rozmarinágat, kezébe fogta s ment vele vissza a rózsabokorhoz. De biz ott egy szem rózsza az nem sok, annyi se volt már.

Mit tehetett volna egyebet, ment föl a kastélyba és leült az utolsó szobában az asztal mellé. Alig hogy ott ül, csak perdül ám az asztalra egy gyűrű, pörög, pörög, mint a pörgettyű, aztán megint eltűnik, perdül helyében egy szakasztott olyan másik, aztán harmadik, aztán negyedik, aztán sorba, sorba, csupa egyforma gyűrű.

A királyfinak már a szeme is káprázott bele, de egyszerre csak érzi, hogy az egyik gyűrű előtt meghajol ám a rozmarinág. No iszen a királyfi se volt rest, hamar fölugrott, megkapta a gyűrűt és azt mondta:

— Ne tagadd, te vagy a Tündér Borbála!

Bizony az volt. A gyűrű helyett egyszerre ott lett a világszép tündérr királylány, Tündér Borbála, megölelte, megcsókolta a királyfit és azt mondta:

— Te az enyém, én a tied, ásó-kapa se válasszon el bennünket egymástól.

Volt aztán öröm meg öröm. Hamarosan elkészültek az utra s mikor elindultak. Tündér Borbála megfogott egy aranyvesszőt, rácsapott a kastélyra, kertjére, mindjárt arany gombolyag lett belőle és oda adta a királyfinak, hogy tegye zsebre. Csak éppen az aranyos, gyémántos hintáját, meg hat aranyosbőr lovat hagyott kint a kastélyban, a hintóba beleültek és elhajtottak a királyfi apjának az országába.

Könnyen elhajthattak, mert amint a kastély eltűnt, eltűnt a zöld tenger is. Nemsokára haza is értek és akkora lakodalom csaptak, hogy Hencidától Boncidáig folyt a lé.

Mikor megvolt a lakodalom. Tündér Borbála elkérte az arany gombolyagot, földobta a leve-

mintha el akarna aludni. (A szemek behunyását úgy körülbelül valamennyi veréb eltanulta az öreg Varjúdtól.)

De ez a fészkelődés csak addig tartott, míg Korniss valamit sugott Boronkaynak. A másik percben Boronkay már kivett valamit a zsebéből s a verebek ennyiből is értettek. Az első vers rímelt cselegtek a levegőben s az arcokon megjelentek azok a megszokott vonások, amelyekből kritika, irigység, tetszés, közöny s a jó isten tudja, még micsoda kiabál. De ki nézte a verebek arcát? A felolvasó szeme Angéla nézete kereste s csak néha téved Szaplonczayhoz is, aki ujember volt a társaságban. És az első versre jött a másik, a harmadik s ott a lámpa alatt, füstben és fényben fürödve, mozdulatlanul ragyogott az Angéla feje. Mint valami fehér szirt, amelyhez a verekből kiáradó fényhullámok verődnek, csapódnak.

Putnoky már ott volt Szaplonczay mögött. — Hát mit mondtam? Csupa égő vallomás a közös ideálhoz. Már mind szereti a ház asszonyát a rimeivel. Eppen így szavalták a vallomásaikat a kasszirónék, míg a kávéházban laktak. Tudtam én ezt...

A szalon levegője füstöt és égő vallomásokat ringatott. Angéla a lámpa alatt összefont karokkal állta ezt a szakadatlan zuhatagot és Szaplonczay a Korniss arcáról próbált olvasni. A kis tanár pedig ragyogó arccal kereste az Angéla tekintetét, mintha a távolságból, némán akarná neki megmondani, hogy ezt mind, mind én szerettem neked! A költöket, a verseket, a gyönyörűséget, a boldogságot, a hódolatot. Olyan mérhetetlen megelégedés tükrözött most a Korniss szemében, hogy Szaplonczay ijedten fordult Angéla felé. Onnan sugárzik át a boldogság a Korniss arcára? De mozdulatlanul, csak égve ragyogott az Angéla arca a lámpa alatt. A mozdulatlan szirt, amelyhez szakadatlan verődnek a verekből kiáradó fényhullámok.

(Folytatása következik.)

gőbe és amint leesett, ott lett a tündérvár meg a tündérkert és odamentek lakni. — Aztán éltek, haltak s ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kalászközt.

Holdvilágos nyári este — ragyognak a csillagok, Holdvilágos nyári estén a vetés közt ballagok, Hazatérő nyáj kolompia elhallatszik messzire, Fészken nyugvó kis pacsirta felröppen a messzire.

Nyugodj, nyugodj, kis pacsirta, megszokhattad márezajt, Hízsz a pásztor minden reggel, minden este erre hajj. — Arany kalászközt zizezése s nádasával ott a tó: Csupa ábránd, csupa nóta, csupa édes altató!...

Beérek a tanyaszélre, — megugatnak a kutyák — Az udvaron rendre, sorra elpihennek az igák, — S míg a kocsis, vig nótával — a csikókat eteti, Felesége, bent a házban, az ispánt ölelgeti...

— Pásztortüzek, rengő kalász, bűvös hangú kis madár! Hát még itt is, köztetek is akad asszony — csapodár?! Keresgéltem, kutagattam, járva kelvo szeretszét, S szívem sejtve, fájón súgja: asszonyhűség — szóbeszéd!...

Balla Miklós.

A boerokról.

— Az uti rajzokból.

Irta: Mark Twain.

... Johannesburgban sok új hallottam a boerokról, amikről még nem volt tudomásom. Amit ott mondtak, az utóbb beigazolódtott Dél-Afrika egyéb részeiben is. Ha mindezt egybefoglalom, a boerokról a következő képet alkotom:

A boer nagyon vallásos, borzasztóan tudatlan, nehézkés, akaratos, vendégszerető és lusta. Piszkos a szokásaiban, becsületes a felhírekkel való tárgyalásoknál, keményszívű fekete szolgájával szemben, jó vadász és lovas, szeret vadászni; feltételek a politikai függetlenségére; jó férj és apa. Nem szeretnek összeszorulva városokban élni, a magányt, az elköltözést szeretik a nagy, messzefekvő, ember nem lakta vidéken. Hallatlan étvágyuk van és nem nagyon válogatósak: disznóhússal és tengerivel — ha elég van — megelégszenek. Egy táncmulatságot, amelyen hajnalig mulatgatnak, nem sajnálnak egy jókora lovaglás; de egy imádságért kétszer akkora utat is szívesen megtesznek.

Büszkék arra, hogy a hollandusoktól és a hugenottoktól származnak, büszkék vallási és katonai múltjukra és dicső tetteikre. Eldicsékszenek vesztélyes és ismeretlen vidékekre való vakmerő felfedező utjaikkal, amelyeknek nem érzik az angolok alkalmatlankodását. Dicsőségnak mondják a bennszülöttek felett való győzelmeiket.

A boerok — átlagosan — nem tudnak som írni, sem olvasni. Ujságjaik vannak ugyan, de senki sem keresi őket. Csak nemrég alapítottak iskolát, ez ideig a gyermekek nem is tanultak. Hogy a világban mi történik, avval semmit sem törődnek. Az adófizetést gyűlöli és tiltakozik ellene. Harmadfél század óta ugyanott vannak, ahol voltak; az utitanderek felvilágosodott gondolkozását utálja. Bár gazdagság után vágyakozik, mint más emberek, egy gazdag marhaállomány kedvesebb neki, mint szép ruhák, házak, arany és gyémánt.

— Ha az aranyat és gyémántot nem fedezték volna fel — így gondolkozik — akkor az istentelen idegenek nem jöttek volna az országba; azok az erkölcsrontók!

Mit várhatnak mindezek után a boeroktól? Mi lehet ilyen anyagból? Az ember olyan törvényt vár, amely a vallásszabadságot korlátok közé szorítja, az idegenektől megtagadja a választói jogot. A képző-és nevelő intézetekre nem reflektál, az aranytermelet mérsékli, a vasuti hálózatot nem fejleszti, a külföldiekre magas adót vet ki, a boeroknak pedig adómentességet ad.

Az utitanderek azonban más dolgokat várnak. Hogy miért, nem tudom. Mert egyszerűen nem lehet más törvényt várni. Egy gömbölyű ember nem illik mindjárt bele egy négyzögbe; időt kell néki hagyni, hogy formálódjék. Némi javítások történtek már Jameson beérése előtt is és azóta még néhány reform történt. A transvaali kormánytanácsban bölcs férfiak ülnek és ezeknek köszönhető az a haladás, amely ez ideig kevéssé érintette a boerok nagy tömegét. Ha a kormány kevéssé volna bölcs, akkor Jameson felakasztotta és ezzel mártírrá avatta volna. De a bölcseségnek is megvan a hatása és ha Mr. Rhodeset valamikor megfogják, feltétlenül szentté avatják.

A johannesburgiaknak sok követelésük teljesi-

tették már és egyéb panaszai is eltűnnek majd az idő folyamán. Örüljenek, hogy a boerok felemelkedtek az adójukat, ami még mindig jobb, mintha Rhodes barátjuk és a Délafrikai Társaság tolt volna. Ha ezek volnának a kormányon, akkor már régen a szegényházba kerültek volna.

† **Fejedelmek kedvtelése.** Eppen úgy, mint a köznapi embereknek, a fejedelmeknek is megvannak a maguk kedvtelései. Margit olasz királynőnek nagyon különös passziója a cipők és keztük gyűjtése. Többek közt a gyűjteményben vannak Stuart Mária, Mária Antoinette, Jozefin császárnő, Anna angol királynő, Katalin cárnő cipői. Szívenedélyes dohányzók is akadnak az uralkodónők között. A mi boldog emlékü királynőnk naponkint harmincegyven török cigarettát szívott. Az olasz és a román királyné is dohányoznak. Matild főhercegnő, Albrecht főhercegnő leánya a dohányzásnak lett áldozata. Titokban dohányzott a szobájában, amikor a főherceg meglepte őt. Feltelmében mousselinruhája zsebébe tette az égő cigarettát. A ruha tüzet fogott és a tizenhat éves főhercegnő olyan égési sebeket szenvedett, hogy néhány óra múlva meghalt.

A zene tartozik a legelső királynő kedvtelése közé. Viktória királynő, leánya Lorne marquise és menyje a walesi hercegnő zongorán és orgonán játszanak. Erzsébet román királynő művészi játszó hárfán. A páp és császárné kitűnően citerázik.

Az ékszereket minden fejedelemlő kedveli, természetesen más-más módon. A mi királynőnk az opál és smaragdot szerette, Frigyes császárné a gyöngyöket kedveli. A walesi hercegné a csipkéknek kedvelője és milliókat érő gyűjteménye van. Izabella spanyol exkirálynő is csipkéket gyűjt és birtokában van egy olyan szawl, amelynek 80.000 márká értéke van.

A sport legkülönbözőbb nevei is kedvelőkre találtak a fejedelmek körében. Az angol királyi családnak majdnem minden tagja kerékpáros. Alig van uralkodó család, amelynek legalább néhány tagja ne kedvelje a kerékpár sportot.

† **A kultúrnyelvek harca.** Egy angol statisztikus Lewis Carnac rendkívül érdekes statisztikát állított össze arról, hogy az angol, német, orosz, francia, olasz és spanyol nyelv a tizenötödik század óta mennyire terjedtek és a statisztikából következőt van le a huszadik századra.

A statisztika táblázata a következő:

Végén a	millió ember beszélt						
	angol	német	orosz	francia	olasz spanyol nyelven		
15. század	4	10	3	10	9-5	8-5	millió
16. század	6	10	3	14	9-5	8-5	"
17. század	8-5	10	3	20	9-5	8-5	"
18. század	20	31	30	31	15	26	"
19. század	116	80	85	52	54	44	tehát a
20. század végén	640	210	233	85	77	74	millió

ember beszélne e fejlődés arányában számítva. Ez a statisztika különösen a latin nyelvek hatalmas fejlődésére mutat.

† **A transvaali elnök neje.** Krüger né asszony a háziaság megtestesülése. Külsejében, magatartásában, beszédében olyan egyszerű, mint bármely más lincolnhiri farmer felesége, és éppen olyan takarékos, mint mértékletes. Krüger dús gazdag ember s a miye van: azt egyéb szerencsés körülmények mellett nagyban a nejeének köszönheti, ki több mint fél századon át gondoskodott, dolgozott és takarékoskodott az ő számára. Krüger mint farmer kezdte el pályáját, aztán pásztor, katona, pap, követ és végre elnök lett, ezen változatos pályán végigkísérte őt Krüger né és mindenkor őszinte hittel, patetikus bálumattal adózott neki. Szerinte Krüger Pál ma is a legnagyobb élő ember. A törekvő, becsvágyó boer farmer nagy segítséget talált abban a kézszerű szelid leányban, akit 56 év előtt megkérdezett, hogy akar-e felesége lenni?

Mikor az elnök otthon van, minden reggel 5 órakor a kis tűzhely körül látjuk őt forgolódni, amint férjének kávét főz reggelire. A kávéfőzésben Krüger né utólagos utólagos és férje állítása szerint kevesebb kávéból is sokkal jobb reggelit tud főzni, mint Transvaal bármely asszonya. Mikor háztartása nehez gondjaival elkészült az elnök, akkor fekete ruhát ölt és beül kicsiny szobájába, hogy harisnyalyukakat tőmjön. Minden ruháját maga varrja; három ruhánál sohasem több a készlete és mindig fekete. Kalapjait is maga disziti. Ünneplő kalapja, melyben az elnökkel a templomba szokott járni, éppen olyan közismert tárgya Pretoriának, mint Krüger cilindere. Sok tulajdonsága között nem utolsó az, hogy szereti az állatokat. A madártollak és szárnyak kalapra tűzése ellen folyton panaszkodott; ő maga sohasem hódolt ennek a divatnak a az ország

hölgyei közül is sokan követik példáját. Mikor férjének szobrot emeltek, mely az előnként karosszéken ülve, fején az ismert kőcsüggelalappal ábrázolja, titokban arra kérte a szobrászt, hogy a cylinder tetejét ne sima laposra, hanem homorúra faragja.

— Tudja, kérem, abban a mélyedében majd megáll az esővíz és a kis madaraknak lesz mit inniok.

A szobrász hajlott kérésére és az előnként szobrán most tényleg ivótelepe van a madaraknak. S Krüger apó nemcsak hogy nem haragszik érte, sőt dicséreti felesége ötletét.

— Legalább így hasznolt is hajt a szobor — mondta.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, november 18.

Értékület. A budapesti tőzsdén az elmúlt héten az irányzat állandóan nyugodt volt, csakis a hét végén mutatkozott mérsékeltbb javulás, a kereslet azonban nem vált élénkebbre. Leginkább az osztrák hitelre és rimamurányi részvényekre szorított a forgalom és a többi papírban csak nagyon csekély volt a forgalom.

A helypiacon az irányzat nyugodt volt az egész héten; az egyes értékek árai tartották magukat. Némi mozgalom csak a városi vasút részvényei körül volt. A többi papírban mind a kereslet, mind a kínálat kevés volt.

Gabonaüzlet. (Goldmann és Engel cég jelentése a Budapesti Napló számára. Az időjárás ezen a héten is nagybárá száraz maradt. Kezdetben még borús és ködös idő mellett szórnyos csapadék is fordult elő, — a felvidéken havazás alakjában — ez azonban csak rövid ideig tartott és így továbbra sem volt kielégítő. Gazdáink körében a nyugtalanság — a vetések állása felől — így még nem szűnt meg. Éjjeleken át gyakrabbi fagy is volt észlelhető. A vizállás tovább is csökkenő és a hajózás nagyon meg van nehezítve; részben meg is kellett szüntetni. A kontinensen az időjárás ugyancsak száraz és a hőmérséklet erősen csökkent.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg, javulást most sem jelenthetünk és nem mutatkoznak oly jelenségek sem, melyek a fogyasztási kereslet megélénkülését tennék valószínűvé. A készletek mindenütt elegendő nagyok és úgy a tengerentúli, mint az orosz kínálat is bővebb lett. Amerikában az irányzat fedezési vételekre kellemesebb ugyan, az árfo lyamok azonban alig változtak. A látható készletek a Bradstreets jelentése szerint e héten búzában ismét 1,800,000 bushellel gyarapodtak, ami azonban a spekuláción nem elégtette ki. Angliában az üzlet nyugodt, a forgalom korlátolt maradt és az árutulajdonosok mérsékelt engedményekhez voltak kényserülve. Franciaországban is csökkenő volt az irányzat. Az összes többi kontinentális piacokon a viszonyok egyébként nehézkesek és az üzlet korlátolt. Talán a következő hideg időjárás fog barátságosabb hangulatot teremteni.

Nálunk a forgalom valamivel jobb volt ugyan, de csupán búzara szorított, mi mellett az árak is mérsékeltben javultak. A többi cikkeknél ennek ellenében korlátolt üzlet mellett válfazottalak. Csúpan árpa volt laányháb.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük: Búza csendes irányzatban indult, dacára, hogy a kínálat szűk keretben maradt. A hidegebb időjárás és a fedezési vételekre szilárd határidőpiac azonban ugyancsak szilárdított hatással volt a készletre is, annál inkább, mert egyes malmok élénken iparkodnak készleteiket kiegészíteni és úgy látszik, hogy a sztygárainak nem is rendelkeznek elegendő nyersáru lélet. Az irányzat így fokozatosan megszilárdult és a tulajdonosoknak majd naponként lehetővé vált mérsékelt árelőnyöket kieszközölni. Finom búzák jó érdeklődésre találtak, ilyenek azonban csak szórnyosan kerültek piacra. Vagyonáru arányilag gyengén érkezik és a forgalom nagyobb részét tételek képezik, melynek árai, a hét végén bekövetkezett visszacsúszást leszámítva ca. 15 körül javultak. Az összfor galom ca. 155,000 mm. Szerb búzában elegendő a kínálat és malmaink e származékokból is vásároltak naponként egy-egy tételt. A heti hozatal 133,000 mm. tesz ki.

Rozs a búzára emelkedése dacára közép- és alarendelt minőségben, mint eddig is, el volt hanyagolva. Jobb minőségű áru elvéve kivétel céljából került eladásra, az árak azonban nagyjában alig változtak. Csendes irányzatban 6.—6.15, jobb árut 6.20—6.25 forintig jegyzünk helyben és helybeli paritásra, míg prima rozs néhány krajcár ezen jegyzéseken felül is ért el. Nyíri származékok iránt nincs érdeklődés és Debrecen paritásán 5.60—5.75 forintot jegyzünk.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) gyenge vételkedv és mérsékelt kínálat mellett jegyzéseit alig tarthatta fenn és a mult héthez viszonyítva 10 krajcárral olcsóbb. Minőség szerint gyorsok — hízalók egyáltalán nem vásároltak — 5.60—5.80 forintig

fizettek helyben. Állomásokon átvéve néhány kisebb tétel tisztavidéki árpa 6.—forintig volt forgalomban. Az üzlet egyébként pang.

Zab bővebbet van kínálva, a nélkül, hogy megfelelő kereslet mutatkoznék. Az irányzat így tartósan csendes. Finom áru hiányzik. Az árak szín és tisztaság szerint 4.90—5.10, finom áru 5.35—5.40 forintig jegyez helyben.

Tengeri (ó) csák szórnyosan van forgalomban és helybeli raktárból átvéve 5.40 forint, kocsiba téve 5.50 forintig jegyez. Uj tengeriben ugyancsak mérsékelt üzlet van, az árakban azonban nincsen változás. Promt szállításra Budapest távolságában átvéve 4.30—4.35, november—decemberre 4.35, november—februárra 4.50 forintig jegyzünk.

Olajmagvak: Káposztarepce (készáruban) alig kerül a piacra és helyben 12.25 forintig jegyez. Káposztarepce 1900. augusztusra alig volt forgalomban, jóllehet a repcevetés felől panaszok érkeznek. Az irányzat így némileg szilárdabb volt és 11.50—11.55 forint után jelenleg 11.70—11.80 forintot jegyzünk. A mellékkékekben jelentéktelen a forgalom; vadrepce 5.50—6.25 forintot, gomborka 10.50—11.50 forintot, lenmag 11.50—13 forintot ér el helyben.

Hüvelyesek: Bab e héten is csendes maradt. A kereslet nagyon gyenge és az üzlet is így csak korlátolt maradt. Csúpan apró szemű triurt bab iránt maradt meg az érdeklődés, jegyzünk ilyen Pétegyháza 8.—, Gyöngyösön 7.75 forintot. Gömbölyű Zombor-Baján 7.—, Mohács-Kalocsán 6.70, Vácon 7.— forintot. Barnabab Kalocsán 6.90, Nyiregyháza 6.75, tarkabab Nyiregyháza 5.25 forint. Kendermag lanya és alig van keresve, helyben 11.—. forintot jegyzünk.

A határidőpiacon az irányzat alaposan megváltozott, amennyiben az elmúlt hét legnagyobb részében az árak folytonosan emelkedtek, mi különösen a búzánál volt tapasztalható; a mellékkékekben nem volt nagyobb üzlet s ezekben az áremlékedés sem oly jelentékeny.

A heti üzlet részletei a következők:

Búza áprilisra 7.97 frtről fokozatosan 8.19 frtig emelkedett és 8.07 frt után 8.09—8.10 forintot zárul.

Búza októberre 8.01 frt, 8.19 frt, 8.12 frt, 8.14 8.13 frt árfolyamok után 8.14—8.15 frton zárul.

Rozs áprilisra 6.53 frt, 6.58 frt, 6.51 frt, 6.61 frt 6.56 frt árfolyamok után 6.56—6.58 frton zárul.

Tengeri májusra 4.95 frt, 4.97 frt, 4.93 frt, 4.99 frt, 4.97 frt árfolyamok után 4.95—4.97 frton zárul.

Zab áprilisra 5.12 frt, 5.15 frt, 5.13 frt után 5.12—5.14 frton zárul.

Káposztarepce augusztusra 11.60 frt, 11.75 frt után 11.80—11.90 forintot zárul.

Kávé. (Belák István kávé-nagykereskedő heti jelentése a Budapesti Napló részére.) Az amerikai piacokról ismét magasabb árakat jelentenek, mely drágaság nálunk még inkább fokozódik, miután egyes fajokban nagy hiányok vannak. Brazíliából a „Berenice” óriás gőzessel 67 ezer zsák kávé érkezett, de a rajta elfordult két pestis eset miatt az osztrák kormány nem engedi kirakodni, nehogy a pestis bozzánk is áthurcoltassék. Az osztrák kormány ezen óvatosságnak nagyon helyes ugyan, de azért mi még sem kérünk abból a kávéból, melyet előrelátó hatóság igen ósón fogunk ajánlani, miután az ércs dezinfekció következtében az áru nagyobb része hasznavehetetlenül válik. Árak: Santos mp. 40—44. Portorico 75. Jáva 100—120. Nyugotindiai 80—120, trauzito Trieszt vám nélkül.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása november 18-án a következő volt: Bankjegyforgalom 713,806,000 frt (— 16,742,000 frt); ércérték-készlet 514,647,000 forint (+ 1,185,000 frt); váltó-tárea 204,778,000 forint (— 22,147,000 forint); lombard-üzlet: 24,941,000 frt (— 1,750,000 frt); adómentes bankjegyirtalék: 11,821,000 forint.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi ülésén föltérteztet intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy az idei karácsonyt és üjevet megelőző vasárnapokon az ipari munka és adásvétel egész napon át szabadon legyen gyakorolható.

Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Macoasek Máté kereskedő Vel-Zdenoi, Gross Ignác kereskedő Miskolc, Grauer Mór cipőkereskedő Bécs, Blum Lessor kereskedő Jaslo, Coulon Miksa papírgyáros Unter-Ratzersdorf.

Szárazárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 18.— forint pénzben, 18.50 forint áruban. Bécsben a nyersszesz ára 19.60 forint pénzben, 19.80 forint áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. évi nov. 17-én. Készlet 623 darab. Értékelt 738 darab. Összesen: 1361 darab. Eladatott 905 darab. Maradt 456 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 39—42 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 38—42 krajcárig. 320—380 kgr. sulyban 37—42 krajc. Órag nehéz páronkint 400—500 kilos 37—39 krajcárig. Malaok 36—38 krajcár kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatőzsdé.

Budapest, november 18.

Jó kínálat és mérsékelt vételkedv mellett a hangulat nyugodtabb lett. Forgalmoba került 28,000 métermáza búza, egyes tételek néhány krajcárral alacsonyabb árakon. Tengeriben az irányzat szilárd. Más gabonafélékben a hangulat változatlanul nyugodt.

Eladatott:

Búza. Tiszavidéki: 1400 mm. 80-5 k 8 frt 57½ kr, 300 mm. 80 k. 8 frt 35 kr, 100 mm 79-4 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 20 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 15 kr, 200 mm. 78-8 k. 8 frt 25 kr, 200 mm. 78-5 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 78-5 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt — kr, 100 mm. 77-5 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt — kr, 5000 mm. 77 k. 8 frt 22½ kr, 100 mm. 76-5 k. 7 frt 75 kr, 150 mm. 74-8 k. 7 frt 55 kr, 200 mm. 74 k. 7 frt 80 kr.

Pest megyei: 100 mm. 82 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 81-5 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 79 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 78-8 k. 8 frt — kr, 300 mm. 78 k. 8 frt — kr, 150 mm. 77 k. 8 frt — kr, 300 mm. 74 k. 7 frt 60 kr.

Zalai: 500 mm. 75 k. 7 frt 72½ kr, 600 mm. 73 k. 7 frt 72½ kr.

A dai: 2500 mm. 73-5 k. 7 frt 75 kr. Bácskai: 2000 mm. 75-5 k. 7 frt 80 kr, 1800 mm. 74-5 k. 7 frt 80 kr.

Bánáti: 200 mm. 78 k. 7 frt 75 kr. Kalocsai: 2100 mm. 74-8 k. 7 frt 87½ kr.

Fejérmegyei: 1200 mm. 76 k. 8 frt. Erdélyi: 200 mm. 80 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 20 kr.

Felső-magyarországi: 300 mm. 76-5 k. 7 frt 65 kr. Szerbiai: 800 mm. 76 k. 6 frt 67½ kr, 5000 mm. 74 kr, 6 frt 45 kr.

Mind 8 hónapra. Árpa: 1700 mm. 5 frt 60 kr. Tengeri: 500 mm. 5 frt 50 kr, 1000 mm. 5 frt 60 kr.

Rozs: 200 mm. 6 frt 15 kr, 200 mm. 6 frt 15 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsdé szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Búza	kilós	100 kilogramm ár:		kilós	100 kilogr. mm. ár:		
		frtől	frtig		frtől	frtig	
tiszavidéki	0	75	7.55	7.70	71	8.05	8.20
"	"	76	7.60	7.80	80	8.20	8.30
"	"	77	7.80	7.90	81	8.30	8.40
"	"	78	8.00	8.10	"	"	"
föhérmegyei	0	75	7.55	7.70	71	8.05	8.15
"	"	76	7.60	7.75	80	8.20	8.30
"	"	77	7.80	7.90	81	8.30	8.40
"	"	78	8.00	8.10	"	"	"
posztvidéki	0	75	7.59	7.65	79	8.00	8.15
"	"	76	7.65	7.70	80	8.15	8.25
"	"	77	7.75	7.85	81	8.25	8.35
"	"	78	7.90	8.00	"	"	"
bánási	0	75	7.55	7.70	79	8.00	8.15
"	"	76	7.65	7.80	80	8.15	8.25
"	"	77	7.80	7.90	81	8.20	8.30
"	"	78	8.—	8.10	"	"	"
bácskai	0	78	7.55	7.65	77	8.00	8.10
"	"	74	7.70	7.85	"	"	"
"	"	75	7.85	7.95	"	"	"
"	"	76	7.95	8.05	"	"	"

Egyéb gabonafélék		kilós	100 kilogramm ár:	
			frtől	frtig
Rozs	uj elsőrendű	—	6.25	6.25
	másodrendű	—	6.10	6.20
Árpa	utakarmány	—	5.60	6.10
	éretleni való	—	5.60	5.70
Zab	sörtözésre való	—	6.40	6.60
	"	—	5.25	5.35
Tengeri	ó	—	5.20	5.50
	m. szemű	—	—	—
Repce	uj káposzta	—	11.90	12.10
	bánási	—	—	—
Köles	"	—	5.80	6.00

A határidőüzlet folyamán a következő kététesek történtek:

Búza (1900.) áprilisra	8.10—8.09—8.08—8.07—8.09
Búza (1900.) okt.-re	8.15—8.14—8.16
Rozs áprilisra	6.56—6.57
Zab áprilisra (1900.)	5.12—5.13
Tengeri 1900. májusra	4.97—4.98
Repce augusztusra	11.70—11.80

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Búza (1900.) áprilisra	8.13	8.14	áru
Búza októberre (1900.)	8.16	8.17	"
Rozs áprilisra (1900.)	6.57	6.58	"
Tengeri (1900.) máj.-ra	4.97	4.98	"
Zab (1900.) áprilisra	5.13	5.14	"
Repce augusztusra	—	—	"

Délután fél 5 óraker zárul:

Búza októberre (1900.)	8.14—8.15
Búza áprilisra (1900.)	8.07—8.08
Búza szeptemberre (1900.)	0.—0.—
Rozs áprilisra (1900.)	6.54—6.55
Zab áprilisra	5.12—5.13
Tengeri májusra 1900.	4.92—4.93
Repce augusztusra	—

A budapesti értéktőzsdé.

A mai értéktőzsdén kezdettől végig tartós volt az üzletlenség. A beállott változások elenyészően csekélyek voltak.

A helyi piac forgalom nélküli volt.

A déli tőzsdé kezdetben változatlan, végül szilárduló volt. A zárlat javult.

A helyi piac tartott.

Valuták és ércváltak változatlanok.

Az előtőzsdé tartott.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 373.25—374.—. Osztrák hitelrészvény 369.30—369.80. Osztrák-magyar államvasút 330.80—330.90. Közuti vasút 338.50—339.—. forint.

A déli tőzsdé emelkedő. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 373.50—374.25. Osztrák hitelrészvény 369.40—370.60. Osztrák-magyar

államvasuti részvény 331.—332.10. Leszámlító bank 252.—252.25. Rimamurányi vasmit 325.25—326.— Kőzuti vasut 339.25—340.— forint.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna 45.—52.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 53.—61.— forint. Vörös erdélyi — Vörös borsági — Középszemű 66.50—71.— Nagyszemű 71.—74.— frt. Disznózsir: budapesti 50.—50.50 forint, vidéki — városi 4 darabos 40.—40.50 forint, 3 darabos 41.—41.50 forint, füstölt 46.—46.50 forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—14.75 forint, 120 darabos — forint, 100 darabos 19.25—19.75 forint, 85 darabos 26.—26.50 forint

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén további realizációk következtek, amelyeket bányarészvényekben eszközöltek, az árfolyamok hanyatlottak.

A déli tőzsdén a hegyvidéki részvények emelkedtek ismét, mi tartós szilárd irányzatot idézett elő. Zárlatkor élénk volt az üzlet; az árfolyamok emelkedtek, az irányzat maradt.

Az utótőzsdén nagyon szilárd volt az irányzat.

Bécs, november 18. (Magyar értéktőzsde) 4/20 aranyjárdék 116.90. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 137.— Magyar vasut kölesön erüsten 99.50. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.50. Magyar leszámlító és pénzváltóbank 257.— Rimamurányi vasmit részvény 325.25. Magyar koronajárdék 94.45. 4/20-os osztrák hitellejre 93.50. Magyar hitelbank részvény 374.— Magyar nyeresémi kölesön sorsjegy 159.50. Kassa-óderbergi vasuti részvény 182.50. Magyar kereskedelmi bank 1390.

Bécs, november 18. (Osztrák értéktőzsde) 4/20 papírjárdék 99.80. 4/20-os osztrák aranyjárdék 116.00. 1890-iki sorsjegy 136.— Osztrák hitelsorsjegy 200.— Angol-osztrák bank 150.— Bécsi bankjegyesület 271.75. Osztrák-magyar bank 905.— Déli vasut 70.75. Dunagőzhajózási részvény 359.50. Dohányrészvény 134.50. Császári és királyi arany 5.70.— Német bankváltók 59.03. 4/20-os ezüst járdék 99.49. Osztrák koronajárdék 99.85. 1864-iki sorsjegy 202.25. Osztrák hiteltőzsdéi részvény 371.75. Unionbank 307.75. Osztrák Länderbank 234.— Osztrák-magyar államvasut 233.38. Elbavölgyi vasut 251.— Alpesi bányarészvény 281.— 20 frankos arany 9.58. Londoni váltóár 120.70. Bécsi Tramway 437.— Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, november 18. (Tőzsdéi tudósítás.) A mai tőzsde forgalma nagy kedveltség mellett nagyon csekély volt. A helyi értékek nagyjából gyöngültek. Kohó- és közérkezvények állítólag az amerikai vaspacik kedvezőtlen jelentéseire nyomottak voltak. Járdékok közül olaszok a tegnapi nyugati tőzsdék nyomán szilárdak. Vasutak

zül transzvaliak gyöngültek. Magánleszámlitási kamatláb 5/40/0.

Berlin, november 18. (Zárlat) 4/20-os papírjárdék —, 4/20-os osztrák aranyjárdék 98.75. Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 94.90. Osztrák-magyar államvasut 141.75. Kassa-óderbergi vasut —, Bécsi váltóár 169.15. Magyar vasuti beruházási kölesön 100.90. Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 191.75. Általános villamosági Edison 249.50. Gelsenkircheni 196.25. Laurakohó 253.—, 4/20-os ezüstjárdék —, 4/20-os magyar aranyjárdék 97.90. Osztrák hiteltőzsdéi részvény 231.75. Déli vasut 32.—, Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegy 216.45. 4/20-os új orosz kölesön 99.25. Török dohányrészvény —, Olasz járdék 94.—, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 161.75. Harpeni 201.50. Az irányzat szilárd.

Hamburg, november 18. (Zárlat) 4/20-os ezüstjárdék 98.90. 1860. sorsjegy 141.50. Déli vasut 32.—, 4/20-os osztrák aranyjárdék 99.25. Osztrák hiteltőzsdéi részvény 232.25. Osztrák-magyar államvasut 141.50. Olasz járdék 93.80. 4/20-os magyar aranyjárdék 98.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, november 18. (Zárlat) 4/20-os papírjárdék 99.80. 4/20-os osztrák aranyjárdék 98.60. Magyar koronajárdék 95.20. Osztrák-magyar bank 150.80. Déli vasut 32.10. Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 204.12. Bécsi bankjegyesület 136.—, Villamos részvény 145.90. 8/10-os magyar aranykölesön 81.60. 4/20-os ezüstjárdék 98.90. 4/20-os magyar aranyjárdék 97.80. Osztrák hiteltőzsdéi részvény 231.—, Osztrák-magyar államvasut 141.20. Északi vasut —, Bécsi váltóár 169.25. Párisi váltóár 80.95. Unionbank —, Alpesi bányarészvény 280.—, Az irányzat szilárd.

Páris, november 18. (Zárlat) 3/10 francia járdék 100.35. Olasz járdék 94.45. Osztrák-magyar államvasut 717.—, Francia törleszt. járdék 99.50. 4/20-os magyar aranyjárdék 99.75. Török dohányrészvény 300.—, Osztrák Länderbank —, 3/10-os francia járdék 102.12. Osztrák földhiteltőzsdéi részvény 124.—, Déli vasut —, 4/20-os osztrák aranyjárdék 98.12. Ottomanbank 563.—, Párisi bankrészvény 1080.—, Alpesi bánya részvény —, Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 18. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig, Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 41—42 — krajcárig, Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 42—42 1/2 krajcárig, Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 43—43 1/2 krajcárig. — II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, Közép (páronként 220—280 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig, — III. R o m á n i a i: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, — Közep (páronként 250—300 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig, — IV. R o m á n i a i e r d e t i (S t a e h l): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig, — Könyvű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig, V. S z e r b i a i: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 41—42 — krajcárig, — Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 40 1/2—41 1/2 krajcárig, Könyvű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 39—40 — krajcárig.

S e r t é s l e t s z á m: 1899. nov. hó 16. napján volt készlet 33,764 darab, 1899. november hó 17. napján felhajtott 913 darab, 1899. évi november 17. napján elszállított 1295 darab, 1899. november hó 18. napjára maradt készletben 33,382 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, november 18.

A légnymás eloszlási módja változatlan maradt, s csupán nyomási különbségei változtak, amennyiben az

északkeleti depresszió mélyebb lett, a déli depresszió pedig mélységéből vesztett. A maximum magva. N.-Britannia fölött van.

Leceapadások nagyobb mérvben csupán déli Olaszországban fordultak elő, egyebütt csak szórányosan és csekély mennyiségben. A hőmérséklet általában, de főleg a Kárpátok vidékén alacsony.

Hazánkban az idő hideg lett, úgy, hogy a hőmérséklet az éjjeli országzszerre a fagypontra alatt volt és napközben is alig emelkedett az 5 C fokig. Legnagyobb mérvet élték az éjjeli lehűlés Erdélyben, ahol a hőmérő egyes helyeken — 17 C fokot ért el. Csapadéknak elvéte volt csak nyoma. Kildát. Az uralkodó időjárásban változás nem várható.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, es. és kir. udv. szállított Budapest, VII. Kerepesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört) sarok Zenepalota. Megjelent! MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA, melynek segélyével a tilinkón tökéleteséssel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legszebb magyar s más kedvelt darab. Ára 1 frt 50 kr.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság BUDAPEST, V., József-tér 8. Befizetett részvénytőke 2 millió forint. Elvállal takarékpénztári betéteket 4/20-os kamatozással és a legkülönösebb visszafizetési feltételek mellett.

Első Leánykiházasítási Egylet Budapesten, VI. ker., Teréz-kört 40—42. szám. Alapították 1863. évben. Kifizetett népszerűtők 1892. december hó 31-ig 1,600,000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasítási biztosításokra 300 frttól 10,000 frtig.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. VI., Andrássy-ut 5.

V i z á l l á s .

Table with columns for location (e.g., Dunán, Tisza, Maros) and price/weight (e.g., nov. 18., nov. 17.).

Advertisement for MME ROSA SCHAFFER cosmetics, including 'Szépség gazdagság!!', 'Szépség hatalom!!', and 'Mme Rosa Schaffer' products like Poudre ravissante, Crème ravissante, and Eau ravissante.

Advertisement for Kiss József's 'összes költeményei' (complete poems) and 'Lant és Biblia' (Lyre and Bible) by Hevess Kornél.

Large advertisement for JOHN FOWLER & Co. 'GÖZEKE' (locomotives) and 'Kocsin és Gyalog' (on horseback and on foot) books.

Magyarország legnagyobb selyemárházában

Fischer Simon és Társainál Bécsi-utca 7. sz. és Deák Ferenc-u. 12.

az ezidei

karácsonyi occasió

folyamatban van. — Óriási raktárunk következtében az idén **rendkívül olcsó árak.**

4-12 méteres selyem- és bársonymaradékok minden árban.

Beniczkyne Rajza Lenke
válogatott regényei

Beniczkyne. Saját kezbe ... 50
Beniczkyne. Ő az. Regény ... 1.-
Beniczkyne. A hegység tündére ... 1.-
Beniczkyne. Rang és pénz ... 1.-
Beniczkyne. A vér ... 50
Beniczkyne. Közvélemény ... 1.-

Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában, **József-körút 18.**

Király-utca 41. sz. AMERIKAI ÁRUHÁZ Király-utca 41. sz.

Karácsonyi és újévi ajándékok legalkalmasabb bevásárlási forrása Spiegel Gyulánál.

Kérem árjegyzékemet figyelemmel átolvasni. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

1 teljes Lóden ruha ...	1.40, 2.-, 2.50	Női és férfi Jäger ingek ...	-.55, -.75, 1.-, 1.50	1 vég kreasz-vászon	3.50, 4.-, 5.-, 6.-
1 " Barket " ...	1.40, 1.80, 2.20	Férfi és női nadrágok ...	-.55, -.75, 1.-, 1.50	1 " lepedő-vászon 1/4-es	3.00, 4.-, 4.50, 5.-, 5.50, 6.-, 7.-, 8.-
1 " Flanel " ...	1.70, 2.00, 2.-	Uri ingek sima vagy redős ...	1.-, 1.25, 1.50, 2.-	1 " kanavász ...	3.50, 4.50, 5.50, 7.-, 8.-
1 " Szövet " ...	2.00, 2.50, 3.-, 4.-	50 szelvény melletti ...	1.50, 2.-, 2.50	1 " sifon ...	3.50, 4.50, 5.50, 7.-, 8.-
1 " Ball ruha minden színben ...	1.85, 2.50, 4.-, 5.-	Háló ingek egész hosszú ...	1.15, 1.50, 2.-	1 " 50 réteg umburger ...	7.50, 8.-, 8.50
Női téli blouzok ...	-.95, 1.05, 1.25, 1.50	Francis Cöpper nadrág ...	-.45, -.75, 1.-, 1.50	Fehér damaszt-garnitúra	1.80, 2.50, 4.-, 6.-
Női téli blouzok ...	1.25, 1.50, 1.75, 2.-	6 drb gallér 5 réti ...	-.70, 6 réti 1.-	Szines ...	1.20, 1.80, 2.50, 3.-, 5.-
Szoknyák illemből ...	-.85, 1.-, 1.25, 1.50	6 pár létsző 5 réti ...	1.20, 6 réti 1.90	6 drb froittir vagy damaszt törülköző ...	1.50, 2.-, 3.-, 4.50
Női ingek ...	-.60, -.80, 1.-, 1.40, 1.80	6 drb szekendő ...	-.60, -.90, 1.25, 1.80	Bourett garnitúra ...	4.60, 6.-, 7.50, 9.-, 12.-
" kőzi himzéssel ...	-.90, 1.30, 1.80	6 pár harisnya ...	-.65, -.90, 1.20, 1.50, 1.80	" függöny ...	1.50, 2.-, 3.-, 4.-, 6.-
" Glacé keztük ...	-.65, -.80, 1.20	Derékfűző ...	-.75, -.90, 1.20, 1.50, 2.50	Calpke ...	-.25, -.30, -.35, -.80, 1.20

Uj! Uj!

Páratlan szerdák.

Irtá Szomaházy István.

Ára 1 frt 50 kr.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összegelőre küldetke be. Kapható a "BUDAPESTI NAPLO" kiadóhivatalában.

Szólóajtványok

Nemes-Kadarka, Erdel, Piros-Bakar, Kövidinka, Aramon, Alecan-busé, Olasz-Rizling, Rajnai-Rizling, Madlen, Chassé, Pinos és fehér (gyöngyszőlő) és Juhfark gyököres, fűs, válogatott szép példányok fajtisztán. Ára portális alanyon szokványminőségben ezre 120 frt. Nem szokvány, de szép erős, gyököres, ezre 70 frt. Zöldajtványok, gyököres, ezre 110 frt, sima ezre 65 frt.

ÉLŐSÖVÉNY

Gleditschia (koronatörvis, krisztustörvis vagy tükölköpenyfa) valamennyi sövényvövény között legelősi. Gyorsan fejlődik, nem esemézik mint akác, orgona, stb. sűrű, izmos 15-25 cm. Ágcsa lüszelvény ember és bármilyen állatnak ellenálló. Földnyá, hogy szegény, homok, mész, kőves, szikes etb. talajban kitünően díszlik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majorkák, temetők stb. körülkerítéséhez feltűnőhatatlan, legelősi, örökös sövény képez. Ezgy drb csemete ára 6 frt, elegen 200 méterre. Minden megrendeléshez rajzok! A éllátót nyomtatott útítetési és kezelési utasítás mellékeltek. — Magvak, friss szedés, csirképes 100 kiló 25 frt, 50 kiló 10 frt, 10 kiló 4 frt 20 kr. Ismertető árjegyzék és a szőlőfajok ismertetője és kezelése ingyen és bérmenten. Cím: Szőlőajtványtelep kezelesége Nagy-Kárcsa, Bihar megye.

A nagybecsű közönség érdekében új és felette célszerű bevásárlási módszert rendeztünk be.

Egy pár asbest-talpu cipő 15 krért.

mérték szerint szolid és izléses kivitelben férfiaknak vagy nőknek egyaránt készítettünk, a következő kényelmes módszer szerint.

Uraságod az általánosan üdvösnek talált eladási módszerünk szerint 6 drb céngunkkel ellátott szelvényt a 15 krért vessz, abból 5 drbot hoztatartozó vagy ösmerősei között szintén 15 krjával továbbít, úgy hogy uraságod csak egy szelvény birtokában marad, melynek felmutatása uraságodat az említett, izléses szerinti egy pár cipőt továbbított 5 drb szelvény tulajdonosi mindegyike a redős 5 drb céngunkkel ellátott szelvényt 15 krjával nálunk beváltja, kik eladási módszerünk szerint cipő-szükségleteiket szintén 15 krért szerezhetik be.

A dr. Högyes-féle

asbest-talpu cipők kizárólagos fürkátára.

Kerepesi-ut 54. (Athenaeum-palota.)

U. i.

Solymosi Elekne urhölgy teljes megelégedését nyilvánítja a fenti utn 15 krért vásárolt 10 forintos chevreaux cipőért.

Föltűnést

kelt mindenütt felülmulhatlan, valódi svájci fekete-acél-óránk,

Rémont, sav. (fűdd rugval) leginóbabb, precíz művel, másodpercenyi pontossággal és 3 evi jótállással. Ezen óra, mely gyönyörű, szolid kivitelű, az nyugati stílusú, valódi double watch, korona és karika, új alakú mutató, számtalan elismert kiállítások, előadás és sokféle kivitelű, katonák, hivatalnokoknak stb. Mindenki, ki bár arányával is bír, félretekintést érdemelt jótállást garantálunk és vámmentesen. — Ugyanaz a megfelelő valódi double-arany betűkkel (olyan mint a rajz) 7.50, fekete acél női óra, nyitott 7.50. Ebből való elegáns ur- vagy női double aranykora 1.50-3 frt drókok. Székéllítés utazóórával. Nemzetköz. visszerelték. Levélpor 10. Levélporlap 5 kr. Commandant-Geschäftlich Establishment d'Horlogerie, Basel. F. Genf (Svájc). A legmagasabb aristokrácia szállított.

Már megjelent!

Jókai Mór: Öreg ember nem vén ember.

„Képzelt regény négy részben” című legújabb műve. Ára 1 frt 60 kr., mely összeg előleges beküldése esetén bérmenten küldetke. Kapható: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Bécsi nők köszönhetik szépségüket

első sorban a legkellemesebb, leghatásosabb, legújabb

Eredeti Pompadour Paszta használatának, amelyet nőhai Mod. dr. Rix A. talált fel. Ez a szépségőrző használati folyadék **friss arczot elcsináló fehér rücsütalpon arcotbirt csinál még a késő arczokra is, elmulaszt kétségesség mellett a pórná kiöltöbeni visszatérítés mellett** sepiót, májfoltot, ümídhelyeket, pattanásokat, arcpirot, a bőrnek minden tisztálanságát; már 10 év óta áll a főfüráságok, művészek stb. használatában, a miről bizonyítást nyújt a bécsi, Praterstrasse 10. (szünel). — **fehérű csak olvadós csomagok tettek elfogadni.** Budapesten fraktár Török József-nél, Király-utca 12., továbbá Dr. EGGER LEO és EGGER J. úrszáknál, VI. Váci-körút 17. DEITSINYI FRIEDY V., Marokkói-utca 2., NEUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7.

POMPADOUR-TEJ

a bőrt azonnal teljesebb fehérséggel vonja be, rajta marad az arcubőrön mosás után is. Fehérű palack 1 frt 50 kr. Pompadour-arcpor rózsá, krém és fehér színben 1 frt 25 kr.

Tessék bizalommal **Öz. Dr. Rixne Vilma** nőhai-hoz (Rix Antal és testvérei) cövegbe, a valódi Dr. Rix-féle készítmények egyedüli gyártóhoz **Bécs, Praterstrasse 10.** (szünel). — **fehérű csak olvadós csomagok tettek elfogadni.** Budapesten fraktár Török József-nél, Király-utca 12., továbbá Dr. EGGER LEO és EGGER J. úrszáknál, VI. Váci-körút 17. DEITSINYI FRIEDY V., Marokkói-utca 2., NEUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást önjai szenvedőknek, 20 éves kórúhai és magán-gyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyít férháknál és nőknél foglalkozást zavar nélkül mindenemű bármily régi keletű

Nemi betegségeket úgy mint húgycsőfolyást, hólyag és vizelet-út bajokat, bujakkóros sebeket, apyphilit, únforzószerű és idősebbjokot, a legmagasabb börtbetegségeket és szépségbirtakait, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat meglepő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. L. e. Rendelés: délelőtt 10-1-ig, délután 3-8-ig. Külön vártermek. Külön be- és kijárak. Mérsékelt díjazás. Levelekre rögtöni válasz.

Kwizda Restitutionsfluid

35 év óta használják az udvari istállóokban, a hadsereg és polgárság nagyobb istállóiban, erőltetésre nagyobb megerőltetések előtt is az erő visszaszerzésére azok után, ficamodásoknak, megerőltetésnek stb., kiváló eredményekre képesíti a lovat a trainingben. Csak a fenti védőjelgyűjtel valódi minőségben kapható Ausztria-Magyarország összes győztes-árúiban és drográkiáiban. — Fürkátára.

Kwizda Ján. Ferenc, és k. ezir-magy. rómák k. és helyg. fejed. társ. mail. KERÜLETI GYÓGYSZERÉSZ, KORNEUBURG BÉCS mellett.

Most jelent meg!

Jukker-leány.

Irtá PEKÁR GYULA.

Ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Laubsäge

Warenhaus gold: Pelikan.

Wien, Praterstrasse 24.

Időtöltésű fiatalok s öregek részére alkalmas a lombfűrészetnek kellemes és hálás foglalkozása. Az Arany pelikánhoz címzett lombfűrészarúházz ingyen küldi meg a lombfűrészet minden barátjának az Árjegyzékot.

Jókai Mór: Öreg ember nem vén ember.

Megrendelhető: a "BUDAPESTI NAPLO" kiadóhivatalában, József-körút 18. sz.

Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadású: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett, csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában. József-körút 18. szám.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP, PAP, PAP

1 Szerenható vasgép 8 mátracél 10.-
1 drb rouge paplan 1.70
1 " caennir paplan 2.50
1 " asin caennir paplan 3.50
1 " aliaz caennir paplan 4.80
1 " aliaz selyem paplan 7.50
1 " fodros al. sely. paplan 12.-
1 " 10 váson ágyfedő 1.50
1 " 10 váson ágyfedő 1.50
1 drb jó váson chifon paplan 1.50
1 drb lapedő 1.80
1 drb finál takaró pokróc 1.50
1 drb jó pokróc 1.50

1 acél sodony ágybetét 5.-
1 tengerfüi fürőszék 1.-
1 levarott eszmászk 2.50
1 " mátrac 1.50
1 " Criss de Afrique mátrac 2.50
1 löszár 1.-
1 párnásított ruganyos mátrac 1.-
1 nagy aszta sodony 20/20/25 1.50
1 alak tanis (Bérgyűjtel) 1.50
1 bouret ágytöröl 2.50

Fűtőszőnyeg művészetű 25 kr. és 1 drg.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, mátrac és kárpitoszru győzők, sodony, mátrac, ágy- és asztaltöröl stb. nagy vá asztaiban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.

Árjegyzékét kivánszra ingyen és bérmenten küldetke. Ha nem kéri árakat kiserelték vagy a pórt visszatérítik.

Muszáj nevetni azokon az árokon, melyekért GROF DÁNIEL nagy áruházában József-körút 78. Práter-utca sarkán vásárolni lehet

1 női cselló szoknya ... 79 kr.	Fűzők ... 57, 67 és 1 frt 08 kr.	1 gratiasa arny5 ... 95 kr.	1 bélelt trikó nadrág ... 49 és 57 kr.
1 ... nadrág ... 69 kr.	Fűző valódi halcsont ... 1,68 kr.	1 sima uri ing ... 96 és 1,42 kr.	1 pár téli harisnya kötött ... 42 kr.
1 bélelt tripló ing ... 50 kr.	6 szem. szemes torték ... 1,10, 1,05 kr.	1 redós uri ing ... 97 és 1,18 kr.	Külső téli kesztyű ... 16 és 22 kr.
1 pár fezzelében kötött harisnya ... 65 kr.	6 damaszt torték ... 1,50, 2,40 kr.	1 finom köpör alsónadrág ... 48 kr.	1 vég 30 rőf vászon ... 3,40 kr.
1 női vászon ing ... 49 kr.	6 törökfűzők ... 84, 98 kr.	1 finom köpör alsónadrág kivarrva ... 50 kr.	1 vég 30 rőf rumburgi ... 8,40 kr.
1 pár női borkesztyű ... 67 kr.	6 damaszt törökfűző ... 1,50, 1,65 kr.	1 bélelt trikó ing ... 49 és 57 kr.	1 vég 30 rőf kanavász ... 3,60 kr.

Posztó és barehet kendők minden árban. Vidékre pontosan ild utánvétellel.

6

huzásra érvényes Jótékonycélu — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény **100,000** korona ért.

5 nyeremény **20.000** kor. stb. ért.

Kivánsra 2000 leendővel-kézpénzben kifizetetik.

Első huzás visszavonhatatlanul már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít: a jótékonycélu sorsjáték kezelősége IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Hermes váltóüzlet V., Dorotya-utca 8.

Erősebetvárosi takarékpénztár VII., Károly-körút 18.

Mai napság a legérdekesebb tudomány a SPIRITIZMUS,

mely egyben legalkalmasabb családi körök folytonos szórakoztatására, mert a folyton meg-megújuló e téren történő felfedezések mindig fogva tartják az érdeklődők figyelmét.

Magyarországon a következő művek jelentek meg és részben leszíllított áron kaphatók:

TÖVÖLGYI TITUSZ: A lélek mint egyén, 1 frt 50 kr. helyett 1 frt. Van-e másvilág? (A szellemek országából), 1 forint 50 kr. helyett 1 frt.

HAVAS ANDOR: Levelek a tulvilágról. Ujdonság!! 50 kr. (Ezen álnév alatt egy hírneves író rejlik).

NÉREI ÖDÖN: Tájékoztató a spiritizmus történetéből, elméletéből és kísérletezéséről. Ára 30 kr.

ARNOLD JÁNOS: Hogyan kell a spiritualizmussal foglalkozó **családi köröket** megalakítani? Ára 1 frt 20 kr.

Hogyan lett **Dr. Cyriák Bernát** a tudós orvosnő, a legnagyobb szkeptikus spiritusista? Közli B. Mikos János. Ára 60 kr.

Spiritizista, vagy a Szellemek naptára 1900. évre, szerkesztette Tövölgyi Titusz. Ára 1 korona.

Megrendelhetők a pénz előleges utalványozása vagy utánvét mellett **Szilágyi Béla** könyvkereskedésében és antiquariumában Budapesten, IV., Károly-körút 26. szám.

Könyvjegyzékek és a „Könyvkedvelők Kalauza”, melyből az új kiadás **sajtó alatt van, kívántra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg.**

Most jelent meg!

Termékenység. (FECONDITÉ).

Zola Emil legújabb regénye.

Két kötet. Ára 3 forint 50 krajcár.

A NÉGY EVANGELIUM: ez Zola egy újabb, négy részre tervezett regény-ciklusának a címe, s a **Termékenység** ennek az új ciklusnak az első kötete. Készült Angliában, Zola önkényes száműzetése idején.

Miről szól a **Termékenység**? Franciaország elnéptelenedésének okairól és következményéről, olyan veszedelemlről, amely bár kisebb mértékben, de minden országban jelen van, és olyan veszedelemlről, a mely az egész emberiség sorsára nézve rendkívül nagy jelentőségű.

Sok esztendői megfigyelésnek, gondolkodásnak és mérhetetlen hazaszeretnek műve ez a regény. Zola kereste a francia nép elsatnyulásának és szaporodása csökkenésének okait, és ez az az eredmény, amelyet elért, megdöbbentő és lesújtó. Az író élvezet bennünket a nyilvános és titkos klinikákba, ahol minden rendű és rangú nők, grisetiek, grófnők, demi-mondeok, varróleányok az anyaság terhétől gyors operációval megmenekülnek. A Saint-Lazare pályaudvaron megmutatja azokat a csecsemőket, a kik az anyjuknak utjában vannak s azért falura adatnak, hogy ott gyalázatos módon elpusztuljanak hivatásos anygalcsinálók kezében. Elmondja, milyen biztossággal degenerálódnak az anyák, mivel a gyermekük szoptatása terhükre van, milyen gonoszságot követnek el azok, akik tápláló dajkát tartanak, s azok, akik erre vállalkozva, tulajdon gyermeküktől szabadulni igyekeznek. Aggodalmas hangon, mely helyenkit már a kétségbeesés reszketésébe csap át, mondja el mind a szörnyűséget Zola. „Feneketnek örvény ez, ugymond, és ha nem szűnünk meg a halálunk ezzel a szörnyű hübérel adózni, az egész ország bele fog bukni, örökre meg fog semmisülni ebbe az örvénybe.” Ez a regény tendenciája; ez a gonosz és esztelen bűnhalmzat, s a büntetés, amely nyomában jár. A meséje rövidre fogva ez:

Froment Mathieu, a falak, főrajzoló a Beauchene-féle gépgyárban. Nem lakik Párisban, mert falun, Janville közelében jobb az élet. Szép, anyaságra termett felesége van, akivel tökéletesen meggyeztet abban, hogy a termékenység a legnagyobb áldás a családra, a házra és az emberiségre egyaránt. Fromentnek tizenkét gyermekük van; valamennyit maga az anya táplálta, az apa pedig mindégnyit egy-egy elhagyott földdarabbal ajándékozta meg szülétekor, s a vásárolt földet termővé teszi. S míg a termékeny embereknek földjük is jól terem, az egy- és két-gyermek rendszer hívei tönkremennek, s a földjük, a rengeteg nagy földjük egy-két utódra marad. (Zola nem felejtkezett meg arról sem, hogy milyen nagy gazdasági veszedelem van abban, ha a nagy birtokok egy kézre kerülnek.) A Froment-család kiterjeszkedik Afrikáig. Egyik tagja nagy előhárosa az új, nagy Franciaországnak, amely Afrikában támad, s a melynek a mostani Franciaország csak egy kis őszszel szolgál. Ennek a Fromentnek tizenyolek gyermeke van és meghódítja velük Szudánt. Mikor hazamennek Mathieu és felesége gyómantlakodalmára, százötvennyolcan vannak, fiak, unokák és dedunokák. — Fromenték jellemével és életével bebizonyítja Zola, hogy a termékenység milyen áldásos és boldogságot adó.

A **Termékenység** valóban evangélium, a hogyan maga Zola is mondja; olyan evangélium, amelynek minden olvasója hívója is.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában

Budapest, VIII., József-körút 18. sz.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaeorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhangyaltabb hugyesofolyásokat, bujakóros sebeket, aphyliást, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerrel

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magómléseket, nőknél fehérfolyást befacs-kondezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy-módszerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

HEIM-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló Dr. Meidinger tanár ur által kizárólag jogosított

HEIM H., Budapest és Bécs

os. és kir. udvari szállító. Legjobb hirtve cs. és kir. kiz. szab. KALYHÁINK

eredeti minőségben csak gyári raktárunkban

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

BUDAPESTEN, THONET-udvarban kaphatók.

Ajánljuk továbbá a mi

„HESTIA” (szabályozható, töltő- és ventilációs kályhánkat kettős köpennyel.

FÜSTEMÉSTŐ KANDALLÓKAT.

Központi légfűtést egész épületek számára. Szárító-készletek ipar- és gazdasági célokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

Edmond Rostand

világhírű színműve:

Cyrano

de Bergerac.

Romantikus verses dráma öt felv.

Fordította: Ábrányi Emil.

Rostandnak ez a drámája egy esztendő alatt több mint háromszáz előadást ért meg, **könyvalakban pedig nem kevesebb, mint százötven ezer példány fogyott el belőle.** Kell-e ennél megbízhatóbb kritika? A magyar kiadás klasszikus fordításban és elegáns kiállítással jelent meg, s a magyar közönség, mely e darabnak színpadi élvezetétől meg van fosztva, e könyvből bőségesen kárpótolhatja magát.

A **Cyrano de Bergerac husz éves, művészi címlappal ellátott kötet.**

Ára 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. szám alatt.

Nagy karácsonyi és ujévi selyemáru eladás

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA

lyoni és párisi selyemkeme különlegességek áruházában
BUDAPEST, IV. kerület, Bécsi-utca 4. szám.

Kezdődik november 15-én és tart december végéig.

A többek között a következő áruk kerülnek eladásra, u. m.: Angol mosóselyem, 80 cm. széles méterje 1.25, 1.35 és 1.40 kr. Valódi lyoni tiszta selyem, foulard és japonnais méterje 58 kr. és följebb.

Fekete lyoni mintázott selyem egész toilletekre, méterje 85 kr. és följebb. Csik és kockás finom taffetasok méterje 95 kr. és följebb.

Szíves figyelmébe ajánljuk maradék osztályunkat, hol bluzok, egész toilletek és juponokra alkalmas maradékok rendkívül olcsó áron kaphatók. — A főnti szabott áruk november 15-től december végéig érvényesek. — Cégünknel a tulbelesés ki van zárva, mivel az árak minden egyes cikken számokban láthatók.

Vidékre mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Angol mosóselyemkémek nagy választékban.

Angol mosóselyemkémek nagy választékban.

'Otthon' gyönyörű folyóirat 1/4 ére 30 kr. Evanként 12 Vastag kötet. A legjobb áruk művel.

'Otthon' gyönyörű folyóirat 1/4 ére 30 kr. Evanként 12 Vastag kötet. A legjobb áruk művel.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest, Váci-utca 12. szám.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapírosok kihasználására mint tag belép.

Haviltolek 6 frt, fél illeték 3 frt. Tagsági föltételek ezen kivátóan szolid intézményről ingyen és bérmentve kiüld (Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.)

AM STERDAM (Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.)
Nicolaas Witsenkade 13. A Commerce- & Creditbank igazgatósága.

Ügyes képviselők keresztetnek.

Minden sző egyezsori beiktatása postá bostükből 2 kr. Címmei ellátott hirdetősekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetősekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

PINTÉR GYULA

cs. és nagy. kir. udvari fűszer- és csemege-szállító!

Tea

Óceán országi tea ... 1.50
Csaász keverék tea ... 2.—
Kárára keverék tea ... 2.50
Citrát keverék tea ... 3.—
Címmelek tea igen fin. 1.—

Rum

Rum, finom családi 1/4 üveg 1.—
Jamaika-rum 3 csillagos ... 1.50
Ananász-rum legfin. angol ... 2.—
Földes rum, angol ... 2.40

Cukor

Vidékre sültvegen legf. kilója ... 42
Kockás ... 45/2
Törött ... 48

Káv

Santos, legfinomabb, kilója 1.25
Cuba-porotico ... 1.40
Cuba igen fin. ... 1.80
Cuba-pototi legfinomabb 2.10
Mocca valódi arabia tüzés 2.10
Anny Java-cimégek 2.25

Cognac

1 csillagos, nagy üveg ... 2.10
2 csillagos, nagy üveg ... 1.70
3 csillagos, nagy üveg ... 1.40
Martell cognac Medicinal ... 4.—
Nagyar toasütemény nagy doboz ... 1.—
Angol toasütemény kilója 2.40

Csemege

Santos, franc. muscat kilja ... 1.30
Malaga, legcsébb fűrés, kilja 1.40
Cáraz gum. franc. kilja ... 1.80
Mogyoró, feltört óriás, kilja 1.25
Budinia, 15, 25, 35, 65 és ... 1.90
Törött szőlő és fark ... 1.50
1 doboz 65 kr. nagydob. ... 1.30
100 darab bajor cigla ... 1.—
Cáraz 1/4 üveg doboz ... 1.50
Cáraz, valódi kilja ... 1.30
Bécsi vörö, val. párisi S ... 3.—
Körömlécsajt legfin. 6 drb ... 1.20
Cáraz, valódi kilója ... 1.50
Cárazborjalj valódi, 1 drb ... 50
Cárazajt 1. kilója ... 1.90
Légytörő 1. boston 60 és ... 60
2 csillagos boston, óriás kilója 2.—
Cáraz-boston, kilója 1.20 és 1.60
Budinia-boston, kilója ... 1.25
Cáraz gum. franc. kilja ... 1.80
1 Magyar fűrés 200 ... 3.—
1/2 alma erdélyi ... 1.40
Mári-gyestere ... 1.60
Cárazajt 65 drb 1 horzó 1.40
Cárazajt bosszint 2.—
Cáraz szeszt bosszint 2.—
A ... gyűjtesse is rendelhető. Vidékre minicost fagymentes áron ingyen csomagolva küldök utávitell.

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udv. fűszerkereskedő
Budapest, Keoskómti-u. 15

magán- és zenekari hegedűim, csellóim

Öreg, száradt hangszerep-telepe aszékészőváros szállítója BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 20/A.

Ajánlja saját készítmény hangszereit, hegedűk, fuvolák, trombiták, harmonikák, szaxofonok, valamint mindenféle cselló- és fuvó-hangszereket.

Saját gyártmányú **ci balnak** elismert, legcsébbabb lívi-ellék, 45, 50, 60, 70 forint, pedálós 75 forint 300 forint, 3 évi záradék. Erre csak az és német barokk.

Bármilyen hangszereket javítanak.

OLCSÓ ÁRAK. HANGSZER-ÉRTÉKESÍTÉS. PONTOS MUNKÁK. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

VARJU BÉLA

cs. és kir. szab. hangszerep-telepe aszékészőváros szállítója BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 20/A.

Ajánlja saját készítmény hangszereit, hegedűk, fuvolák, trombiták, harmonikák, szaxofonok, valamint mindenféle cselló- és fuvó-hangszereket.

Saját gyártmányú **ci balnak** elismert, legcsébbabb lívi-ellék, 45, 50, 60, 70 forint, pedálós 75 forint 300 forint, 3 évi záradék. Erre csak az és német barokk.

Bármilyen hangszereket javítanak.

OLCSÓ ÁRAK. HANGSZER-ÉRTÉKESÍTÉS. PONTOS MUNKÁK. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Készpénz kölcsön birtokokra és házakra

valódi becslésért háromnegyed részéig, II. helyre is 20-60 évi üresidőre. Birtokos tolandókat bármikor, pénzintézet el-lében nem. Lebonvítás 14 nap alatt. Konvertálás bány- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő a cselló telekvényvi kivonat, valamint kataszteri birtokny másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Porgalmis-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

Élegáns férfi- és női-gyűrűk.

Valódi 14 karátos arany, ezüst, platina, minden darabon cs. kr. hiv. ártól, Alkandó tár-talozat 5 évi záradék.

191. sz. ut. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 40 kr.

192. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

193. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

194. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

195. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

196. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

197. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

198. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

199. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

200. sz. arany gyűrű színes kővel. 2 frt 90 kr.

Pénz-előleget

sorsjegyekre, értékpapírookra és vidéki takarékpénztári részvényekre (visszatérítendő tőzetszerinti kisebb részletekben is) bármely összeget igen olcsón ad Kormos Gyula és Tsa bank- és váltó-üzlet, osztályosorsjáték felárú-sító, Budapest, V., Dorottya-utca 5. sz.

Ismét megnyit, de ismét bezárul az Első AMERIKAI ARUHÁZ

Akácfa-utca 32. szám alatt, melyet BLIER áruház a golyárhoz (kinek főüzlete Nagymező-utca 12. Szerecsen-utca sarkán, van főüzlete Budán, Fazekas-tér és Fő-utca sarkán) kiállítását cél-jából megvásárolt.

Téli trikó ing 48, 58, 69. Téli trikó nadrág 48, 58, 69. Újgyekek dupla bélessel 75, 95. Téli harisnyák 18, 22, 27, 33, 1 frt 50 kr. 4 frt 25 kr.

1 vég 30 rőt Siffon 4.40. 1 vég kitűnő Créasz 3.80, 4.80, 5.20. Finom uri ing 85, 95, 1.20. Finom galce keztű 69. Kitűnő spárza szőnyeg méterje 21, 24, 27, 37. Teljes fátólok méterje 12. Terecs csesemő kelengye 10 forint.

Női ruhakelmék, vásznak, terítők, függönyök, abroszok és divatárak.

Hűlgyeknek kezdett és kész kézi munkák, gyapjú kongrek, kanavák, melyek a Fürth-éle himzintézetből meg-visszamaradtak, a Nagy-mező-utcai üzletben eddig még nem létezett árban el-adatnak.

Ked. Univ.
Dr. Hegedűs József
v. körhízi orvos, fog- és száj-betegségek külön szakorvosá-nak rendelő-intézetében

Teréz-hírt 29.
fog- és foghúzóak a legújabb amerikai módszer szerint érzés-telentéssel, teljesen fájdalom-mentesen, 1 frt. Fogtűntés 1-2 frt-ért végezhető. Műfogak a legjobb kivitelben, jóállás mel-lét, darabonként 2 frt-ért ké-szítetnek. Rendelés d. e. 9-től d. u. 9-ig.

Kitűnő szerkezetű revolvereket

árúsit és pedig:

Lefauchaux acél
7 mm. 9 mm.
2 frt 50 kr. 3 frt 50 kr. 4 frt 25 kr.

Angol bulldog
7 mm. 9 mm.
3 frt 50 kr. 4 frt 25 kr. 5 forintért

FELDMANN ANTAL
Budapest, VII., Kerepesi-ut 50/A
Vidékre utánvétel.

Vesztünk bármely zálogház álla kiállított

zálogcédulát
ezmagasabb árban, megvel-szint: tövölt, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszer-árakat, esetleg csemeke-munkadíj ártóléssel újra is becsorított

részletre
is igen jutányosan elad

Fuchs és Tarsa
1873. óta létező ékszerész
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 17. szám.
I. emelet.
Dus választék mindennemű arany, ezüst és drága-kövekből

Párisi világkiállításra megnyílik 1900. április 17-én.

már most előjegyezhetőnek és fölvetétnek Magyar Csár-dába pincérek, buffete-lányok, magyar ipar- és kézműveik eladásához árusítónok (fix fizetés, jel-mez, utiköltség oda-vissza biztosítva) ugyszintén helyben mint vidékre azonnal elhelyeztetnek cassirnok, pincérek, első-rendű üzletbe.

Kezdd is!

POLLÁK
JOZSEF szálloda- és kávéházi sze-mélyzet elhelyező-irodája Károly-körút 9.

Első budapesti Kávémagazin szétküldési osztálya

kávé

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétel, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy 6.50
1/4 kg. Császár kev. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelek tea -90
1 kg. Takaréks kávé -80
Pénteken és szombaton a maradék és kiros-tált kávék eladásapör-kölve 1/4 kgr. -60

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u 4.

! Kéltözködők !
Mindenféle butort, egész lakásberendezést veszek. Akiknek szándékuk van 1900 év május- vagy augusztusra eladni, ké-retnék hogy levelüket o-laphoz, Lakásberendezés címon juttassák.